

Turystyka w zrównoważonym rozwoju kraju i regionów

26 października 2023

**Konferencja zrealizowana ze środków
MSiT**

Ministerstwo
Sportu i Turystyki

POLSKA
ORGANIZACJA
TURYSTYCZNA

Program:

10:10 – 10:20 Otwarcie konferencji.

Sesja I: Koncepcja zrównoważonego rozwoju w turystyce: zagadnienia ogólne. Jak mierzyć?

10:20 – 10:35 dr Dominik Borek (SGH), dyrektor DTMSiT, Działania Ministra właściwego ds. turystyki w zakresie zrównoważonego rozwoju turystyki w UE- aspekty prawne Taksonomii

10:35 – 11:05 Dr Peter Laimer (Statistics Austria): Tourism Indicators for Monitoring the SDGs

11:05 – 11:25 Prof. Aleksander Panasiuk (UJ): Wkład turystyki w zrównoważony rozwój gospodarki na szczeblu kraju i regionu

11:25 – 12:00 Przerwa kawowa

12:00 – 12:20 Prof. Agnieszka Niezgoda (UE w Poznaniu): Zrównoważony rozwój turystyki: aspekty społeczne

12:20 – 12:40 Prof. Teresa Słaby (SGH): Jakość życia w obliczu (nie)zrównoważonej turystyki - uwagi metodyczne

12:40 – 13:00 Prof. Ewa Dziejczak (SGH): Assessment of the impact of tourism on sustainable development of Poland using the TSA

13:00 – 14:00 Lunch

Sesja II: Doświadczenia regionów w mierzeniu i wdrażaniu koncepcji zrównoważonego rozwoju turystyki

14:00 – 14:20 dr hab. Marta Derek (UW): How to shape the relationship between tourism and nature in a large city?

14:20 – 14:40 dr Piotr Łysoń (GUS): Stymulanty i destymulanty atrakcyjności turystycznej regionów

14:40 – 15:00 Prof. Elżbieta Szymańska (Politechnika Białostocka): Innovative solutions for the development of sustainable transport in tourism

15:00 – 15:30 Panel dyskusyjny: Doświadczenia regionów we wdrażaniu i mierzeniu koncepcji zrównoważonego rozwoju turystyki. Moderator: dr Piotr Kociszewski (SGTiH Vistula, UW)

15:30 – 16:00 Dyskusja.

16:00 Zamknięcie konferencji

Konferencja współfinansowana ze środków Ministerstwa Sportu i Turystyki.

Działania Ministra właściwego ds. turystyki w zakresie zrównoważonego rozwoju turystyki w UE - aspekty prawne Taksonomii

dr Dominik Borek

Szkoła Główna Handlowa

Dyrektor Departamentu Turystyki MSiT

Ministerstwo
Sportu i Turystyki

POLSKA
ORGANIZACJA
TURYSTYCZNA

*Stowarzyszenie
na Rzecz Badania,
Rozwoju i Promocji
Turystyki*

Tourism Indicators for Monitoring the SDGs

Peter Laimer, PhD

Deputy Director, Directorate Spatial Statistics, Statistics Austria

Chair of the UNWTO Expert Group on Measuring the Sustainability of Tourism

Ministerstwo
Sportu i Turystyki

POLSKA
ORGANIZACJA
TURYSTYCZNA

Stowarzyszenie
na Rzecz Badania,
Rozwoju i Promocji
Turystyki

Wkład turystyki w zrównoważony rozwój gospodarki na szczeblu kraju i regionu

Prof. dr hab. Aleksander Panasiuk
Uniwersytet Jagielloński w Krakowie

Ministerstwo
Sportu i Turystyki

POLSKA
ORGANIZACJA
TURYSTYCZNA

*Stowarzyszenie
na Rzecz Badania,
Rozwoju i Promocji
Turystyki*

Zrównoważony rozwój turystyki: aspekty społeczne

dr hab. Agnieszka Niezgoda, prof. UE w Poznaniu
Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu

Ministerstwo
Sportu i Turystyki

POLSKA
ORGANIZACJA
TURYSTYCZNA

*Stowarzyszenie
na Rzecz Badania,
Rozwoju i Promocji
Turystyki*

Jakość życia w obliczu (nie)zrównoważonej turystyki: uwagi metodyczne

Prof. dr hab. Teresa Słaby
Szkoła Główna Handlowa

Ministerstwo
Sportu i Turystyki

POLSKA
ORGANIZACJA
TURYSTYCZNA

*Stowarzyszenie
na Rzecz Badania,
Rozwoju i Promocji
Turystyki*

Assessment of the impact of tourism on sustainable development of Poland using the TSA

dr hab. Ewa Dziedzic, prof. SGH
Szkoła Główna Handlowa

Ministerstwo
Sportu i Turystyki

POLSKA
ORGANIZACJA
TURYSTYCZNA

*Stowarzyszenie
na Rzecz Badania,
Rozwoju i Promocji
Turystyki*

How to shape the relationship between tourism and nature in a large city?

dr hab. Marta Derek
Uniwersytet Warszawski

Ministerstwo
Sportu i Turystyki

POLSKA
ORGANIZACJA
TURYSTYCZNA

*Stowarzyszenie
na Rzecz Badania,
Rozwoju i Promocji
Turystyki*

Stymulanty i destymulanty atrakcyjności turystycznej regionów

dr Piotr Łysoń

Główny Urząd Statystyczny

Ministerstwo
Sportu i Turystyki

POLSKA
ORGANIZACJA
TURYSTYCZNA

Stowarzyszenie
na Rzecz Badania,
Rozwoju i Promocji
Turystyki

Innovative solutions for the development of sustainable transport in tourism

**dr hab. Elżbieta Szymańska, prof. Politechniki
Białostockiej**

Politechnika Białostocka

Ministerstwo
Sportu i Turystyki

POLSKA
ORGANIZACJA
TURYSTYCZNA

*Stowarzyszenie
na Rzecz Badania,
Rozwoju i Promocji
Turystyki*

Doświadczenia regionów we wdrażaniu i mierzeniu koncepcji zrównoważonego rozwoju turystyki:

panel dyskusyjny

Moderator: dr Piotr Kociszewski
SGTiH Vistula, Uniwersytet Warszawski

Ministerstwo
Sportu i Turystyki

POLSKA
ORGANIZACJA
TURYSTYCZNA

Stowarzyszenie
na Rzecz Badania,
Rozwoju i Promocji
Turystyki

Dyskusja

Moderator: dr Agnieszka Muszyńska
AWF Warszawa

Ministerstwo
Sportu i Turystyki

POLSKA
ORGANIZACJA
TURYSTYCZNA

*Stowarzyszenie
na Rzecz Badania,
Rozwoju i Promocji
Turystyki*

Działania Ministra właściwego ds. turystyki w zakresie zrównoważonego rozwoju turystyki w UE - aspekty prawne Taksonomii

dr Dominik Borek

Szkoła Główna Handlowa

Dyrektor Departamentu Turystyki MSiT

Ministerstwo
Sportu i Turystyki

POLSKA
ORGANIZACJA
TURYSTYCZNA

*Stowarzyszenie
na Rzecz Badania,
Rozwoju i Promocji
Turystyki*

Działania Ministra właściwego ds. turystyki w zakresie zrównoważonego rozwoju turystyki w UE - aspekty prawne Taksonomii

Źródło: www.gov.pl/web/rozwoj-technologie/

dr Dominik Borek (SGH)
dyrektor Departamentu Turystyki
Ministerstwo Sportu i Turystyki

Warszawa, 26 października 2023 r.

Taksonomia UE

- Taksonomia to potoczna nazwa rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje.
- Nowe przepisy mają zwiększyć poziom ochrony środowiska poprzez przekierowanie kapitału z inwestycji szkodzących środowisku na bardziej ekologiczne alternatywy.
- Nowe przepisy mają zwiększyć poziom ochrony środowiska poprzez przekierowanie kapitału z inwestycji szkodzących środowisku na bardziej ekologiczne alternatywy.

Taksonomia UE

taksonomia UE

think
co

SZEŚĆ CELÓW ŚRODOWISKOWYCH TAKSONOMII

Taksonomia UE obejmuje sześć głównych celów środowiskowych, według których można ocenić działalność organizacji z perspektywy zrównoważonego rozwoju:

łagodzenie
zmian klimatu

adaptacja
do zmian klimatu

zrównoważone
wykorzystywanie
i ochrona zasobów
wodnych i morskich

przejsię na
gospodarkę o obiegu
zamkniętym

zapobieganie
zanieczyszczeniu
i jego kontrola

ochrona i odbudowa
bioróżnorodności
i ekosystemów

- Techniczne kryteria kwalifikacji służą określeniu warunków, na jakich działalność gospodarcza kwalifikuje się jako wnosząca istotny wkład w ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów, oraz określeniu, czy ta działalność gospodarcza nie wyrządza poważnych szkód względem żadnego z pozostałych celów środowiskowych (możliwości uzyskania dofinansowania unijnego)

Źródło: Polska Organizacja Turystyczna.

W projektach rozporządzeń delegowanych znalazły się istotne informacje związane z funkcjonowaniem sektora turystycznego w tym: techniczne kryteria kwalifikacji, na podstawie których określone rodzaje działalności gospodarczej w sektorach m.in. produkcji, dostawy wody, gospodarowania ściekami, inżynierii lądowej, a także **DZIAŁALNOŚCI ZWIĄZANEJ Z ZAKWATEROWANIEM.**

Źródło: Polska Organizacja Turystyczna.

- Działalność związana z zakwaterowaniem została zakwalifikowana jako wnoszące istotny wkład w:
 - (1) zrównoważone wykorzystywanie i ochronę zasobów wodnych i morskich;
 - (2) przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym;
 - (3) zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrolę; lub
 - (4) ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów.
- Projektowane rozporządzenie delegowane przewiduje również kryteria określania, czy te rodzaje działalności gospodarczej wyrządzają poważne szkody względem pozostałych celów środowiskowych.

Jak podkreśla projektodawca "z uwagi na to, że zmiany klimatu mogą mieć wpływ na wszystkie sektory gospodarki, wszystkie sektory będą musiały zostać dostosowane do niekorzystnych skutków obecnych i oczekiwanych przyszłych warunków klimatycznych".

Źródło: Polska Organizacja Turystyczna.

- Jak wskazano w preambule rozporządzenia delegowanego "techniczne kryteria kwalifikacji powinny zatem odnosić się do progów lub poziomów efektywności, które dana działalność gospodarcza powinna osiągnąć, aby można było ją zakwalifikować jako wnoszącą istotny wkład w osiągnięcie jednego z tych celów".
- Techniczne kryteria kwalifikacji dotyczące niewyrządzania poważnych szkód powinny zapewniać, aby dana działalność gospodarcza nie wywierała znacząco negatywnego wpływu na środowisko, w tym wpływu związanego ze zmianą klimatu.

- W związku z tym te techniczne kryteria kwalifikacji powinny określać minimalne wymogi, jakie dana działalność gospodarcza powinna spełniać, aby można było ją uznać za zrównoważoną środowiskowo. (...) W przypadku gdy te normy, praktyki i metody nie są dostępne dla określonego obszaru polityki techniczne kryteria kwalifikacji powinny opierać się na ugruntowanych normach opracowanych przez cieszącą się międzynarodową renomą podmioty prywatne."

Uwzględniając powyższe, projektodawca w ramach projektowanego rozporządzenia delegowanego przewidział załączniki odnoszące się - wskazujące techniczne kryteria kwalifikacji działalności w ramach poszczególnych celów środowiskowych.

Źródło: Polska Organizacja Turystyczna.

- Należy zatem ustanowić **TECHNICZNE KRYTERIA KWALIFIKACJI** dla działalności związanej z **ZAKWATEROWANIEM TURYSTYCZNYM** i powinny one mieć na celu zapewnienie, aby działalność ta była zgodna z odpowiednimi zasadami i minimalnymi wymogami mającymi na celu ochronę i utrzymanie bioróżnorodności i ekosystemów oraz przyczyniała się do ich konserwacji.

Źródło: Polska Organizacja Turystyczna.

- Kryteria te powinny zapewniać, aby nawet w przypadku braku wymogu przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko lub innej stosownej oceny dana działalność nie prowadziła do niepokożenia, połowu lub zabijania gatunków prawnie chronionych ani do pogorszenia stanu siedlisk chronionych prawem.

Źródło: Polska Organizacja Turystyczna.

Źródło: Polska Organizacja Turystyczna.

- Ograniczonych zmian dokonano również w odniesieniu do działalności TURYSTYCZNEJ, gdzie w szczególności sprecyzowano, że wymagana jest analiza tzw. „**nateżenia ruchu turystycznego**”, tj. maksymalnej liczby osób, które mogą odwiedzić dany obszar turystyczny w tym samym czasie, nie powodując przy tym zniszczenia środowiska, a także zwiększono elastyczność przepisów, jeśli chodzi o wymogi dotyczące pochodzenia certyfikowanych produktów.

Załącznik nr IV projektu rozporządzenia delegowanego dzieli się na następujące części:

1. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE OCHRONY I ODBUDOWY ŚRODOWISKA

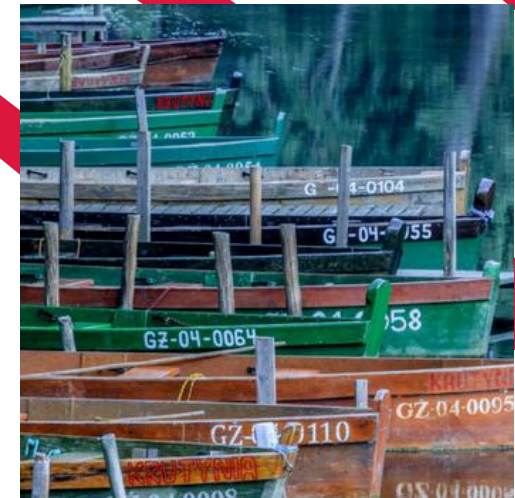
1.1. Ochrona, w tym odbudowa, siedlisk, ekosystemów i gatunków

2. DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z ZAKWATEROWANIEM

(odwołująca się również do pkt 1, który wskazują na główny CEL)

2.1. Hotele, domy wakacyjne, pola kempingowe i podobne obiekty noclegowe, gdzie jako "Opis działalności" wskazuje się m.in. zapewnienie krótkoterminowego zakwaterowania turystycznego rozumianego jako:

„Turystyka” - działania osób odbywających wizytę, które podejmują podróż do głównego miejsca przeznaczenia poza swoim zwykłym otoczeniem, trwającą krócej niż rok, w jakimkolwiek głównym celu, w tym w celach biznesowych, wypoczynkowych lub innych celach osobistych innych niż zatrudnienie przez podmiot posiadający siedzibę w miejscu wizyty.

Źródło: Polska Organizacja Turystyczna.

Oprócz konieczności m.in. zawarcia określonego porozumienia umownego załącznik do projektowanego rozporządzenia przewiduje również, że będzie ono przewidywało określoną opłatę (ponoszona przez prowadzącego działalność turystyczną np. w postaci świadczenia usług hotelarskich na wskazany w rozporządzeniu/załączniku do rozporządzenia/porozumieniu cel "ekologiczny":

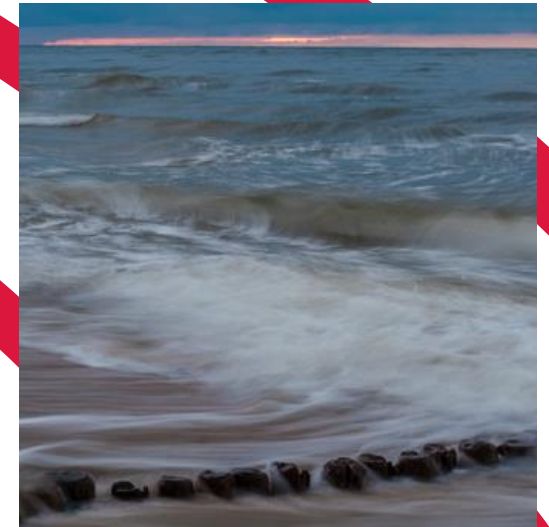

"1.3. Wkład procentowy (%) określony w porozumieniu umownym jest co najmniej równoważny:

- a) 1 % rocznego obrotu pojedynczego turystycznego obiektu noclegowego, w przypadku gdy porozumienie umowne obejmuje wyłącznie jeden taki obiekt;
- b) 0,7 % rocznego obrotu pojedynczego turystycznego obiektu noclegowego, w przypadku gdy porozumienie umowne lub równoważny instrument ma charakter zbiorowy i obejmuje grupę od dwóch do dziesięciu obiektów;
- c) 0,5 % rocznego obrotu pojedynczego turystycznego obiektu noclegowego, w przypadku gdy porozumienie umowne lub równoważny instrument ma charakter zbiorowy i obejmuje grupę ponad dziesięciu obiektów.

Obowiązkowe wkłady finansowe mające zastosowanie do działalności w kontekście krajowych lub lokalnych ram regulacyjnych, w tym podatki lub taryfy ekologiczne, nie są uznawane za przyczynienie się do działalności w zakresie ochrony lub odbudowy."

Źródło: Polska Organizacja Turystyczna.

2. Plan działania dotyczący przyczynienia się do ochrony przyrody

W ramach działalności związanej z zakwaterowaniem (np. świadczeniu usług hotelarskich) przewiduje się obowiązek opracowania i wdrożenia **planu działania właściwego dla usługi świadczonej turystom lub oferty turystycznej**, który określa sposób, w jaki działalność może być prowadzona, aby była zgodna z planem zarządzania lub równoważnym instrumentem obszaru ochrony, do którego działalność ta ma się przyczynić, i przyczyniała się do realizacji tego planu.

Źródło: Polska Organizacja Turystyczna.

3. Zrównoważony łańcuch dostaw i system zarządzania środowiskowego

3.1. W przypadku obiektu można odnotować znaczny udział produktów zgodnych z najlepszymi praktykami rynkowymi (takich jak żywność i napoje, drewno, w tym meble oraz produkty z papieru, tektury i tworzyw sztucznych), certyfikowanych zgodnie z normami środowiskowymi. Podmiot prowadzący obiekt obowiązany jest do stałego zwiększania udziału produktów certyfikowanych przez niezależną stronę третią.

3. Zrównoważony łańcuch dostaw i system zarządzania środowiskowego

3.2. W przypadku obiektów noclegowych zatrudniających ponad 50 pracowników działalność spełnia jedno z poniższych kryteriów:

- a) obiekt posiada system zarządzania środowiskowego wymagający certyfikacji przez stronę trzecią, taki jak unijny system ekozarządzania i audytu (EMAS), ISO 14001:2015 lub równoważny, dostosowany do najlepszych praktyk zarządzania środowiskowego i poziomów odniesienia w zakresie wyników, np. dokumentu referencyjnego EMAS dotyczącego praktyk w sektorze turystyki lub równoważnej normy krajowej lub międzynarodowej;
- b) obiektowi przyznano oznakowanie ekologiczne UE dla zakwaterowania turystycznego lub równoważne oznakowanie ekologiczne EN ISO 14024:2018 I typu lub równoważne dobrowolne oznakowanie spełniające równoważne wymogi

4. Audyt

Na początku działalności, a następnie co najmniej co pięć lat, odpowiednie właściwe organy krajowe lub niezależna zewnętrzna jednostka certyfikująca przeprowadzają kontrolę zgodności z technicznymi kryteriami kwalifikacji, np. za pomocą specjalnego systemu certyfikacji lub akredytacji, na wniosek organów krajowych lub podmiotu prowadzącego działalność.

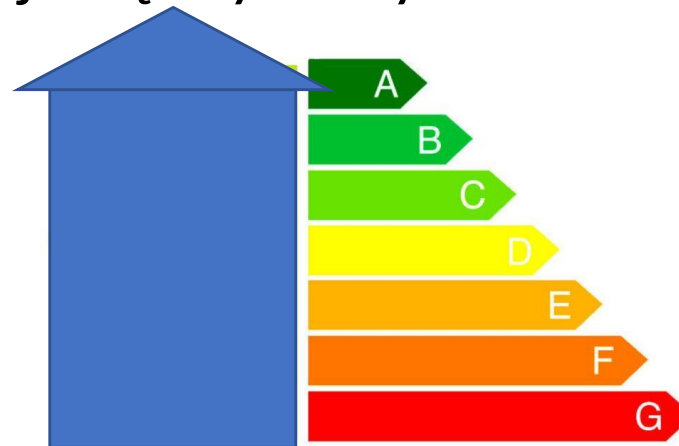
--> Zasada „nie czyn poważnych szkód” i wybrane obowiązki z niej wynikające zgodnie z załącznikiem nr IV do projektu rozporządzenia delegowanego np. w zakresie celu: "Łagodzenie zmian klimatu"

DNSH | Do No
Significant
Harm

Audyt

W przypadku budynków wzniesionych przed dniem 31 grudnia 2020 r. budynek posiada świadectwo charakterystyki energetycznej co najmniej klasy C. Alternatywnie budynek należy do 30 % najbardziej efektywnych budynków w kraju lub regionie pod względem zapotrzebowania na energię pierwotną (PED), co musi być poparte odpowiednimi dowodami, które zawierają przynajmniej porównanie charakterystyki energetycznej danego budynku z charakterystyką energetyczną budynków wzniesionych w kraju lub regionie przed dniem 31 grudnia 2020 r. i uwzględniają rozróżnienie przynajmniej między budynkami mieszkalnymi i niemieszkalnymi.

Konsultacje publiczne projektu rozporządzenia (2020-2023)

- Od 17 października 2023 r., KE uruchomiła mechanizm składania wniosków przez interesariuszy aby odnieść się do sugestii zainteresowanych stron dotyczących działań w ramach taksonomii UE.
- Kwestionariusz umożliwia zainteresowanym stronom przedstawienie sugestii opartych na naukowych i/lub technicznych do nowych działaniach gospodarczych, które mogłyby zostać dodane do taksonomii UE lub potencjalnych zmian technicznych kryteriów przesiewowych istniejących działań.

Konsultacje publiczne projektu rozporządzenia (2020-2023)

- Mechanizm składania wniosków o zainteresowanych stron będzie stale działał, umożliwiając respondentom zgłaszanie swoich danych w danym momencie. W dniu 15 grudnia 2023 r. wszystkie otrzymane wnioski będą przetwarzane przez Techniczną Grupę Roboczą Platformy.

https://finance.ec.europa.eu/sustainable-finance/overview-sustainable-finance/platform-sustainable-finance_en#subgroups

- Po 15 grudnia narzędzie będzie nadal działać, a druga data odcięcia zostanie zakomunikowana tak szybko, jak to możliwe. Komisja i Platforma będą regularnie monitorować narzędzie.

Konsultacje publiczne projektu rozporządzenia (2020-2023)

- W 2024 r. Techniczna Grupa Robocza Platformy przedstawi podsumowanie otrzymanych wniosków, sposobu ich oceny i jakie zalecenia Platforma przedstawiła na podstawie wniosków.
- Komisja dokona oceny zaleceń platformy i podejmie decyzję o konieczności zmiany taksonomii UE w przyszłych aktach delegowanych. Komisja nie jest związana informacjami zwrotnymi przekazanymi za pośrednictwem mechanizmu wniosku o zainteresowanych stron ani zaleceniami platformy.

Tourism Indicators for Monitoring the SDGs

Peter Laimer, PhD

Deputy Director, Directorate Spatial Statistics, Statistics Austria

Chair of the UNWTO Expert Group on Measuring the Sustainability of Tourism

Ministerstwo
Sportu i Turystyki

POLSKA
ORGANIZACJA
TURYSTYCZNA

Stowarzyszenie
na Rzecz Badania,
Rozwoju i Promocji
Turystyki

Tourism Indicators for Monitoring the SDGs

Underlying methods, concepts and challenges

Mr. Peter Laimer

Conference: Impact of tourism on sustainable development of countries and regions

Session I: The concept of sustainable tourism development: general issues. How to measure?

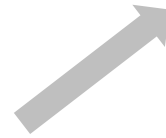
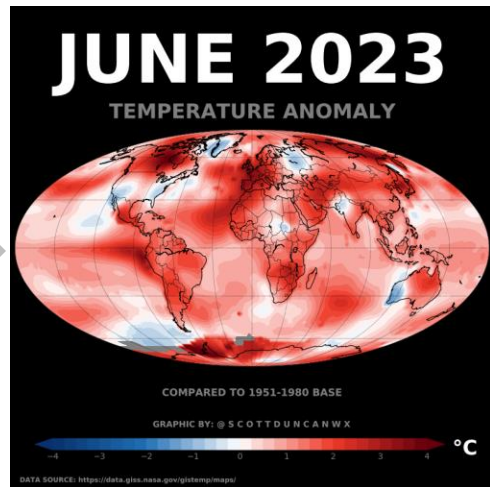
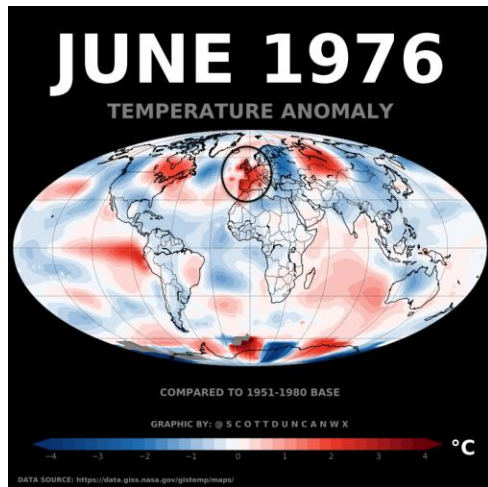
Vistula University Group, Warszawa/Poland,
26th October 2023

Source: <https://warsawtour.pl/en/top-10-3/>

Supported by Association for Tourism Research, Development and Promotion, 04-929 Warszawa, ul. Filmowa 78

The challenge for tourism and beyond ...

Reuters/Shannon Stapleton

Reuters/Esam Omran Al-Fetori

Measuring the Sustainability of Tourism (MST)

Definitions and governance

Source: <https://warsawtour.pl/en/top-10-3/>

Key definitions

*... is a **social, cultural** and **economic** phenomenon related to the movement of people outside their usual place of residence*

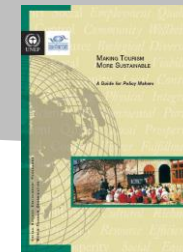
*... has an **impact** on the **economy**, the **natural** and **built environment**, the **local population** at the places visited and the visitors themselves*

[International Recommendations for Tourism Statistics 2008](#), endorsed by the UN Statistical Commission (para. 1.1&1.3)

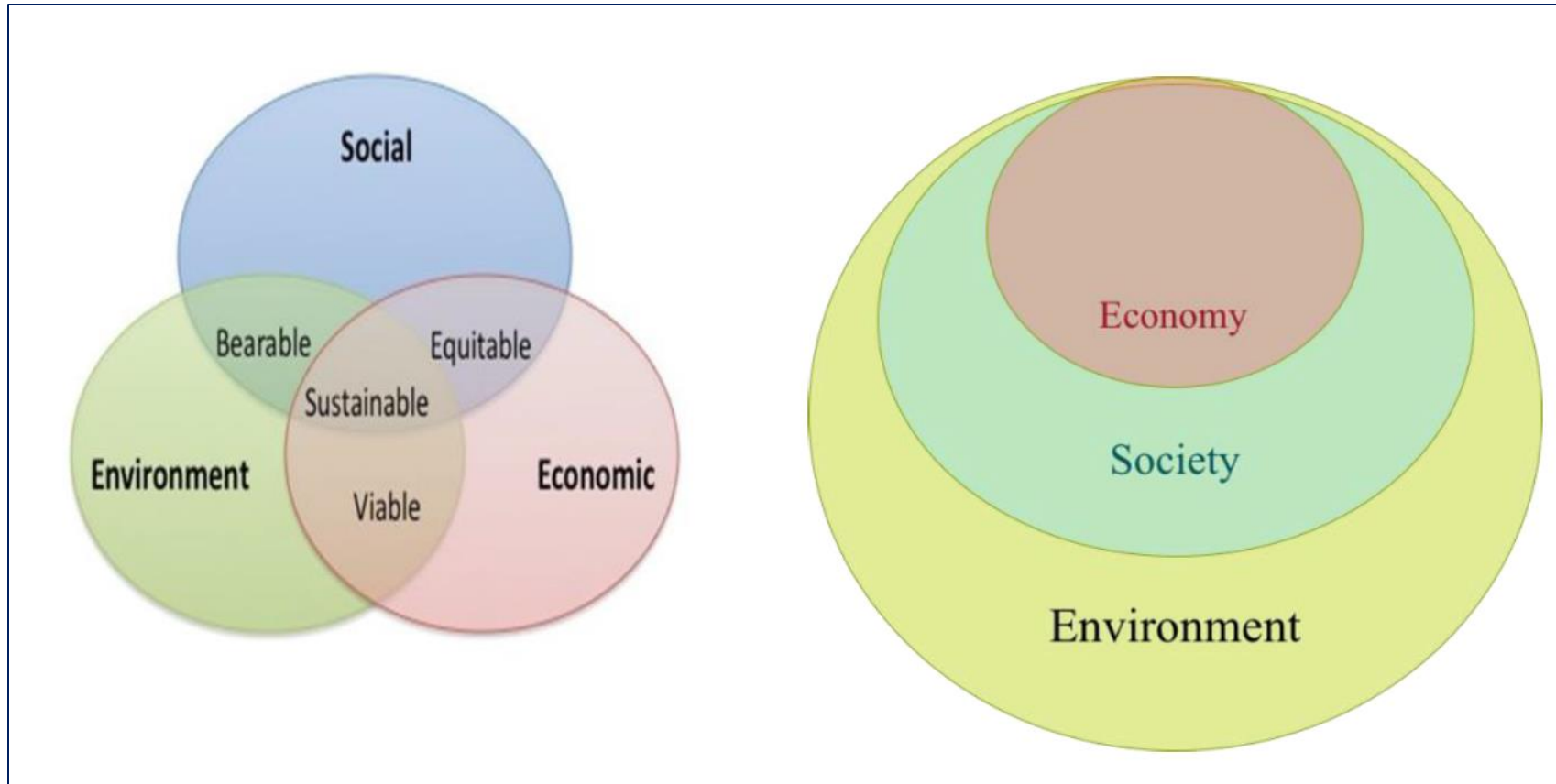
- Makes **optimal use** of environmental resources, maintaining essential ecological processes
- Respects the **socio-cultural authenticity** of host communities, conserves their living cultural heritage
- Ensures viable, **long-term economic operations**, providing socio-economic benefits to stakeholders

<https://www.unwto.org/sustainable-development>
[Making Tourism More Sustainable. A Guide for Policy Makers \(UNEP/WTO\)](#)

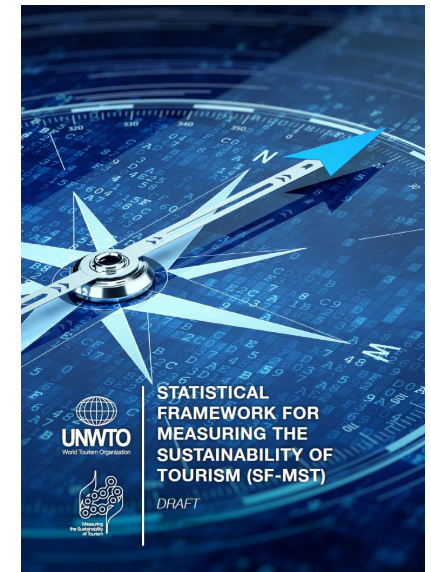

Sustainability

Distinct versus nested system

Statistical Framework - MST

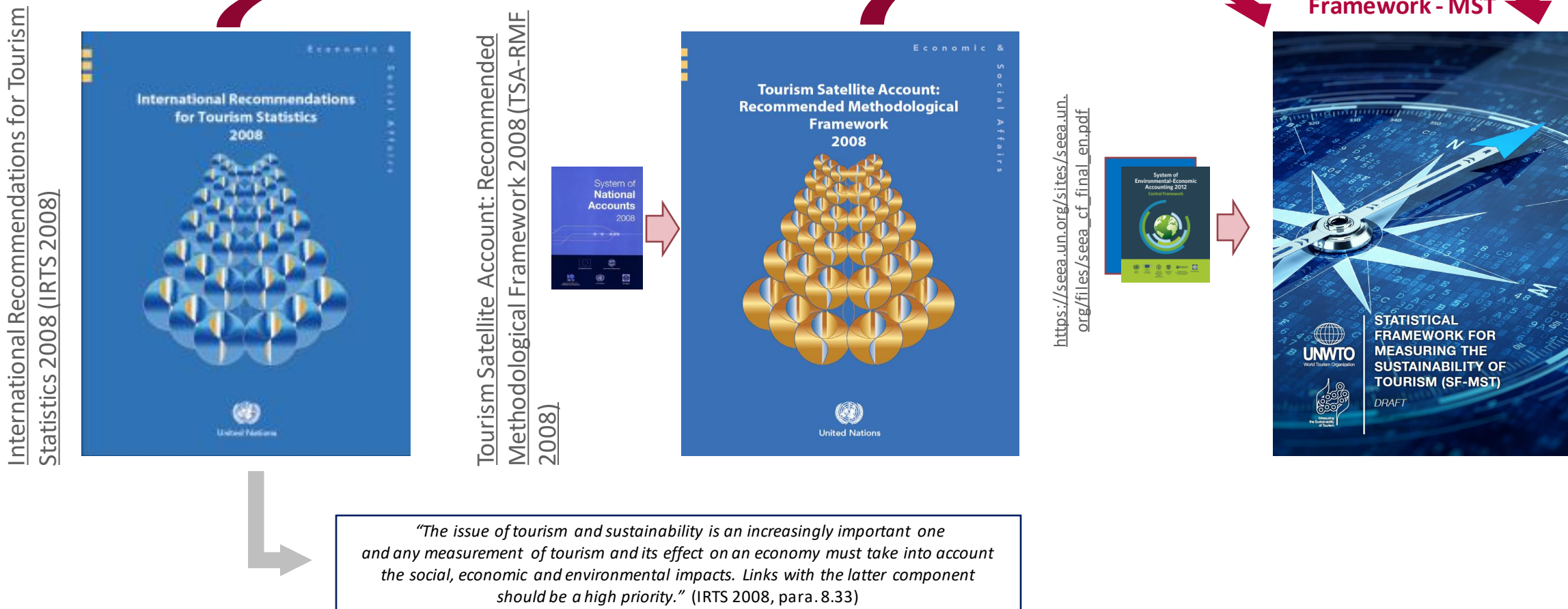

See draft version under:

https://webunwto.s3.eu-west-1.amazonaws.com/s3fs-public/2023-09/SF_MST_Ch_1_5_full_version_12Sep2023.pdf

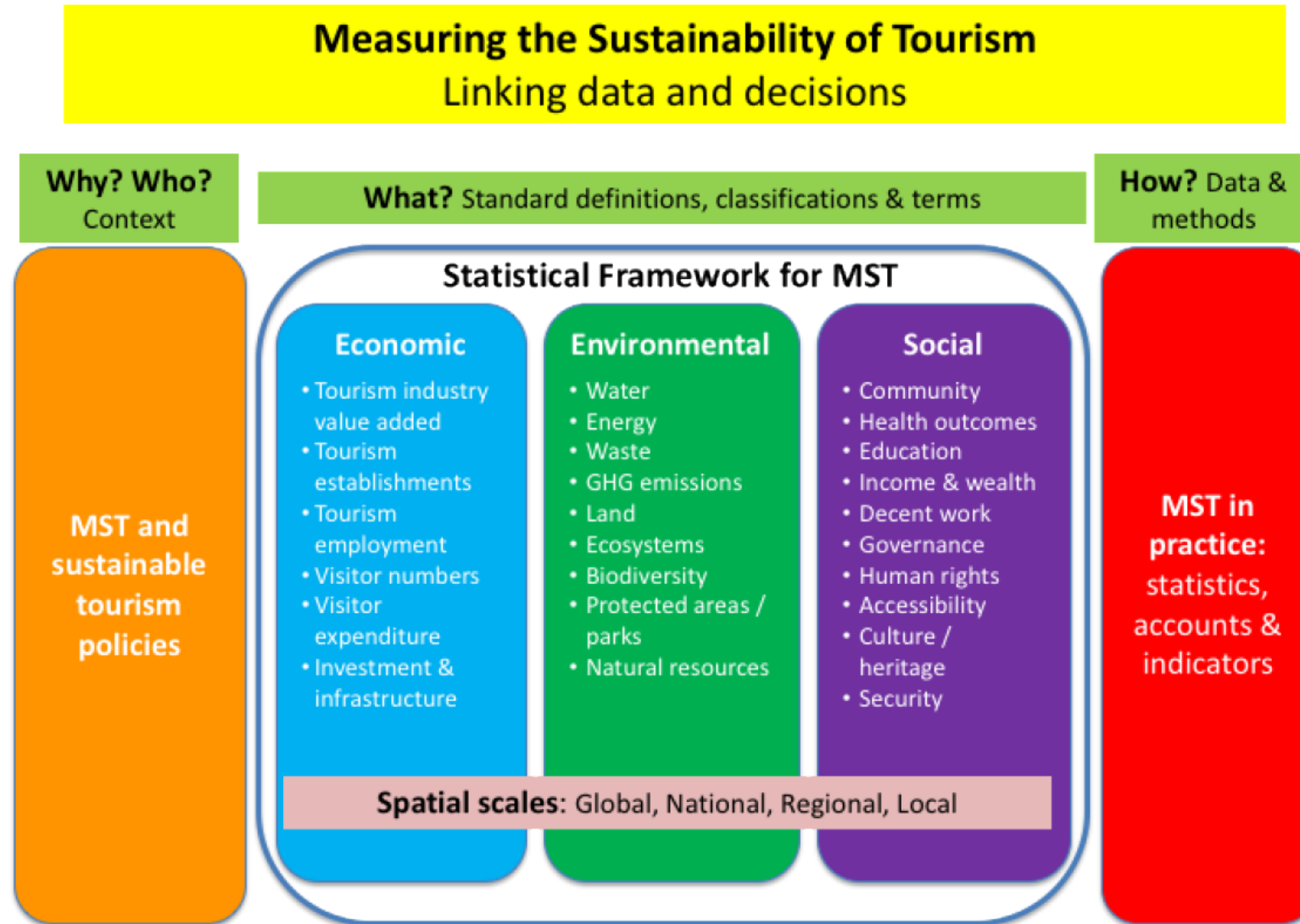
International Statistical Requirements

Tourism Statistics, Tourism Satellite Account and Measuring the Sustainability of Tourism

Measuring the Sustainability of Tourism (MST)

What is behind

Measuring the Sustainability of Tourism (MST)

Governance

UNWTO General Assembly

UNWTO Executive Council

UN General Assembly

UN Economic and Social Council (ECOSOC)

United Nations Statistical Commission
(decision-maker statistical standards)

Role of UNWTO: “to collect, to analyse, to publish, to standardize and to improve the statistics of tourism, and to promote the integration of these statistics within the sphere of the United Nations system” (UN General Assembly Resolution A/RES/58/232)

IAEG-SDGs

IAEG-SDG Task
Team on
Sustainable
Tourism

UNWTO Committee on Statistics (Austria, Spain)
Secretariat: UNWTO Department of Statistics

Working Group of Experts on MST (Austria)

- Sub-groups (to be relaunched):
- Employment (ILO)
 - Social (Italy)
 - Sub-national (France)
 - SDGs (Austria)
 - Implementation (Canada)

MST Editorial Board
(Canada)

Regular reporting to UN
Statistical Commission &
Committees of Experts

High Level Discussion on
Measuring the Sustainability
of Tourism

International Statistical
Institute (ISI) World Statistics
Congress

Global Consultation

National Tourism Administrations

Manila Call for Action on
Measuring Sustainable
Tourism

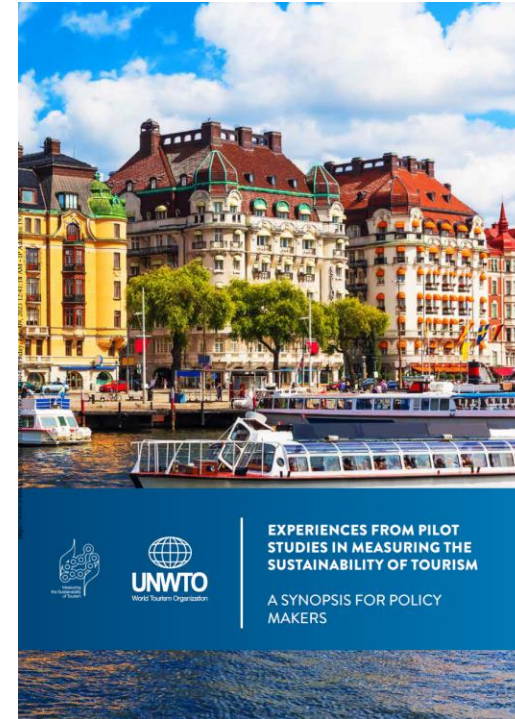
G.20 Leaders Declaration -
Alula Framework

EU strategy for sustainable
tourism

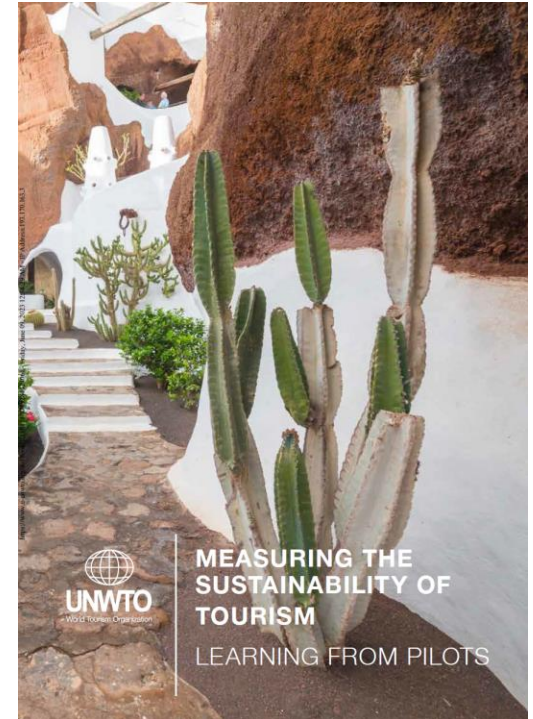
National Statistical Institutes

Measuring the Sustainability of Tourism (MST) Pilot Studies

- Means of advancing the implementation of **MST**
= **pilot projects** in countries or destinations.
- These are key to **testing the framework for MST**
on the ground.
- They will help produce specific policy-related
questions from authorities, while also allowing
them to provide **feedback on the framework** with
critical information for its improvement.
- Presently, a **revised/extended version (2022)** is
available.

<https://www.e-unwto.org/doi/epdf/10.18111/9789284424047>
(2020 version)

<https://www.e-unwto.org/doi/epdf/10.18111/9789284424061>
(2022 version)

Measuring the Sustainability of Tourism (MST)

Key dates (as of Sept.2023)

Until 31 July 2023	UNCEEA Technical Committees to review Environmental Chapter Expert Group on MST to review Chapters 1 to 4
7 July – 4 August 2023	Expert Group to review Chapter 5
11 September 2023	New version of SF-MST available for the MST Expert Group
19-20 September 2023	MST Expert Group meeting (Marbella, Spain) + MST Editorial Board meeting
Beginning of October – end of November 2023	Global consultation
16 October 2023	Meeting of the UNWTO Committee on Statistics (Uzbekistan) with High-level session on MST
Mid – end November 2023	Submit Environmental chapter to UNCEEA for approval
End November 2023	Submission of UNWTO report for UN Statistical Commission
Mid-January 2024	Submission to UN Statistical Commission Secretariat of the background document containing SF-MST

Measuring the Sustainability of Tourism (MST)

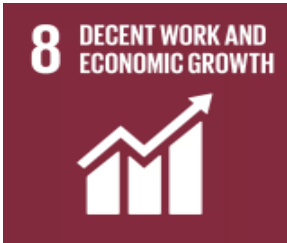
SDG indicators and beyond

Source: <https://warsawtour.pl/en/top-10-3/>

Measuring the Sustainability of Tourism (MST)

SDG-indicators (1)

8.9.1: Tourism direct GDP as a proportion of total GDP and in growth rate **(Tier I)**

Based on intl
statistical
standards

Data collection

12.b.1: Implementation of standard accounting tools to monitor the economic and environmental aspects of tourism sustainability **(Tier I)**

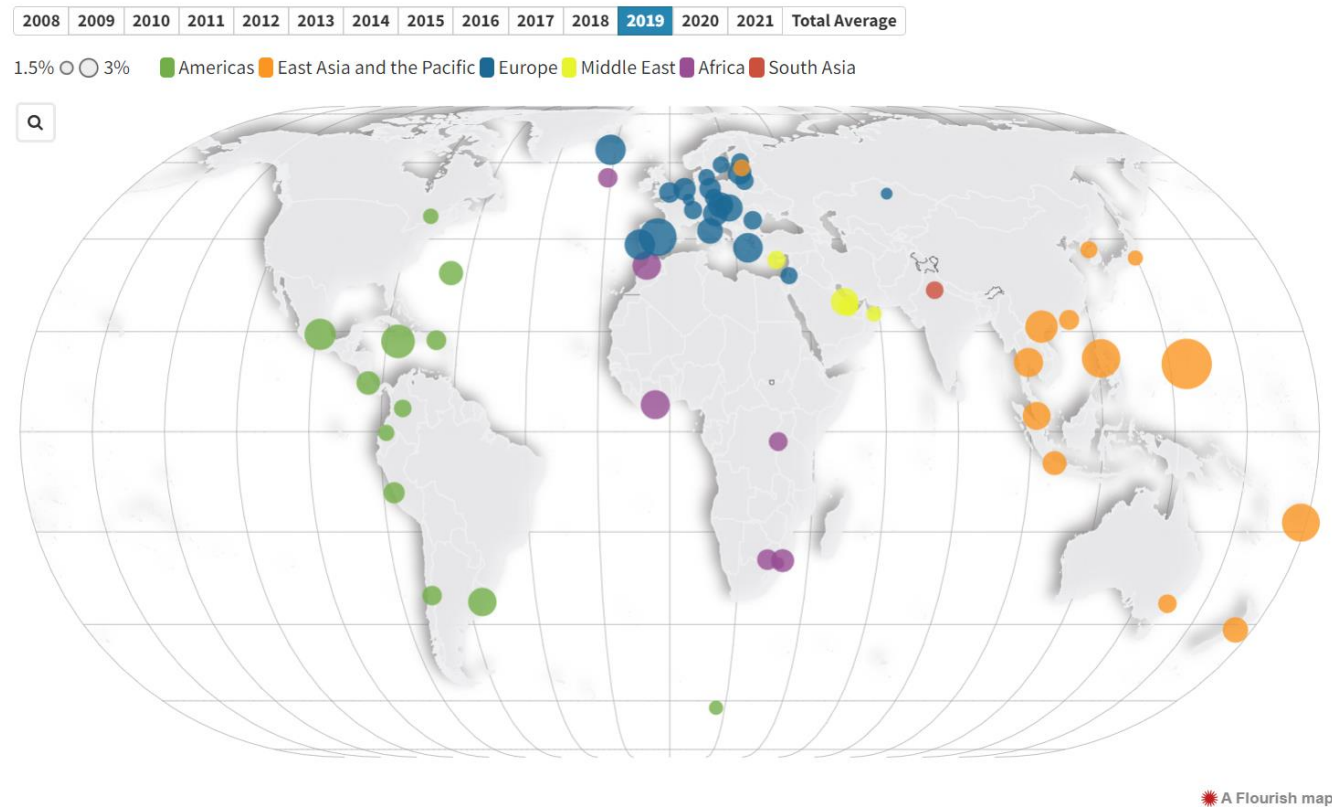
Based on intl
statistical
standards

Data collection

Measuring the Sustainability of Tourism (MST)

SDG-indicators (2)

Tourism direct GDP as a proportion of total GDP (indicator 8.9.1)

* **Source:** Data compiled from countries by UNWTO in cooperation with the OECD, through annual statistical questionnaires.

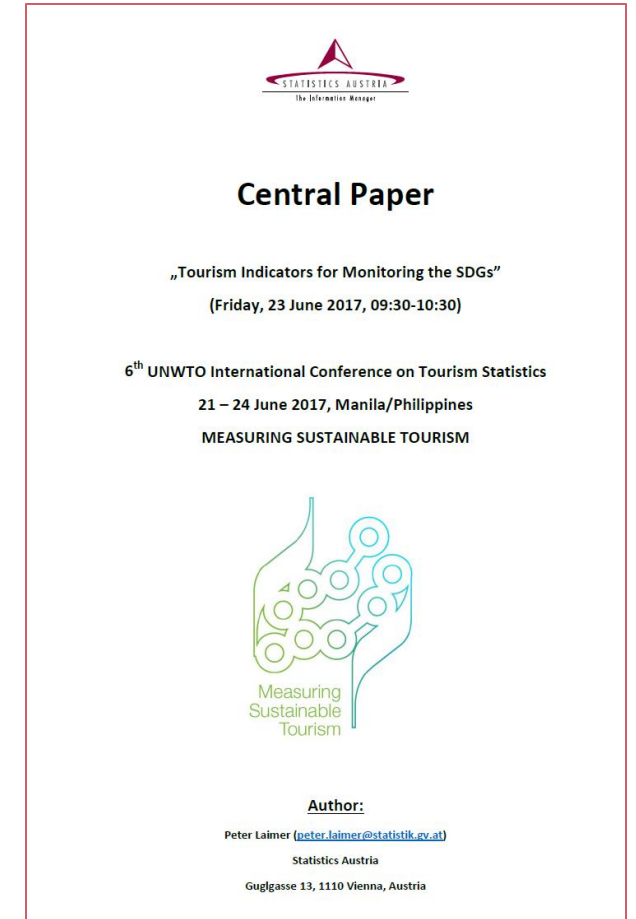
** The boundaries and names shown and the designations used on this map do not imply official endorsement or acceptance by the UNWTO.

Data Source: <https://www.unwto.org/tourism-statistics/economic-contribution-SDG>

Indicators beyond SDG (0)

Preliminaries

- UNWTO and its “Committee for Statistics” considered that tourism may be relevant in **many more goals and targets** beyond those that explicitly mention sustainable tourism and for which UNWTO is custodian agency.
- An additional set of indicators around a “**tourism theme**” could be developed to complement the above indicators in order to support global and national monitoring for the SDGs. This would include indicators to monitor elements not covered in the existing indicators for targets 8.9, 12.b and 14.7.
- For most **additionally proposed indicators** there is a strong connection to other types of indicators recommended in other sustainable tourism processes (ETIS or Eurostat).

https://webunwto.s3-eu-west-1.amazonaws.com/imported_images/48592/laimer_conf2017manila_central_paper.pdf

Indicators beyond SDGs (1)

Goal	Indicator	Data sources	Periodicity	Classification (ISIC Rev.4)	Comments/evaluation of practicability	
	"Tourism Direct Gross Domestic Product" (TDGDP), including the respective share related to overall economy	Tourism Satellite Accounts (TSA)	yearly	-	TSA is not available in all countries; "Flash Tourism direct GDP method" might be an alternative and feasible.	
	Persons employed (expressed by "Full-time equivalents"; FTE) in the tourism industries, including the respective share related to overall employment	TSA; Labour Force Survey (LFS); Structural Business Statistics /SBS)	yearly	-	Apart from TSA it is assumed that at least Labor Force Survey and Structural Business Statistics do exist in countries.	
	Share of tourism intermediate consumption by hotels, restaurants etc. from domestic agriculture	National Accounts (NA), Supply-Use-Table (SUT), Input-Output Statistics (IO); Economic Accounts for Agriculture	yearly	-	Agricultural products as intermediate consumption for hotels and restaurant.	
	Share of agricultural income from agro-tourism activity	Integrated Farm Survey (IFS), Economic Accounts for Agriculture, accommodation statistics	yearly	55 (Accommodation) 5610, 5629 and 5630 ⁷⁾	Definition of "agro-tourism activity" might be necessary.	

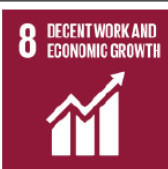
Indicators beyond SDGs (2)

Goal	Indicator	Data sources	Periodicity	Classification (ISIC Rev.4)	Comments/evaluation of practicability	
	Share of health tourism related to total tourism	accommodation statistics; border surveys; household surveys	yearly	-	Estimates based on health related accommodation; survey on purpose of trip, if available; health tourism has to be defined	
	Change in average skills (years of training) of employees/or persons employed in tourism industries	Ad hoc surveys; statistics on formal and non-formal education	irregular	-	Kind of education: <u>Formal education</u> : Active learning processes during school education, vocational training and continuing education, mostly within an institutional framework and success is formally confirmed by certificates. Learning activities outside formal education are classified as <u>non-formal education</u> or informal learning. Availability and comparability among countries might be questionable.	
	Proportion of employed persons/employees in tourism industries with school education compared to the share of overall population	Labour Force Survey (LFR); statistics on education; TSA (Table 7 "Employment in tourism industries")	yearly	-	Definition of "school education": i.e. kind of vocational schools, universities of applied sciences, etc.	
	Share of women in tourism jobs (compared to the overall economy)	TSA (Table 7 "Employment in tourism industries")	yearly	-	TSA-Table 7 is not available in all countries; "Tourism jobs" refers to "tourism industries"; UNWTO compile data on FTE by status in employment and by gender	

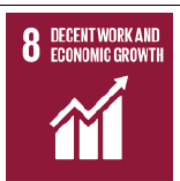
Indicators beyond SDGs (3)

Goal	Indicator	Data sources	Periodicity	Classification (ISIC Rev.4)	Comments/evaluation of practicability	
	Share of women in tourism management roles	Particular surveys in companies/ businesses	-	55 (Accommodation) 5610, 5629 and 5630	"Tourism management role" has to be defined (in 55 and 56).	
	Final water use in tourism industries / TDGDP	SEEA-Water ^d) Technical note linking TSA and SEEA	yearly	-	Analysis of tourism related final water use might be additionally useful; data hardly available.	
	Share of treated waste water from tourism industries	SEEA-Water Technical note linking TSA and SEEA	yearly	55 (Accommodation) 5610, 5629 and 5630	Data availability might be questionable; "tourism businesses" might refer to 55 and 56.	
	Waste water per guest in the accommodation industry	SEEA-Water; SBS; accommodation statistics; border survey Technical note linking TSA and SEEA	yearly	55 (Accommodation)	Data availability might be questionable; in addition separation of general and tourism related waste water might be difficult. Best estimates based on average waste water per day/person in general and duration of stay could be helpful.	

Indicators beyond SDGs (4)

Goal	Indicator	Data sources	Periodicity	Classification (ISIC Rev.4)	Comments/evaluation of practicability	
 6 CLEAN WATER AND SANITATION	Waste water per day and capita for tourists	SEEA-Water; SBS; accommodation statistics; border survey Technical note linking TSA and SEEA	yearly	-	Data availability might be questionable; in addition separation of general and tourism related sewage water might be difficult. Best estimates based on average sewage water per day/person in general and duration of stay could be helpful. Comparing waste per capita of visitors and residents (high and low season) might be another possibility.	
 7 AFFORDABLE AND CLEAN ENERGY	Share of final energy use related to Tourism Direct GDP (TDGDP)	Energy Balances, Energy Accounts, TSA Technical note linking TSA and SEEA	yearly	Final Energy Use: Private households Industries (ISIC Rev.4)	Availability of detailed energy accounts and TSA might be questionable.	
 7 AFFORDABLE AND CLEAN ENERGY	Share of renewable energy in total tourism energy use	Energy Balances, Energy Accounts Technical note linking TSA and SEEA	yearly	55 (Accommodation) 5610, 5629 and 5630	Separation of renewable energy use in tourism might be critical; restriction to ISIC 55 and 56, only, might be feasible.	
 8 DECENT WORK AND ECONOMIC GROWTH	SDG 8.9: Tourism direct GDP (TDGDP)	Tourism Satellite Accounts (TSA)	yearly	-	TSA is not available in all countries; "Flash Tourism direct GDP Method" might be an alternative and feasible.	

Indicators beyond SDGs (5)

	SDG 8.9: Number of jobs in tourism industries Share tourism employment related to total employment	TSA (Table 7 "Employment in tourism industries")	yearly	-	TSA-Table 7 is not available in all countries. Best estimates based on SBS data might be another opportunity.	
	SDG 8.9: Energy use in tourism: Net domestic energy use by tourism industries	Energy Accounts Technical note linking TSA and SEEA	yearly	55 (Accommodation) 5610, 5629 and 5630	Intermediate energy consumption in industries 55 and 56 might be available.	
	Total international receipts and taxation from international visitors	Travel Balance of Payment (TBoP; Central Bank/IMF); Tax statistics	quarterly	-	Tourism credit figures; tourism related taxation has to be defined ⁹⁾	
	Occupancy rates for accommodation industry (based on beds)	Accommodation statistics, SBS	yearly	55 (Accommodation)	Commercial and non-commercial accommodation (both paid) should be considered.	
	Share of investment in transport infrastructure related to total infrastructure investment	NA (Gross fixed capital formation), SBS, data from respective ministry	yearly		Availability of detailed data on budget issues might be questionable; "transport infrastructure" have to be defined (passenger transport).	

Measuring the Sustainability of Tourism (MST)

MST-indicators

Source: <https://warsawtour.pl/en/top-10-3/>

MST- Indicators

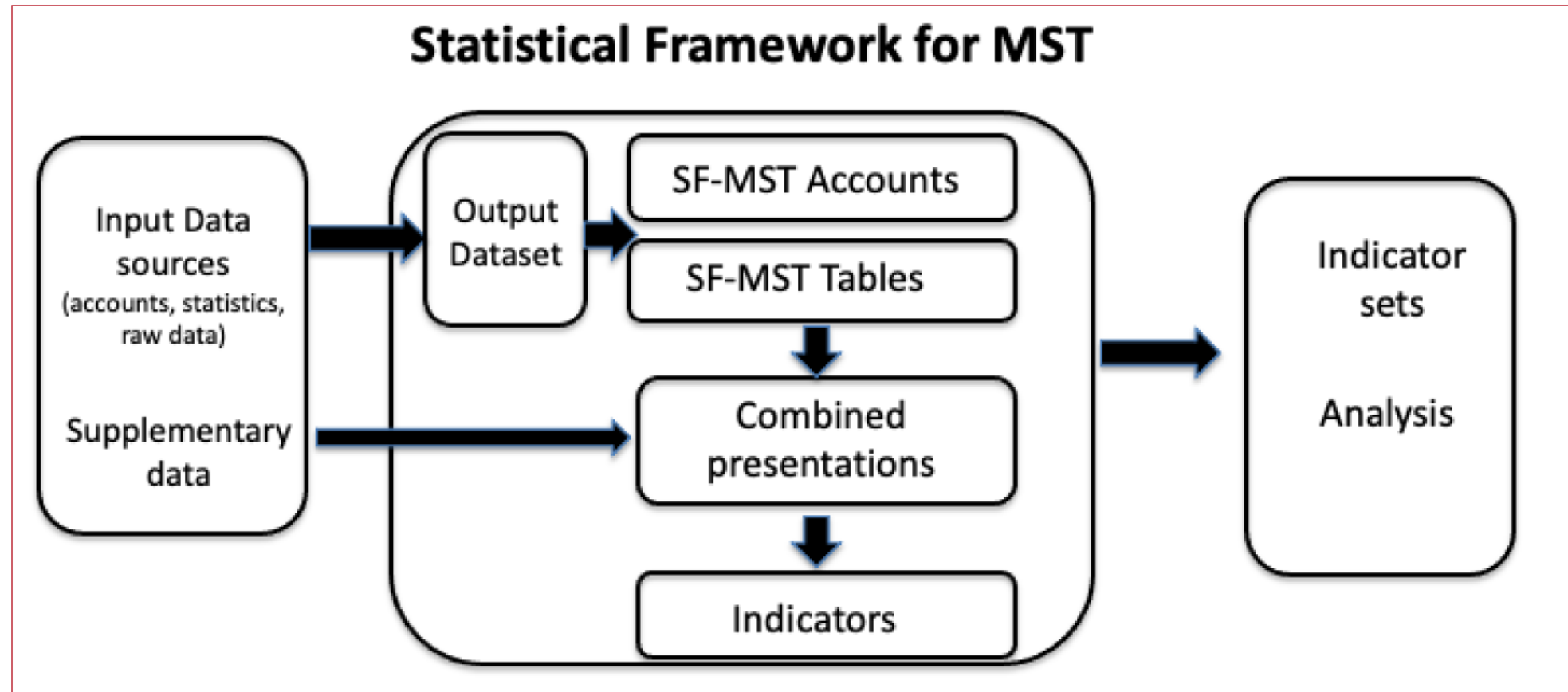
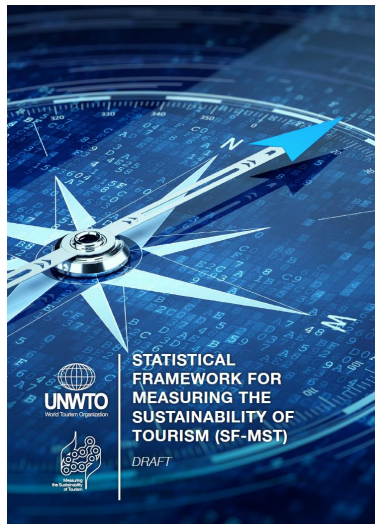
SF-MST (1)

- The **SF-MST output** data can also be used to derive indicators that summarize performance.
- There are **three types of indicators** that are considered in the SF-MST:
 - ✓ **totals and aggregates** (e.g. total visitor numbers, tourism direct GDP);
 - ✓ **Structural statistics** (e.g. share of international visitors of total visitors, proportion of tourism employment in total employment); and
 - ✓ **ratio indicators** (e.g. number of visitors compared to local population; energy use per visitor).
- The **SF-MST itself does not incorporate a definitive indicator set** for assessing the sustainability of tourism, but issue for “Research Agenda”!
- UNWTO-Proposal for a **set of Indicators**:

MST- Indicators

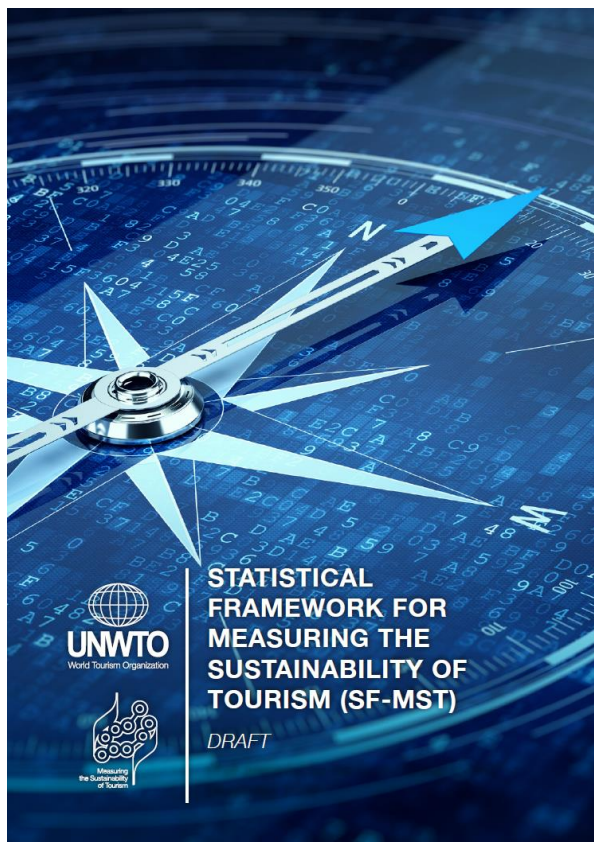
SF-MST (2)

Source: SF-MST (draft version as of September 2023)

MST- Indicators

SF-MST (3)

Dimension	Measurement theme	Potential Indicators
General visitor data	Visitor flows	Number of inbound visitors relative to total internal visitors
	Tourism expenditure	Average internal tourism expenditure per visitor
Economic	Tourism economic structure	Share of large and SME tourism establishments, Share of resident ownership of establishments in the tourism industries
	Tourism economic performance	Tourism direct GDP; Tourism share of total output for each tourism industry
	Distribution of economic benefits	Share of compensation of employees relative to tourism direct value added in the tourism industries
	Employment in tourism	Total employment in tourism industries (# jobs, # person employed & # employees); Share of employed persons in tourism industries relative to total economy; Labour productivity of tourism industries
	Tourism investment	Total gross fixed capital formation (GFCF) in tourism specific fixed assets relative to total GFCF of tourism industries; Total GFCF in tourism industries relative to total economy GFCF
	Government tourism-related transactions	Total tourism related government final consumption
Environmental	GHG emissions	Internal GHG emissions per visitor; Internal GHG emissions per unit of tourism direct GDP
	Solid waste flows	Solid waste generated per visitor; solid waste generated per unit of tourism direct GDP
	Water flows	tourism water use per visitor and per visitor overnight; tourism water use per unit of tourism value added
	Water resources	annual tourism water use as a proportion of the net change in stock of water resources.
	Energy flows	Total end-use of energy products by tourism industries; Net domestic energy use by tourism industries per inbound visitor overnight
	Ecosystem extent for tourism related areas	Share of tourism-related ecosystem assets to the total area of the tourism region
	Ecosystem services flows for tourism related areas	Total recreation related services in a region
Social	Visitor perspective	Average length of stay, Visitor dependency rates, Overall visitor satisfaction, Number of repeat visitors, Extent to which visitors would recommend a destination
	Host community perception and satisfaction	Tourism density; Tourism intensity; Overall perception of host communities of visitors
	Tourism suppliers perspective	Decent work indicators, Entrepreneurship indicators; (TBC)
	Governance perspective	Civic engagement indicators; Indicators on strategy and planning, Indicators on accessibility (TBC)

Source: SF-MST (draft version as of September 2023)

MST-Indicators

Important criteria (1)

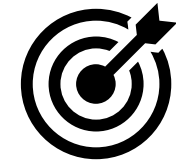
- **Significance/content**: the significance of the indicators for the analysis of tourism with regard to its economic, ecological and social implications must be ensured to the best possible extent.
- **Availability of basic data**: The availability of the baseline data must be ensured as best as possible to allow monitoring over time.
- **Measurability**: The data necessary for the creation of the indicators must be available/collected.
- **Clarity**: The operationalization of the indicators must be clear and understandable in order to limit the scope for interpretation as far as possible.
- **Timeliness**: The data basis for the creation of the indicator should be as up-to-date as possible.

MST-Indicators

Important criteria (2)

- **Continuity:** The data basis for compiling the indicator should remain as constant as possible over a comparative period.
- **Quality:** The indicators are to be compiled in a comprehensible or documented quality or according to recognized scientific principles and standards.

*“What we measure affects what we do and if we measure the wrong thing, we will do the wrong thing”
(Joseph Stiglitz).*

MST-Indicators

Challenges (1)

- Tourism is very complex and interacts with many sectors of the economy, with the environment and with the local population
- Tourism policy objectives vary, and regional and local conditions must be taken into account
- Results should be well chosen in the context of sustainability, taking into account the applicability and usability of data for tourism policy decisions
- Well-coordinated cooperation between tourism and environmental policy in the broad sense and (tourism, environmental and social) statistics

MST-Indicators

Challenges (2)

- The overall **comprehensibility and feasibility** (i.e., in terms of comparability and data availability) of figures and data for measuring tourism sustainability must be ensured as good as possible.
- Many countries are well developed in most environmental areas, i.e., waste separation, water use, renewable energy, etc., which also affect the tourism industry, but which are difficult for the tourism industry to **quantify and measure or present separately**.
- The objectives of **countries' tourism policies are different**, regional and local conditions have to be taken into account; therefore, general statements on tourism sustainability - applicable to all regions and destinations - are not possible (i.e. comparability of indicators has to be considered); a **comprehensive analysis is mainly possible only at destination level**.

Linking Tourism Satellite Accounting (TSA) and System of Environmental and Economic Accounting (SEEA)

What is behind?

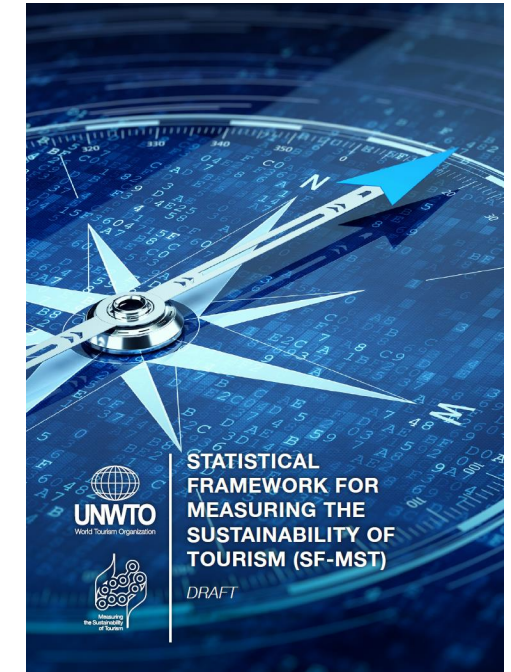

Source: <https://warsawtour.pl/en/top-10-3/>

Linking TSA and SEEA

How (1)

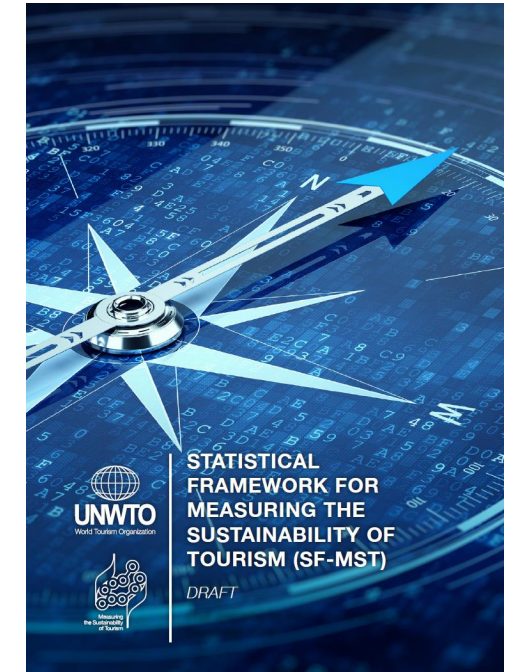
- SF-MST describes approaches to **linking information** from the “System of Environmental-Economic Accounting” (SEEA) and “Tourism Satellite Accounts” (TSA) frameworks - **both** are based on the accounting framework for measuring the economy – the System of National Accounts (**SNA**).
- At this stage an initial set of **four core accounts** are described focused on linking measurement of environmental flows recorded following the SEEA with tourism industries as accounted for in the TSA:
 - water
 - energy
 - greenhouse gas (GHG) emissions
 - solid waste

Linking TSA and SEEA

How (2)

- The available statistical information on environmental flows does not make reference to tourism, though environmental flows related to tourism activity are embedded in the estimates
- What is required therefore, are techniques to **estimate the proportion of a given environmental flow** that is **attributable to visitor activity**.
- In the **absence of directly collected data**, three different **tourism shares** are described – output shares, value added shares and intermediate consumption shares – that could be taken into account to estimate, for each industry, the proportion of an environmental flow (water, energy, GHG emissions, solid waste, etc.) **attributable to visitor activity and hence to tourism**.
- These shares can be derived from a TSA.

Linking TSA and SEEA

Example 1

Table 4.1: Tourism GHG emissions account ('000 tonnes)

Generation of emissions										Accumulation	Total supply of emissions	Flows to the environment	Total use of emissions
Tourism industries								All other industries	Visitors direct emissions	Households	Emissions from landfill		
Accommodati on for visitors		Food & beverage serving	Passenger transport				Other tourism Ind.	Total tourism Ind.	Residents	Non-residents			
			Air	Water	Road	Rail							
Type of substance													
Carbon dioxide													
Methane													
Dinitrogen oxide													
Nitrous oxides													
Total CO2 equivalent													
Tourism share (%)													
Internal tourism GHG emissions													
Supplementary items													
Emissions by non-resident passenger transport arriving in reference country													

Measuring the social dimension

The residents' perspective

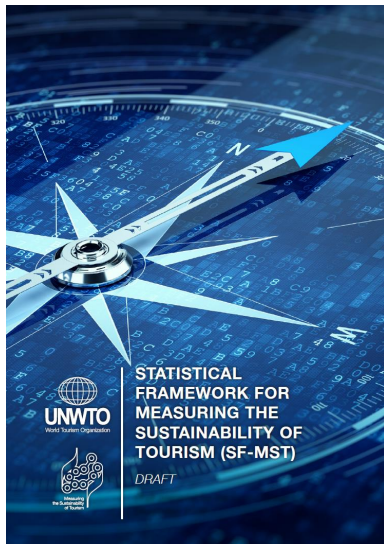

Source: <https://warsawtour.pl/en/top-10-3/>

Measuring the social dimension of tourism

General

This description of the social dimension from an actor perspective leads to recognizing **four key perspectives** from which to measure the social dimension of tourism. These perspectives reflect the main actors participating in tourism: visitors, host communities, tourism suppliers (especially employees) and institutions (e.g., governance).

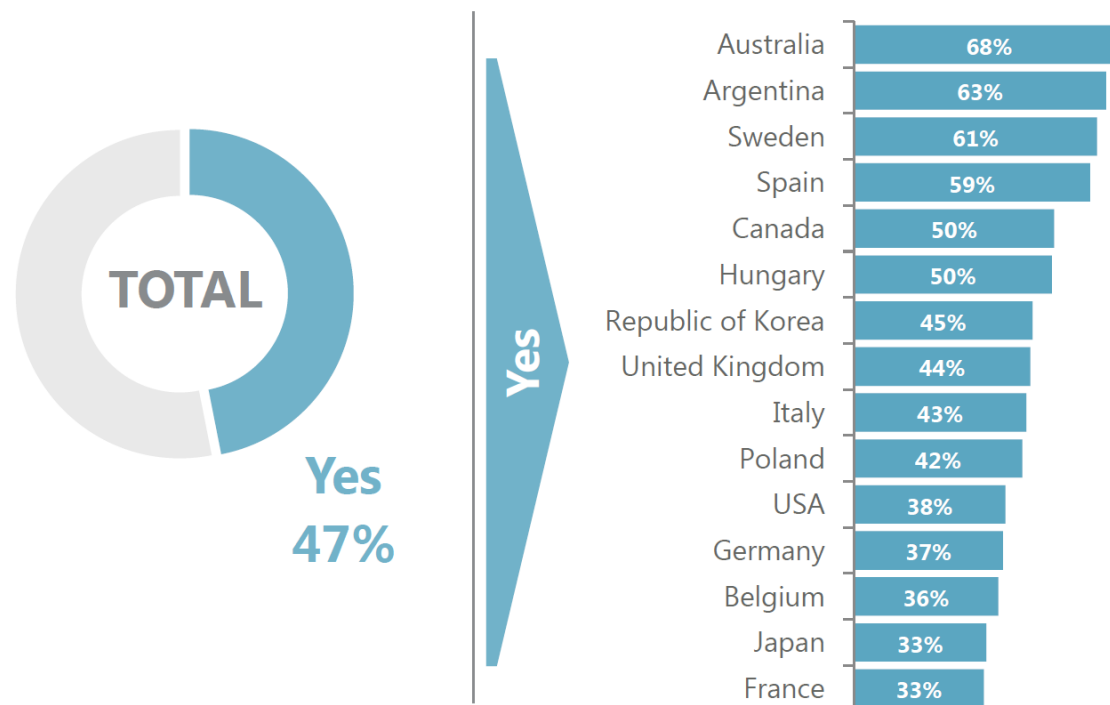
Host community perspective. The measurement of this perspective considers **tourism density** and **tourism intensity**. From the perspective of residents within a host community, the measurement question is whether there is a significant number of visitors in the destination and the extent to which this is affecting residents' social environment (e.g., living environment, cultural identity and wellbeing). The impacts may be measured by considering both the perceptions of residents about the impacts of tourism and through observation of the state of the host community, for example in terms of incomes. health. noise. living costs. land use change. relocation of residents. etc.

Measuring the social dimension of tourism

Residents' perception of tourism (1)

Q1. Do you think you live in a city with a high number of tourists?

47% of respondents think 'they reside in cities with a high number of tourists'.

Source: UNWTO 2019 (<https://www.e-unwto.org/doi/epdf/10.18111/9789284421107>)

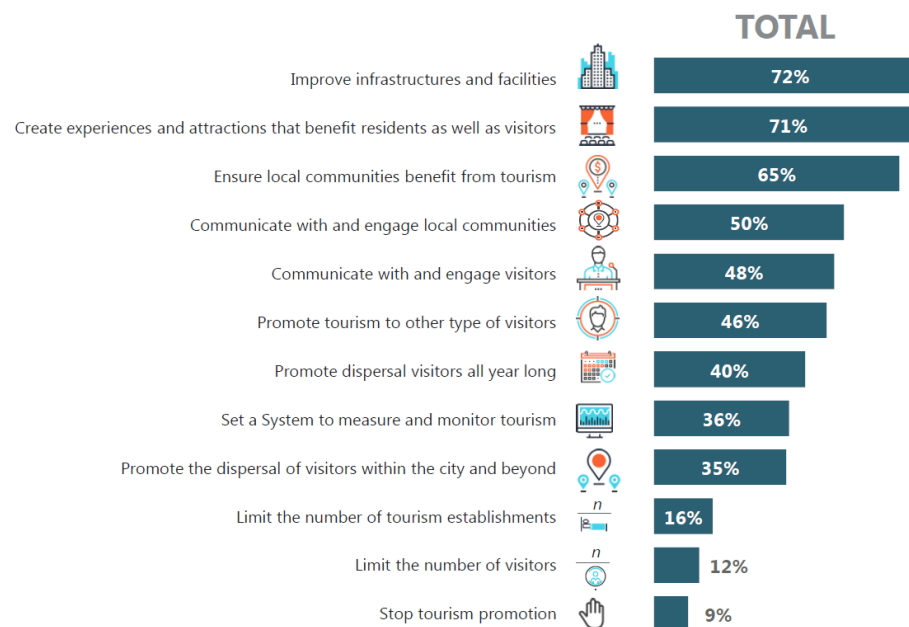
Measuring the social dimension of tourism

Residents' perception of tourism (4)

Q4. What measures do you think are more adequate to deal with the increase in the number of tourists to your city?

'Improve infrastructures and facilities' (72%) and 'create experiences and attractions that benefit both residents and visitors' (71%) – the most important measures to address the growing number of visitors.

Source: UNWTO 2019 (<https://www.e-unwto.org/doi/epdf/10.18111/9789284421107>)

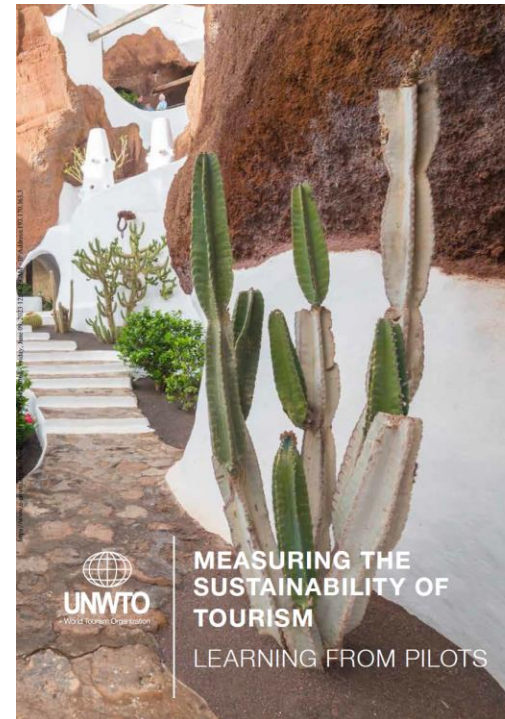
Residents' Perception of Tourism

Country examples

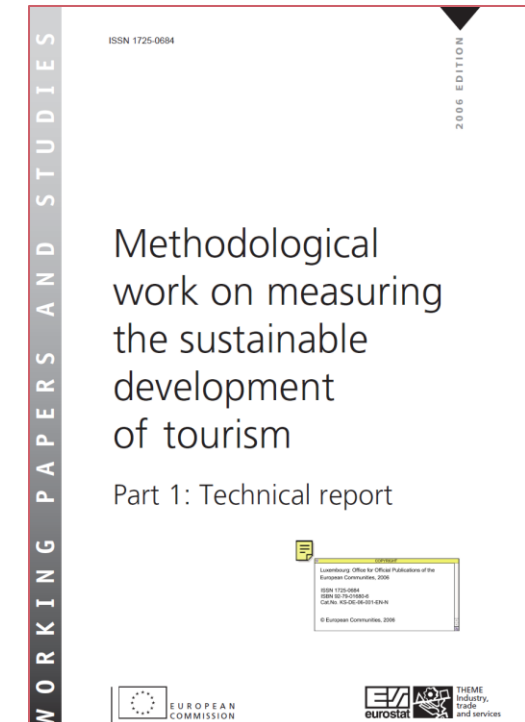
- Germany: NIT <https://www.nit-kiel.de/en/>
- Austria: Statistics Austria/Federal Ministry of Economy and Labour (pre-test)

Measuring the Sustainability of Tourism (MST)

Best practices

<https://www.e-unwto.org/doi/epdf/10.18111/9789284424061>

<https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-statistical-working-papers/-/ks-de-06-001>

<https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-statistical-working-papers/-/ks-de-06-002>

Measuring the Sustainability

The Example of Sweden (1)

- Swedish Agency for Economic and Regional Growth assigned Statistics Sweden (2018) to carry out a pilot study using a new method for developing statistics on the environmental impact of tourism.
- The study is based on linking the Tourism Satellite Account (TSA) and the System of Environmental-Economic Accounting (SEEA).
- The same method used for the TSA could also be used to receive more information related to the environmental impact of tourism. The same shares that estimate tourism's contribution of value added and employment can be used to estimate tourism's emissions of greenhouse gases from a production perspective.
- The study uses the TSA-SEEA linking possibilities but is built on a more sophisticated method by using an input-output analysis (IOA).

The Tourism Satellite Account and the environment

– Method development

Source: Swedish Agency for Economic and Regional Growth/Statistics Sweden ([*The Tourism Satellite Account and the environment/ Tourism environmental footprint in Sweden*](#))

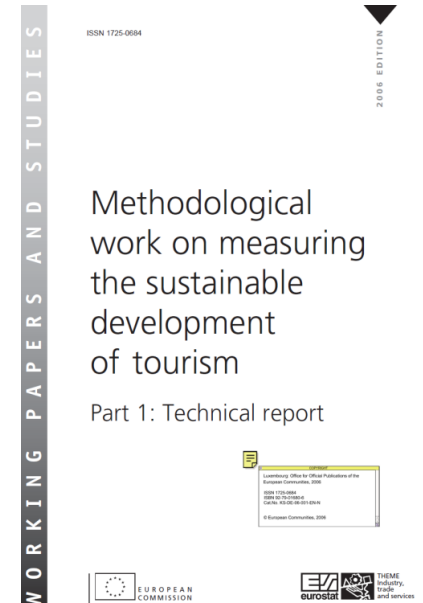
Measuring the Sustainability

Methodological Work – Eurostat (1)

- In 2004, Eurostat commissioned Statistics Sweden to conduct a methodological study on the sustainable development of tourism,
- The result is presented in a report and a manual for a set of 20 core indicators for sustainable tourism, including detailed descriptions of each indicator (used at national, regional and local levels in EU countries, and at Community level).
- The objective of this project was, based on the methodological work carried out in the field of tourism and environmental research, to put together a methodological manual for the measurement of the sustainable development of tourism and to test a selected number of indicators described in the manual.

“Sustainable tourism” in a broader sense can be achieved through integrated activity, long term planning and partnership development, maintenance and developing diversity, support local economies, use resources sustainably, involve local communities, stakeholders and public and research, share learning and experience.

Source: Eurostat (*Technical Report, Manual on sustainable development indicators of tourism*)

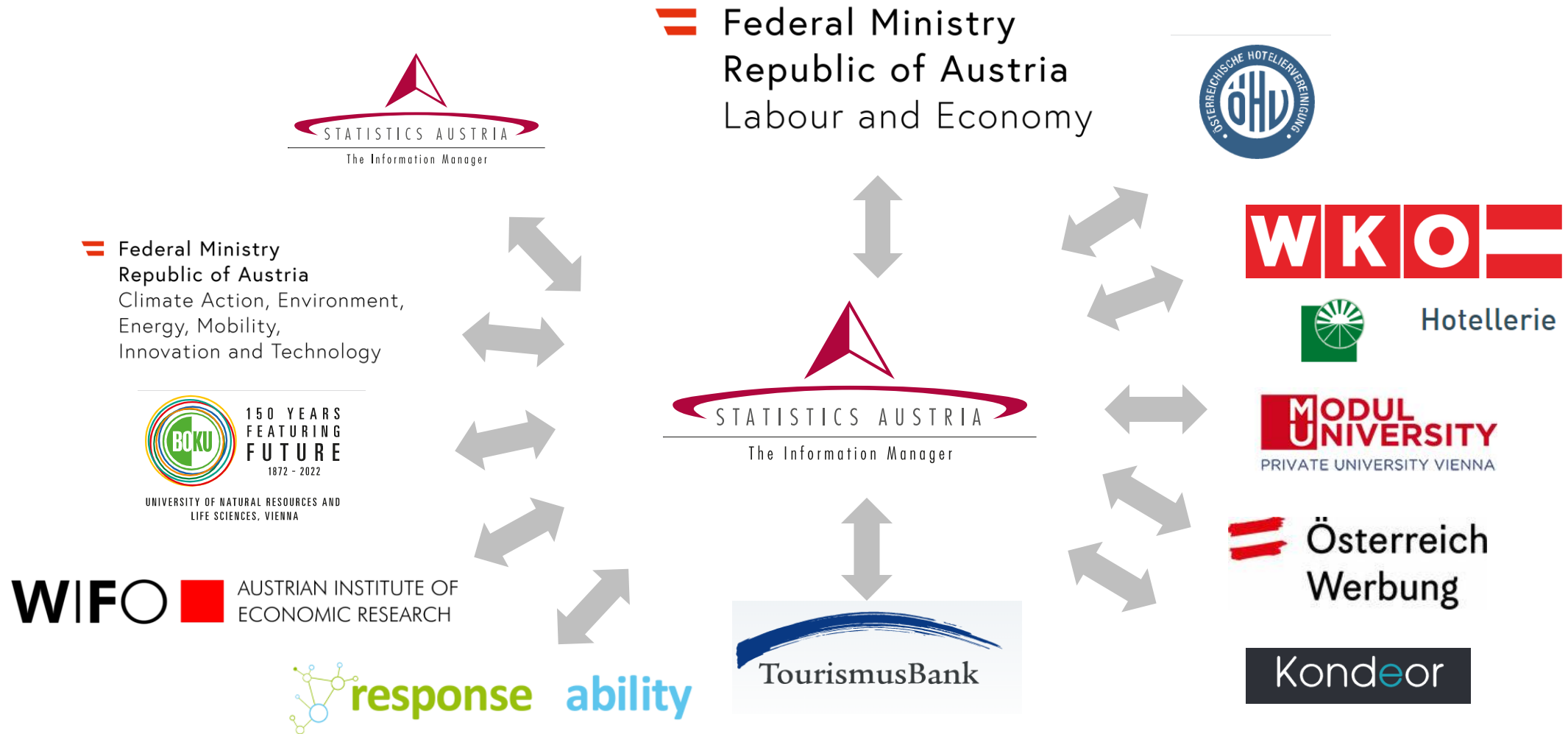
Masterplan Austria

- In the past the success of tourism has been measured mainly by **physical indicators** such as overnight stays and arrivals which only do reflect one aspect of the whole tourism industry.
- Within the Austrian “Master Plan for Tourism” – elaborated by the main stakeholders of the Austrian tourism industry under the supervision of the “Federal Ministry of Labour and Economy” (BMAW) – a **set of indicators considering the three dimensions of sustainability** has been proposed.

MST in Austria

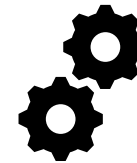
Involved partners/stakeholders/authorities

Austria: Development of indicators

Step 1

- Statistics Austria developed a **set of indicators** based on the following criteria, among others:
 - Informative value,
 - availability of basic data,
 - comprehensibility or practicability,
 - timeliness,
 - availability of time series,
 - continuity and comparability.
- Consequently, the **pros and cons** of more than 50 indicators were discussed in a working group at Statistics Austria in October 2018 with experts from Statistics Austria and important Austrian stakeholders from tourism and science.

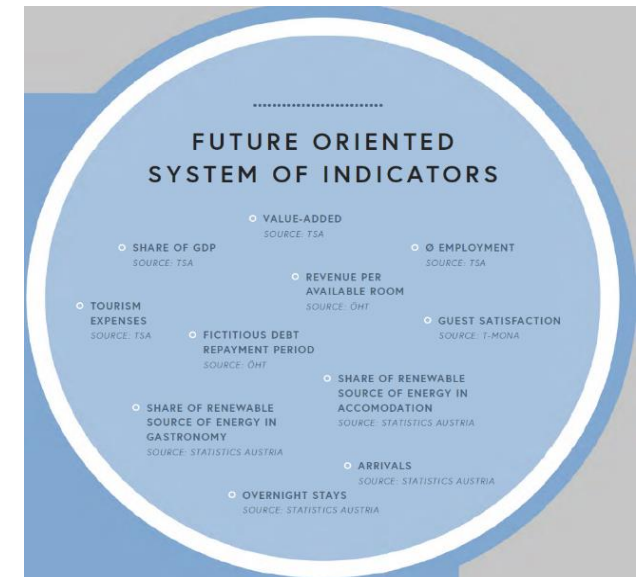
Austria: Development of indicators

Step 2a

- Of the more than **50 indicators** initially proposed, taking into account the economic, ecological and social dimension, **26 indicators** were finally shortlisted;
- these were subsequently subjected to additional (political) analysis with regard to feasibility and practicability, which ultimately resulted in the selection of the indicators listed in the current Masterplan (**14 indicators**).

Source: <https://www.bmaw.gv.at/Themen/Tourismus/plan-t.html>

Source: [Plan T – Masterplan for Tourism](#)

Austria: Development of indicators

Step 2b

- **November 2018**: workshop organized by the Ministry in order to discuss the outcome of the October 2018 meeting with a broader audience
- **26 indicators** were presented and discussed:
 - economically relevant (14)
 - Socio-cultural (5)
 - Ecologically relevant (7)
- The **objectives** were:
 - collect opinions related to indicators proposed
 - discussion of pros and cons taking into account the practical work
 - gathering inputs being incorporated into the basic outcome
 - gathering new findings of the participants

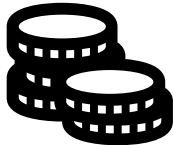

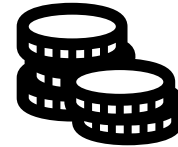
Source: <https://www.bmaw.gv.at/Themen/Tourismus/plan-t.html>

Development of indicators

Selected indicators

15 indicators have been finally selected:

- **Economic situation** of enterprises is evaluated on the basis of RevPAR (Revenue Per Available Room) and a fictitious debt repayment period.
 - Tourism Satellite Accounts (**TSA**) for Austria (since 2000 yearly); RTSA for 8 Austrian Federal Provinces (to be continued for the reference year 2021)
 - Measuring the competitiveness of tourism destinations, data on **arrivals and overnight stays** are being continuously collected.
 - **Ecological component**: Share of renewable sources of energy in the total energy consumption of the hotel and gastronomy industry, is also taken into consideration for the first time.
 - **Satisfaction of the guests** constitutes an important criterion, which - together with employment – represents the socio-cultural dimension of tourism.
 - **People's acceptance and awareness for tourism**: a respective survey was set receiving more information regarding these aspect.
-

Key findings 2021

26.7 kWh (2019)

Energy consumption
per night spent

54 % (2019)

Share of renewable
sources of energy in
accommodation and
restaurant sector

2 308 euros (2019)

801 euros (2021)

Income per capita

Oil 19 %

Gas 7 %

Renewables 8 %

District heat 13 %

Electricity 53 %

Coal 0 %

Garbage 0 %

(2019)

Energy mix in
accommodation and
gastronomy sector

179 025 (2020)

186 717 (2021)

Employees in the
accommodation &
gastronomy sector

78

of 100 points
(2021)

Tourism acceptance
(Austrian population)

1.51

on a 1 - 6 scale
(summer 2021)

Guest satisfaction

5.5 % (2020)

4.1 % (2021)

Contribution to GDP

122 euros

In 4+5-star hotels
(2020)

61 euros

In 3-star hotels
(2019)

RevPAR Median

10.3 years

in 4+5-star hotels
(2020)

9.3 years

in 3-star hotels
(2019)

Fictitious debt
repayment period

Conclusions

Source: <https://warsawtour.pl/en/top-10-3/>

Conclusions

- “Measuring the Sustainability of Tourism” (MST) and the development of indicators is a process which is **moving forward**
- MST-work is not ending with the adoption of the framework, but rather the **beginning of the work**
- **Several research** items on various topics are still on the **future work’s agenda**
- “Measuring the Sustainability of Tourism” won’t be perfect, there is always ground for fine-tuning and **never finished**, therefore
- “Measuring the Sustainability of Tourism” is a **living project** which has to be fed by all tourism stakeholders.

Source:
<https://www.istockphoto.com/de/grafiken/ausblick>

Wkład turystyki w zrównoważony rozwój gospodarki na szczeblu kraju i regionu

Prof. dr hab. Aleksander Panasiuk
Uniwersytet Jagielloński w Krakowie

Ministerstwo
Sportu i Turystyki

POLSKA
ORGANIZACJA
TURYSTYCZNA

*Stowarzyszenie
na Rzecz Badania,
Rozwoju i Promocji
Turystyki*

UNIwersytet Jagielloński
w Krakowie

Wkład turystyki w zrównoważony rozwój na szczeblu kraju i regionu

Aleksander Panasiuk

Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej
Instytut Przedsiębiorczości
Katedra Zarządzania w Turystyce i Sporcie

Warszawa, 26 października 2023

Turystyka zrównoważona

- relacje: środowisko – turystyka – rozwój
- harmonia między potrzebami turystów, środowiska przyrodniczego i społeczności lokalnych
- koncepcja rozwoju turystycznego przyjaznemu środowisku w regionach i miejscowościach turystycznych

Wkład turystyki w gospodarkę (lokalną, regionalną, narodową, ...)

- ujęcie wąskie – przemysł turystyczny
- ujęcie szerokie – gospodarka turystyczna

Pomiar zrównoważonego rozwoju turystyki (UN WTO):

- mierniki podstawowe: intensywność ruchu turystycznego, sezonowość popytu, wpływ turystyki na społeczność lokalną, gospodarka odpadami
- mierniki komplementarne: dla poszczególnych ekosystemów
- mierniki szczegółowe: zależne od charakteru destynacji

Obszary badania zrównoważonego rozwoju turystyki:

- aspekty przyrodnicze
- aspekty społeczne, w tym kulturowe
- aspekty gospodarcze
- wzajemne relacje między aspektami

Uczestnicy (interesariusze) zrównoważonego rozwoju turystyki:

- bezpośrednia gospodarka turystyczna
- destynacje turystyczne (w tym: samorząd lokalny, organizacje turystyczne)
- turyści
- mieszkańcy obszarów turystycznych, w tym zatrudnieni w gospodarce turystycznej
- pozostałe podmioty gospodarcze
- podmioty polityki turystycznej wszystkich szczebli

Zarządzanie środowiskowe na poziomie branży turystycznej: EMAS

Kluczowe obszary	Wskaźniki oceny środowiskowej
Efektywność energetyczna	Bezpośrednie zużycie energii Całkowite zużycie energii odnawialnej Całkowita produkcja energii odnawialnej
Efektywność materiałowa	Roczny przepływ kluczowych używanych materiałów
Woda	Całkowite roczne zużycie wody
Odpady	Całkowita roczna produkcja odpadów Całkowita roczna produkcja odpadów niebezpiecznych
Użytkowanie gruntów w kontekście bioróżnorodności	Całkowite użytkowanie gruntów Całkowita powierzchnia przyrodnicza na terenie obiektu Całkowita powierzchnia przyrodnicza poza terenem obiektu
Emisja	Roczna emisja gazów cieplarnianych

Kryteria zarządzania środowiskowego w hotelarstwie (EMAS + Green Key)

- zarządzanie środowiskiem
- zaangażowanie personelu
- informacja dla gości
- woda
- mycie i czyszczenie
- odpady
- energia
- żywność i napoje
- środowisko wewnętrzne
- otoczenie i parkingi
- aspekty ekologiczne
- administracja

Systemy certyfikacji zrównoważonego rozwoju w hotelarstwie

- ogólne, np. ISO 14001
- specjalistyczne, w tym dla przemysłu turystycznego, np. LEED
- specjalistyczne wyłącznie dla przemysłu turystycznego, np. Green Key

Kategoryzacja obiektów hotelarskich przy uwzględnieniu kryteriów zrównoważonego rozwoju (HotelStars Union)

- HSU – 10 kryteriów
- Polska – 2 kryteria

Polityka turystyczna w zakresie zrównoważonego rozwoju turystyki

- globalna
- UE
- krajowa
- regionalna
- lokalna

Wkład turystyki w rozwój zrównoważony? (1/2)

- poziom regionalny
- poziom krajowy
- dokumenty strategiczne
- sposób pomiaru (aspekty przyrodnicze, społeczne, gospodarcze)
- finansowanie

Wkład turystyki w rozwój zrównoważony? (2/2)

- wzrost gospodarczy (efekty mnożnikowe)
- stabilizacja demograficzna
- jakość życia
- ochrona różnorodności społecznej oraz inkluzywność
- ochrona środowiska przyrodniczego
- ochrona dziedzictwa kulturowego
- rozwój obszarów niezaglomerowanych

Zrównoważony rozwój turystyki: aspekty społeczne

dr hab. Agnieszka Niezgoda, prof. UE w Poznaniu
Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu

Ministerstwo
Sportu i Turystyki

POLSKA
ORGANIZACJA
TURYSTYCZNA

*Stowarzyszenie
na Rzecz Badania,
Rozwoju i Promocji
Turystyki*

Sustainable tourism development: social aspects

Agnieszka Niezgoda

Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu

Instytut Gospodarki Międzynarodowej

Sustainable tourism development

Sustainable tourism

Sustainable development objectives

Tourism development objectives

Tourism and other areas: competition for access to resources

Diagnosis and selection

Social effects of tourism development

- in relation to the city (region, country) **from which tourists come**
- in relation to the city (region, country) **visited by tourists**
- in relation to the community that has **contact with tourists**
- tourism is a **compensatory phenomenon** towards contemporary social life.
- The **genesis** and development of tourism lies in man's bad adaptation to the environment.
- *the more crowded the living environment is, the stronger the need to escape to natural areas (peace and quiet)*

**Independent
variables**

1. Host
community

**Intermediate
variables**

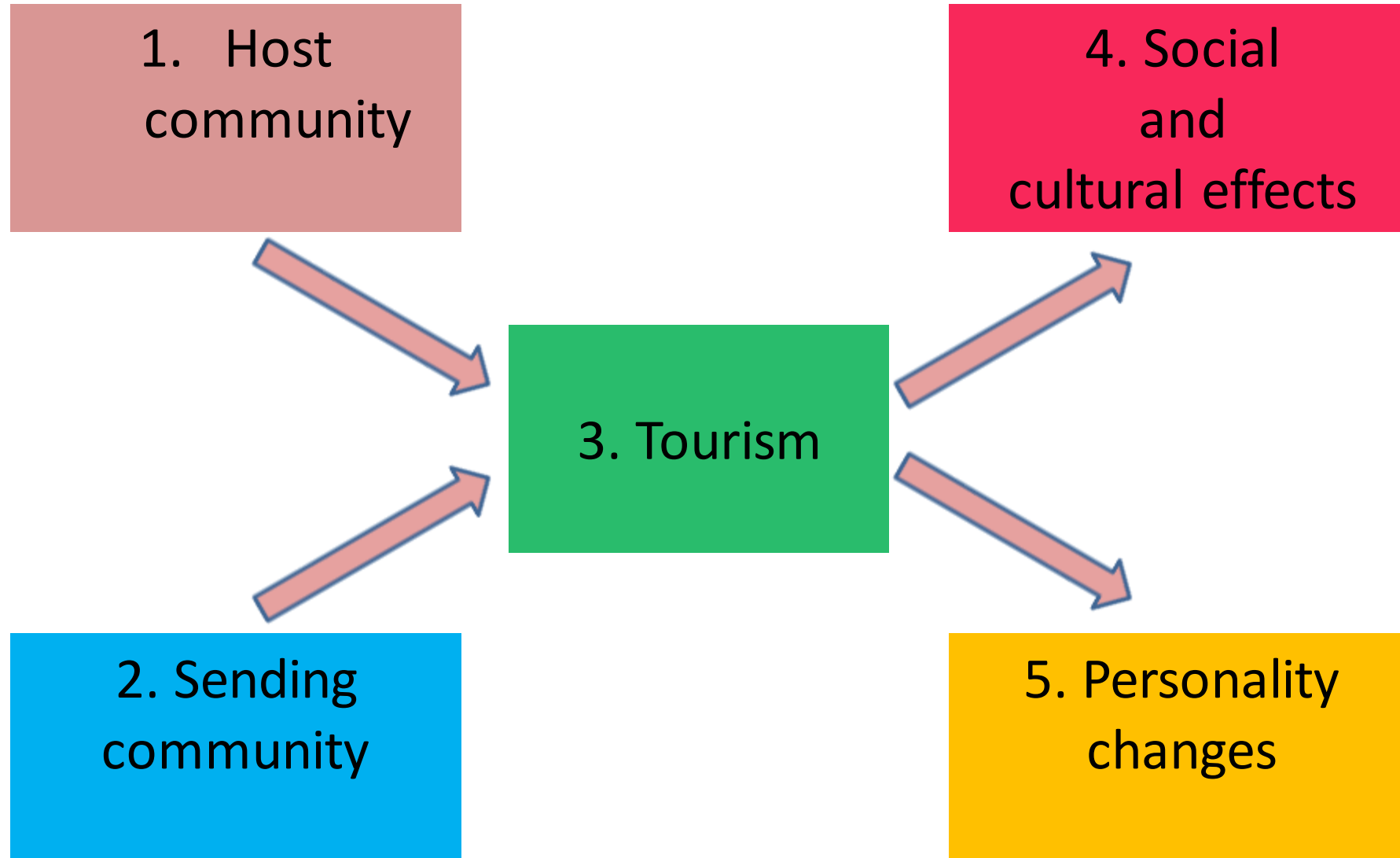
3. Tourism

**Dependent
variables**

4. Social
and
cultural effects

2. Sending
community

5. Personality
changes

Changes in the attitudes of residents

- of favour and acceptance, through an attitude of commercial tolerance to an extreme attitude of isolation and resentment (Przećławski 1979).
- Doxey's index – Irridex: euphoria, apathy, irritation, antagonism (Doxey 1978; Cheung & Li, 2019; Niezgoda, 2006; Szromek, Kruczek i Walas, 2020; Tomljenović, Weber i Telisman- Kosuta, 2004; Roos i Vork, 2023)
- TALC - the phases in the evolution of tourism in a particular area, to the point of negative reaction from local residents, which undermines the attractiveness of the area for tourists and reduces the viability of the area as a tourism destination (Butler, 1980; Tefler, 2008; Tomljenović, Weber i Telisman- Kosuta, 2004) .

Overtourism

- *Overtourism dystopia* - the paradox of tourism, which threatens to destroy what tourists want to see and what is the purpose of their arrival (Panayiotopoulos i Pisano, 2019; Żemła, 2020).
- *Tourismphobia* - a combination of fear, distrust and contempt of locals towards tourists (Gürsoy, 2019; Milano, 2017; Milano, Novelli i Cheer, 2019).

Development of tourism is accompanied by negative effects - dysfunctions

- Influence of tourism on socio-cultural environment
- Economic consequences for the local population
- Social pathology problems
- Influence on transport
- Degradation of natural environment
- Change of character of natural environment
- Creation of dependence between countries sending tourists and receiving them ("monoculture" of tourism)
- Inflation in tourist destinations due to price increases caused by an increase in the amount of money in circulation)
- Speculation on building land
- Destruction of historical complexes
- Disappearance of native features - friendliness and trustworthiness

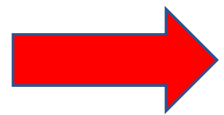
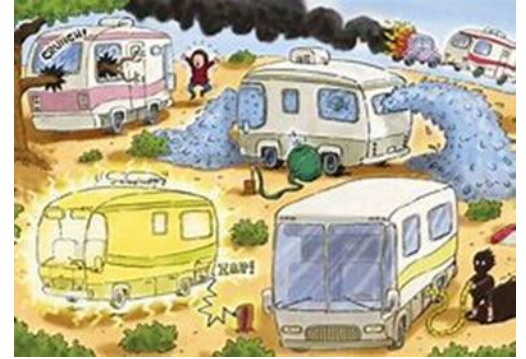
Types of conflicts

- **Conflict of interest** (e.g. hotel expansion versus farmer's field preservation)
- **Adaptive conflict** - (people to each other and new environmental conditions)
- **Attitudinal conflict** (one tourist shows richness and other tourist wants to save money.
- **Interpersonal conflict** (between people there is a dispute on a given topic, e.g. some people want to adopt the style of dress of rich tourists, other people prefer to keep their style)

Social effects of tourism

- both negative and positive effects:
- on groups and individuals
- These effects are a consequence of interactions between:
 - tourists and locals,
 - as well as tourists themselves, who come from different regions, represent different behavioral patterns, value systems, etc.
 - interaction between residents: involved and not involved in tourism development

Sustainable tourism

Social changes through tourism:

- **Macro** - jobs
- **Micro** - changes in the personality of people who participate in tourism, their attitudes
- **Infrastructure**

Sustainable tourism

Stages of resident involvement in tourism development processes (1)

Colonisation	Exploitative nature of population involvement; paternalistic model of management; Lack of participation of local residents in decision-making (who are differentiated by race and/or culture from the management and owners); the allocation of profit exclusively to the owners.
Passive participation	Apparent participation of the local community in decisions; Employment of local labour in services in lower paid jobs.
Consultation	still lack of decision-making capacity of local residents in signalled problems; decision-making at state, corporate and local authority level.
Level of "significant incentive"	Local people's own contribution to the shape of the tourism product created; In addition to working in subordinate positions, employing local people in some managerial positions; Use of local expertise.

Stages of resident involvement in tourism development processes (2)

Functional contribution	Still making most decisions external to the tourist destination; Participation of local residents in decision-making as understood by external managers as a way to achieve their own objectives; Increasing participation of local technology, capital and expertise in the creation of the tourism product
Interaction	Participation of local residents in planning decisions; The occasional assumption of control by local groups over decision-making; emergence of local businesses and enterprises with local management; Preservation and maintenance of local cultural assets for the benefit of local residents.
Self-mobilisation.	Undertaking independent local initiatives; Strengthening and developing the activities of local actors obtaining benefits from tourism.

Community based tourism

- Residents need to weigh up the economic benefits of hosting tourists against the costs of living with 'strangers' with particular reference to both environmental costs and overall development plans.
- The importance of collective benefits for the community should outweigh individual interests,
- Residents should have control over the exploitation of the local environment ensure a high quality of life for the local population, while giving greater value to traditional culture and preserving the environment through planning and management,

 sustainable tourism

Development of tourism is accompanied by positive effects (1)

- The meeting of visitors with the local community for only a short period of time, does not always lead to rapid and in depth changes in professed values.
- The meeting can contribute to diversifying patterns of satisfying needs,
- enriches the sphere of consumption,
- contributes to improving living standards associated with gaining awareness of empowerment.

Development of tourism is accompanied by positive effects (2)

- In areas with a less developed tourism function, the population has higher expectations of the positive economic effects of tourist arrivals (Niezgoda, 2006; Niezgoda and Markiewicz, 2023).
- The interaction between the visited community and visitors creates a development opportunity for each group.
- It can initiate a learning process and enhance the process of understanding other socio-cultural values (tolerance, adaptation of various attitudes, change of culture to a more diversified one).

Sustainable tourism development should take into account :

complex interrelationships,
past history and historical factors,
unique features of relations in a specific territory,
comparison of past and present relations.

Limitations/ Problems

- socio-cultural changes in tourist areas are made not only through tourism, but are also caused by a number of other factors such as globalization processes or the activities of international media,
- the volume of socio-cultural changes depends on the extent of differences between host and guest,
- the time factor should be included in the analysis of these relationships,
- the demands of tourists for the distinctiveness of the local culture concern the constancy of this culture, which may be at odds with development processes.

Dziękuję za uwagę
Thank you for your attention

Jakość życia w obliczu (nie)zrównoważonej turystyki: uwagi metodyczne

Prof. dr hab. Teresa Słaby
Szkoła Główna Handlowa

Ministerstwo
Sportu i Turystyki

POLSKA
ORGANIZACJA
TURYSTYCZNA

*Stowarzyszenie
na Rzecz Badania,
Rozwoju i Promocji
Turystyki*

Jakość życia w obliczu (nie)zrównoważonej turystyki. Uwagi metodyczne

Prof. dr hab. Teresa Słaby

WSTĘP

TETRADA

Warunki życia

materialna sytuacja gospodarstw domowych

niematerialne aspekty życia

Poziom życia

stopień zaspokojenia potrzeb materialnych i kulturalnych przy
istniejącej infrastrukturze umożliwiającej to zaspokojenie

Jakość życia

**zawiera te wszystkie elementy życia człowieka, które związane są z faktem istnienia
człowieka i odczuwania różnych stanów emocjonalnych, wpływających z różnych
źródeł**

Godność życia

negatywne skutki rozwoju cywilizacji.

Cel

Ocena jakości życia w kontekście wpływu turystyki przy spełnieniu wymogów metodycznych pomiaru stopnia zaspokojenia potrzeb w ujęciu subiektywnym na podstawie literatury przedmiotu i wyników wybranych badań własnych:

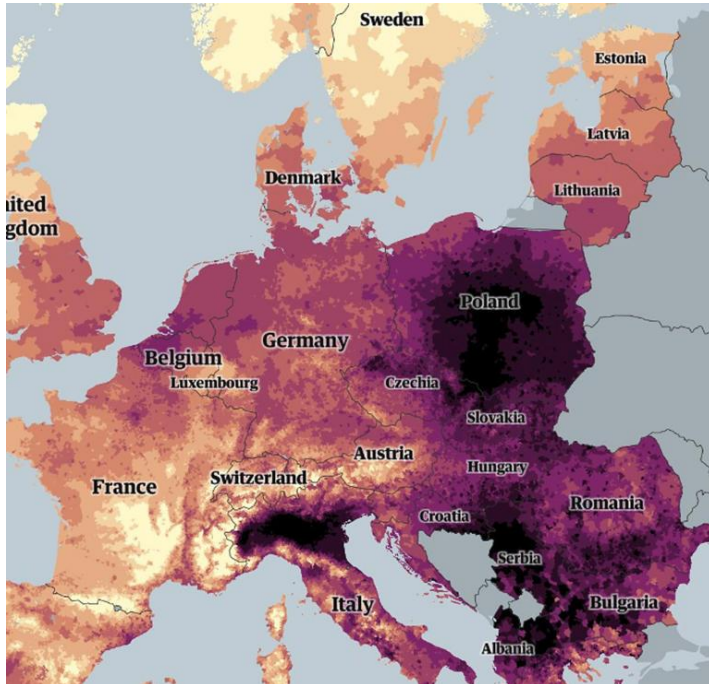
- poziom życia'1987-1989, turystyka jako obiektywny miernik w domenie czas wolny
 - pierwszych symptomów odczuwania kryzysu '2009
 - niedoborów konsumpcji '2010-2011
 - merkantylizm psychiczny (konsumpcjonizm) '2011-2012
 - jakość życia wschodzącej klasy wyższej'2012
 - badanie jakości życia - nowy paradygmat według etapów życia człowieka'2017
 - jakość życia seniorów w czasie pandemii' 2020-2022
 - jakość życia w kontekście odpowiedzialnego konsumenta'2023
-
- godność życia seniorów'2012

Pytanie badawcze:

czy można skonstruować wiarygodny statystycznie i „wygodny” w interpretacji syntetyczny subiektywny wskaźnik jakości życia w kontekście (nie)zrównoważonej turystyki biorąc pod uwagę także złożoność czynników zewnętrznych takich jak : traumatyczne przeżycia po atakach terrorystycznych, kryzys finansowy, pandemia, oraz wojna w Ukrainie, konflikt na Bliskim Wschodzie..

Kryzys klimatyczny

The Guardian ; IX 2023 rok: z notowań 1400 stacji pomiarowych wynika, że tylko 2% Europejczyków ma dostęp do niezanieczyszczonego powietrza.

Capri 14.X.2023

Co robi miejscowa ludność?

Działania o różnej skali np. wprowadzanie przez rady miejskie opłat za wejście do centrum miast, zakaz wpływania do zatoki ogromnych wycieczkowców; Oddolne działania ludności miejscowej odzyskanie dostępu do publicznych plaż
„Ruch ręcznikowy” na greckich wyspach

Przed przystąpieniem do planu badania empirycznego zależności jakości życia od turystyki należy wziąć pod uwagę złożoność badanej sytuacji, a mianowicie:

- rozłączność określeń zrównowazona i niezrównowazona turystyka;**
- odmienne cele badań w rejonach zadeptanych i w odniesieniu do miejsc jeszcze wolnych od natłoku turystów;**
- odmienność oceny jakości życia turystów oraz tubylców.**

Zatem główny problem badawczy:

Jak zrównoważyć np. udział negatywnej oceny jakości życia przez ludność miejscową z dużym zadowoleniem turystów.

Turystyka zrównoważona zwana także turystyką odpowiedzialną, wpisuje się w koncepcję zrównoważonego rozwoju i ma na celu maksymalne zminimalizowanie negatywnego wpływu turystyki na środowisko naturalne oraz kulturę lokalną, przy jednoczesnym generowaniu możliwości zatrudnienia dla lokalnych mieszkańców

Turystyka niezrównoważona – trzy wymiary: **zachowania turystów**, niezrównoważony rozwój przemysłu turystycznego, powodujący **zanieczyszczenie środowiska, hałas, zmiany w krajobrazie**, opieszale reakcje legislacyjne władz lokalnych ograniczające dążność do zysku przedsiębiorców oraz **przeludnienie w popularnych miejscach turystycznych**.

Nie istnieje prosta recepta na odczuwanie
wysokiej jakości życia,
nie ma jednego „autorskiego” pomysłu na
ujawnienie źródła odczuwania największego
szczęścia oraz standardowego poziomu życia,
który spowodowałby wysoką ocenę
zadowolenia z życia.

Prekursor badań QOL Jeremy Bentham
w 1781 roku zaproponował ocenę
sytuacji życiowej człowieka za pomocą
tzw. rachunku szczęśliwości, którego
wynik pochodził z porównania
przyjemności i przykrości.

Jakość życia - definicje

W literaturze przedmiotu można wymienić trzy podejścia:

- 1.J.Drewnowski (1970) – kategorie obiektywne
- 2.A.Sen (1985) – bogactwo dla pożądanego stylu życia, tzw. podejście skandynawskie
- 3.A.Campbell i inni (1972) – satysfakcja z życia, tzw. podejście amerykańskie

E.Allardt (1989) – synteza poziomu i jakości życia

Europejski system statystyczny (Eurostat, GUS,2011) - połączenie wskaźników obiektywnych i subiektywnych.

Jakość życia to stopień zadowolenia z zaspokojenia potrzeb, których pomiar odbywa się poprzez mierniki subiektywne (od 1994; A.Luszniewicz; T. Słaby)

Wybrane propozycje:

Human Development Report prezentuje ranking krajów z względu na rozwój społeczny wg zmodyfikowanego **HDI. Od 1990, zmodyfikowany 2007/2008/2011**

D.Kahneman – Noblista z ekonomii 2002 : do danych o PKB oraz odczuwanym szczęściu **dołączyć** tzw. gospodarkę czasem wolnym

Raport OECD - **How's Life 2011**

Gallup Index; Happy Planet Index 2006

„**Report by the Commission on the Measurement of Economic Performance and Social Progress** J.E.Stiglitz, A.Sena i J.P.Fitoussi. 2009

Rząd Królestwa Butanu, od 1970 roku - wskaźnik szczęśliwości (Gross National Happiness)

The where to-be-born Index (QLI) - The Economist 2012

Wellbeing for All - Gallup, 2022 Foundation Wellbeing for Planet Earth – oparte na wskaźnikach subiektywnego dobrostanu w konfrontacji z tradycyjnymi miarami ekonomicznymi i społecznymi.

Jakość życia: „dobra duchowe”:
zadowolenie z życia i poczucie
szczęścia

oparte na warunkach i poziomie życia
czyli na posiadaniu dóbr materialnych
i stopniu zaspokojenie potrzeb

Miernik i/lub czynnik zmian
społecznych w określonych
warunkach gospodarczo-
politycznych

Charakter dualny jakości życia

Źródła danych

Populacja a próba

Losowość a reprezentatywność

Pomiar

Skale

Oceny częściowe

Ocena syntetyczna

Sięgając do publikacji Zasepy (1972:s. 19) można znaleźć ważne stwierdzenie, że „ fakt, iż próba jest losowa, samo przez się nie gwarantuje reprezentatywności próby”. Próba jest losowa, gdy można oszacować precyzję parametrów w rozkładach w populacji generalnej, np. wartości oczekiwanej, która jest **„odpowiednikiem”** średniej arytmetycznej z próby.

wieś	38,9	20,12
miasto poniżej 20 tysięcy	12,9	10,7
miasto 20 - 100 tysięcy	19,4	19,31
miasto 100 - 200 tysięcy	8,06	9,31
miasto 200 - 500 tysięcy	9,21	12,1
miasto ponad 500 tysięcy	11,53	28,46

Jednostki obserwacji w kontekście (nie)
zrównoważonej turystyki w skali
indywidualnej i w skali społeczeństwa:

- turysta
- ludność miejscowa
- infrastruktura turystyczna szeroko pojęta, czyli
jeden z mierników poziomu życia

Skale pomiaru

Porządkowy charakter pomiaru na skali R.Likerta

- Według M.Szredera (2004: 140) „projektowanie kwestionariusza wymaga szczególnie dobrej znajomości zagadnień psychologii społecznej i socjologii”, co w przypadku pomiaru jakości życia ma decydujące znaczenie.
- Skala R Likerta 5-cio lub 7-mio skalowa

W badaniach Gallup'22 z Fundacją Wellbeing for Planet Earth 140 krajów tylko cztery stany **(4 numery na skali)**

142 kraje kontynenty

Odsetki ważone liczbą ludności w wieku >15 lat

Indie zawyżają ,Chiny nie biorą udziału

Pomiar Główne problemy badawcze:

Kwestionariusz

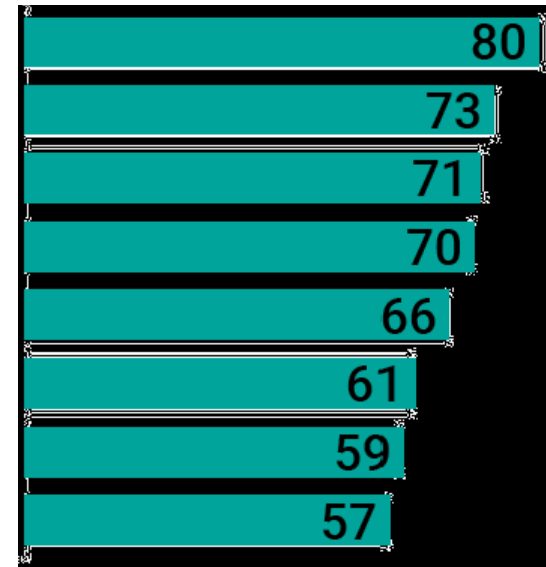
Problem w analizie wyników:

- Skale pomiaru
- Porządkowa skala Likerta- 5,7 - punktowe

Zawsze często rzadko nigdy

Zawsze lub często

Globalnie Ogółem

Analiza struktury + bogate ilustracje graficzne

Raport prezentuje odsetki respondentów, które często odczuwają harmonię, spokój wewnętrzny życie w równowadze, stabilne, bezpieczne oraz zadowolenie z życia

Brak miernika w ujęciu syntetycznym

Dyskusyjne i nierozstrzygnięte ostatecznie jest traktowanie numerów ze skal pomiarowych, w szczególności porządkowych jako liczb w matematyce co jest skutkuje nierozstrzygniętym jednoznacznie w literaturze przedmiotu problemem wykonywania działań arytmetycznych na numerach skal.

CZY SKALA POMIARU MA ZNACZENIE W MODELOWANIU?

Badanie własne o jakości życia wschodzącej klasy wyższej

Model 1 - porządkowy pomiar na skali R.Likerta jako pomiar na skali ilorazowej; regresja ortogonalna w „metodzie epsilon”.

Model 2- respektuje porządkowy pomiar zmiennej zależnej; porządkowa regresja logistyczna

Badanie własne o jakości życia wschodzącej klasy wyższej

**modele 1 i 2 zidentyfikowały
podstawowe predyktory zadowolenia
z życia**

**Oznacza to, że dopuszczalne było
posługiwanie się porządkowymi
wynikami skali R.Likerta tak, jakby były
one mierzone na skali ilorazowej**

**Ale TYLKO! w odniesieniu do zbioru
danych.**

„Bolączka”

Wskaźnik syntetyczny

- Propozycja autorów

Barometru Społecznej Odpowiedzialności Konsumenta SGH w Warszawie, Instytut Zarządzania, 2022/2023

„Zmieniające się otoczenie, a z drugiej strony wzrost znaczenia zrównoważonego rozwoju w dobie postępujących zagrożeń dla środowiska naturalnego, ocieplanie się klimatu, powodowane m.in. nadmiernym konsumpcjonizmem, skłaniają do podejmowania badań nad społeczną odpowiedzialnością konsumentów i przedsiębiorstw. (...) **zachowania współczesnych konsumentów** powinny pozwalać na przechodzenie od społeczeństwa nadmiernie eksploatującego zasoby środowiska do społeczeństwa chroniącego te zasoby”

Indeks

Propozycja zespołu badaczy z Instytutu Zarządzania SGH: Barometr Społecznej
Odpowiedzialności Konsumenta. Edycja 1 maj 2022

$$ISOK = \bar{x} = \sum_{i=1}^k x_i w_i$$

gdzie:

$w_i = \frac{n_i}{N}$ – częstość występowania poszczególnych wariantów zmiennej X

(odpowiedzi 1 – 7) oraz $w_i \in (0, 1)$ $\wedge \sum_{i=1}^k w_i = 1$

x_i przyjmuje następujące wartości:

1 - zdecydowanie nie zgadzam się,

.....,

7 – zdecydowanie zgadzam się.

Wnioski końcowe

Metodyka badań jakości życia ludności jest obecnie w stanie poszukiwania wobec dynamicznych i turbulentnych czasów od przełomu XX i XXI wieku.

1.Oceny cząstkowe jakości życia :
turystów, tubylców

2.Miernik syntetyczny???

Główna konkluzja :
niejednoznaczna ocena jakości życia.

Assessment of the impact of tourism on sustainable development of Poland using the TSA

dr hab. Ewa Dziedzic, prof. SGH
Szkoła Główna Handlowa

Ministerstwo
Sportu i Turystyki

POLSKA
ORGANIZACJA
TURYSTYCZNA

*Stowarzyszenie
na Rzecz Badania,
Rozwoju i Promocji
Turystyki*

Assessment of the impact of tourism on sustainable development of Poland using the TSA

Maciej Dębski
Ewa Dziedzic
Teresa Skalska

Agenda

- Goals and basic assumptions of the project
- Supply perspective
- Demand perspective
- Fixed capital formation

Goals of the project

- Developing a theoretical framework for measuring sustainability of tourism development
- Proposing a scope and set of the relevant indicators
- Identifying the potential sources of data, assessing their validity and reliability, indicating the information gaps
- Compilation of the selected indicators on the basis of the TSA for 2019

Basic assumptions

- The concepts of tourism supply and consumption and other related concepts follow the guidelines of the TSA: Recommended Methodological Framework
- The main sources of information should follow or can be adapted to the National Accounts framework and allow for comparability over time
- The scope of the indicators should follow the concept of four overlapping dimensions of sustainability and the Five Capitals Model with an emphasis on the topics currently prominent on the international agenda: climate change mitigation, inclusiveness, resilience of the tourism economy, quality and stability of jobs in tourism supply
- The proposed indicators describe performance and should measure the volume of the phenomenon under study, allow for comparison, monitoring and support policy decisions

Supply perspective

- Key issues for the economic dimension:

Stability of tourism enterprises – indicator: the gap between the change in the number of tourism businesses and the total change in the number of businesses in Poland between 30 June and 31 December. It is possible to compile the gap for classes of activities, size classes and for voivodship. The source of data – business register REGON

The contribution of tourism activities to the stock of financial capital – 2 indicators: the proportion of gross operating surplus in the total output of tourism activities and the share of it in the gross operating surplus in the whole economy. The source of data - SUT (only for divisions with water and air transport combined), since 2021 the Structural Business Statistics in Eurostat database should allow more granularity

Supply perspective

- Key indicators for the environmental dimension:

Productivity of electric Energy, gas, steam and air conditioning consumption by tourism activities

– the ratio between electric energy consumption and value added evaluated compared to the median for the whole economy. The source of data – SUT (for divisions only); since 2021 the Structural Business Statistics should allow greater granularity

Productivity of the water use by tourism activities – the relationship between water consumption and value added compared to the median for the whole economy. Source of information: SUT (for divisions only).

It would be useful to calculate the ratios for non-monetary measures, e.g. number of bed places in accommodation properties, but data on the accommodation capacity do not cover smaller properties, the only available non-monetary measure is number of enterprises

Supply perspective

- Key indicators for the social dimension:

Entrepreneurship in tourism industries to measure social capital development. Computed as the ratio of the number of micro and small business in tourism activities in the total number of such enterprises per 1 000 residents aged 15 years and more. Source of data: business register REGON, it may be calculated for voivodships

The share of social economy entities in the population of tourism businesses (currently there is a lack of the relevant data for social economy entities in tourism industries)

The quality of jobs in tourism measured as a gap between the wages of employees in tourism industries and the mean for the whole economy. Source of data: the Structural Business Statistics from 2021 onwards.

no indicators for cultural dimension

Demand perspective

- Key indicators for economic dimension

Direct and indirect tourism gross value added – value added generated by tourism demand for resident producers' output. It includes all items consumed by visitors categories identified in the TSA. Data sources: the TSA and I-O table.

Direct and indirect gross value added by visitor category – segmentation by visitor category identified in the TSA.

Direct and indirect tourism value added by a visitor category and a trip

Demand perspective

- Key indicators for economic dimension

Tourism consumption by purpose of travel – data on visitors' consumption and the number of trips by purpose of travel. Data source: data on participation in tourism and tourism expenditures

Tourism consumption by purpose of travel and source market

Ratio of tourism consumption to exports and imports of services in the balance of payments. Data source: balance of payments

Direct and indirect imports of goods and services generated by tourism demand.
Data sources: TSA and I-O table

Demand perspective

- Key indicators for economic dimension

Tourism consumption by source markets and type of visitors categories as a indicator of tourism resilience. Data sources: tourism statistics.

Demand perspective

- Key indicators for environmental dimension

Direct emissions of CO₂ by visitor category identified in the TSA. Data sources: TSA and the European Environmental Economic Accounts (EEEA).

Direct and indirect emissions of CO₂ by visitor category identified in the TSA. Data sources: TSA, I-O table, the European Environmental Economic Accounts (EEEA)

Similar indicators can be calculated for other emissions

Demand perspective

- Key indicators for social dimension

Proportion of tourism expenditure in household consumption – as an indicator of quality of life. Data sources: TSA and SUT

Due to a lack of data, it is not possible to compile an indicator of tourism consumption by the underprivileged as a measure of inclusiveness. The data are available only for senior citizens travelling for personal purposes.

Gross fixed capital formation

- Key indicators for economic dimension

Ratio of outlays on fixed capital formation by tourism activities to outlays in the whole economy.

Data sources: TSA

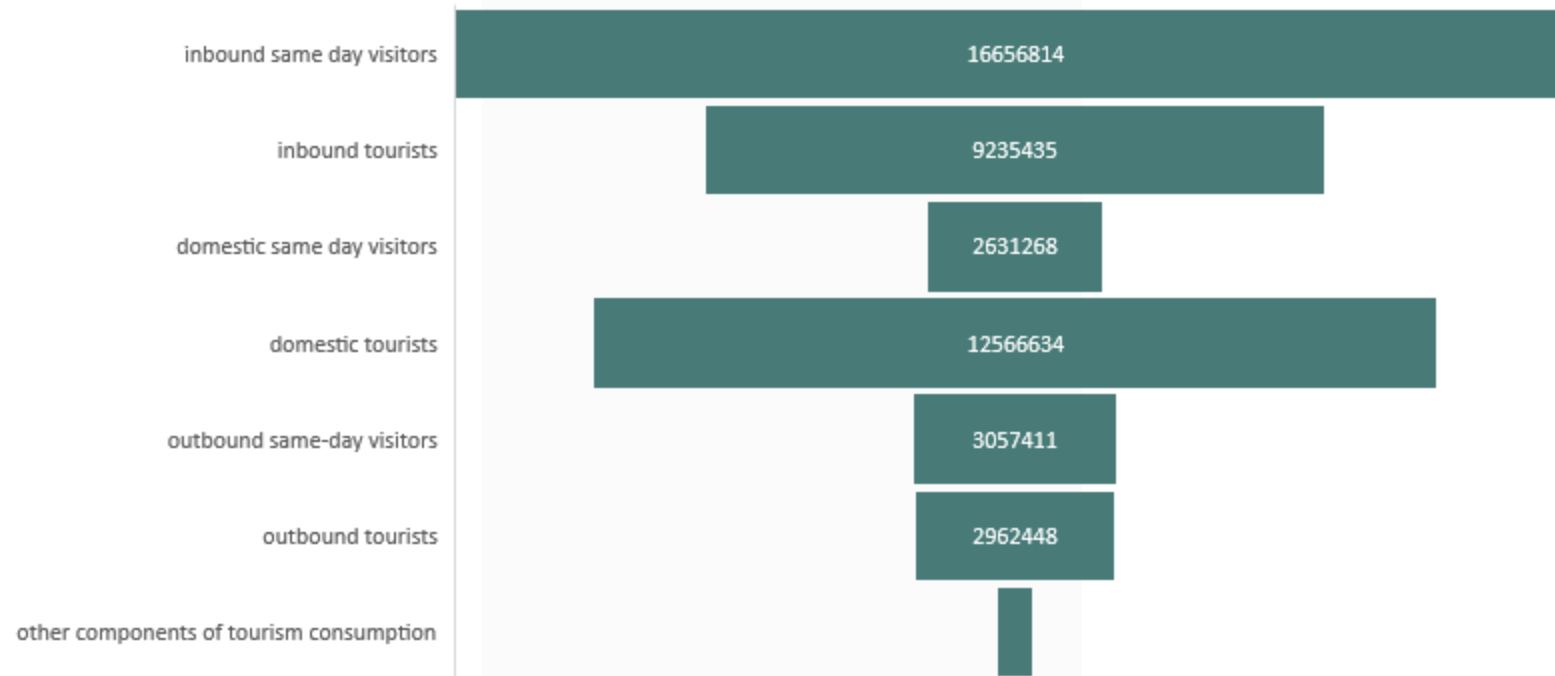
Key indicators for environmental dimension

Ratio of investment in sustainable assets in total tourism activities outlays. The data on investment fit for Taxonomy Regulation can allow to compile such indicator.

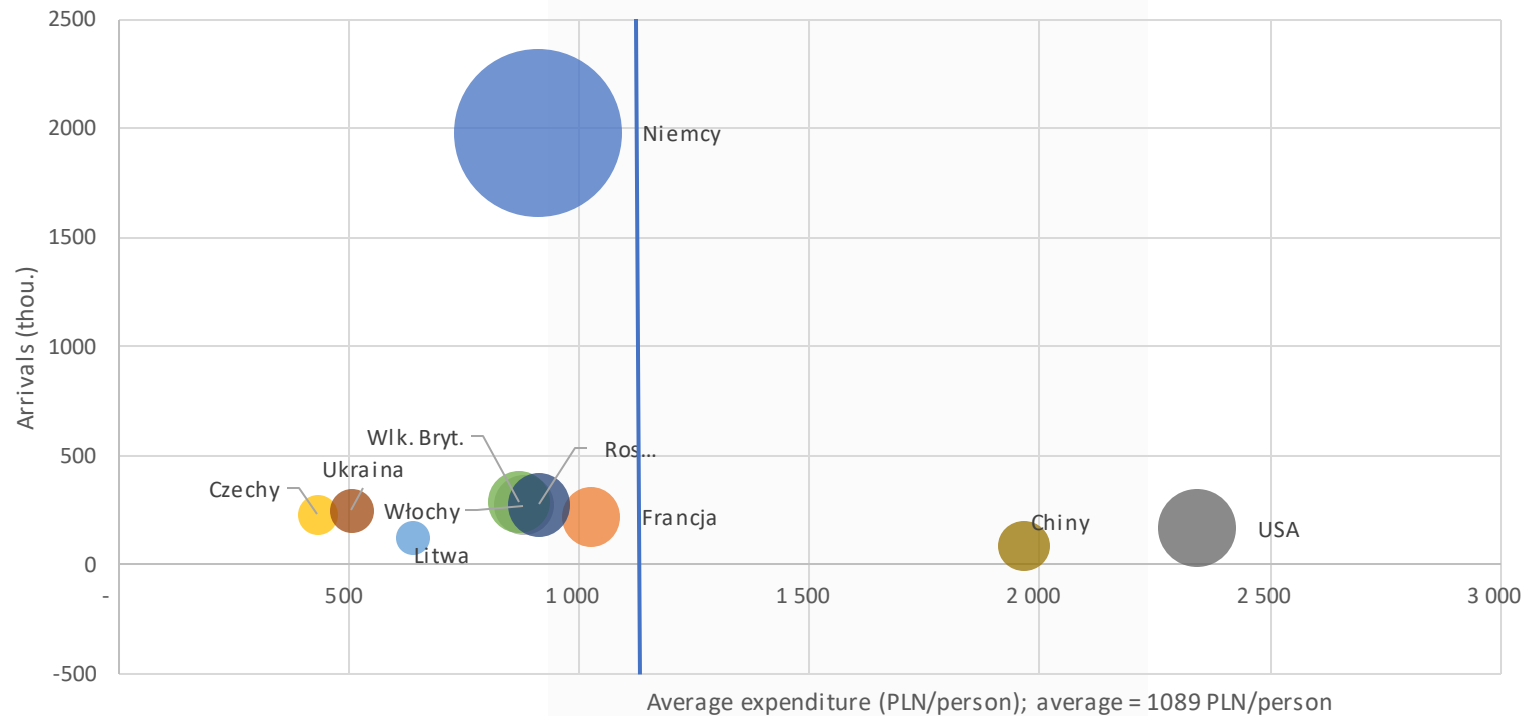
Outlays on fixed assets for environmental protection by tourism activities. Data source: environmental statistics

Value of selected indicators

- **Direct and indirect tourism gross value added: PLN 47,632,542,6 thousand PLN (2.4% of total value added in 2019)**

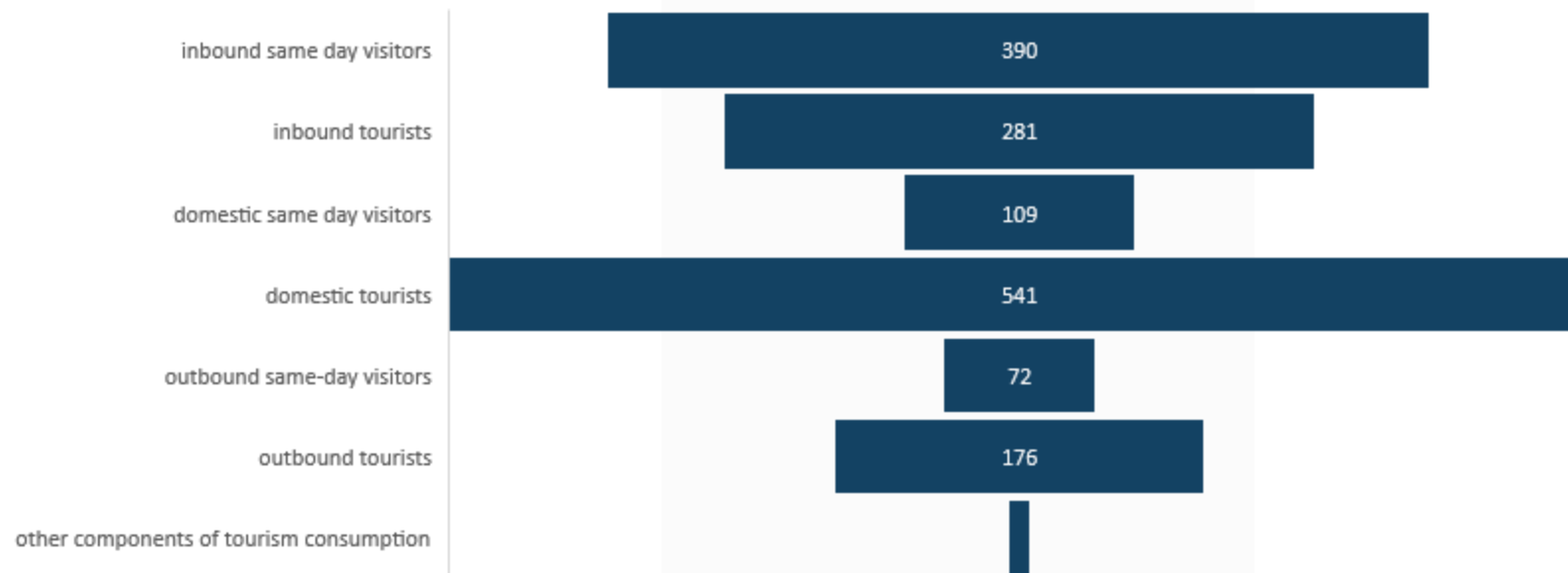
Value of selected indicators

Tourism consumption by the key inbound source markets, *Leisure and recreation travel* 2019

Value of selected indicators

- **Direct emissions of CO₂ by visitor category identified in the TSA: (with fuel) 4951,2 – 1,9% of emissions in the whole economy**

CO₂ emissions related to tourism consumption (without private spending on fuel)

Concluding comments

- The gap between the reference year and the I-O table – the last available I-O table was compiled for 2015
- The lack of the granularity of the data on tourism activities may distort the value of indicators and does not allow the development of information to support policy
- Incomplete coverage of the accommodation capacity and types of trips hinders the development of meaningful relative measures
- The scope of data on the sustainability of the gross capital stock and capital formation does not allow analysis of the phenomenon

How to shape the relationship between tourism and nature in a large city?

dr hab. Marta Derek
Uniwersytet Warszawski

Ministerstwo
Sportu i Turystyki

POLSKA
ORGANIZACJA
TURYSTYCZNA

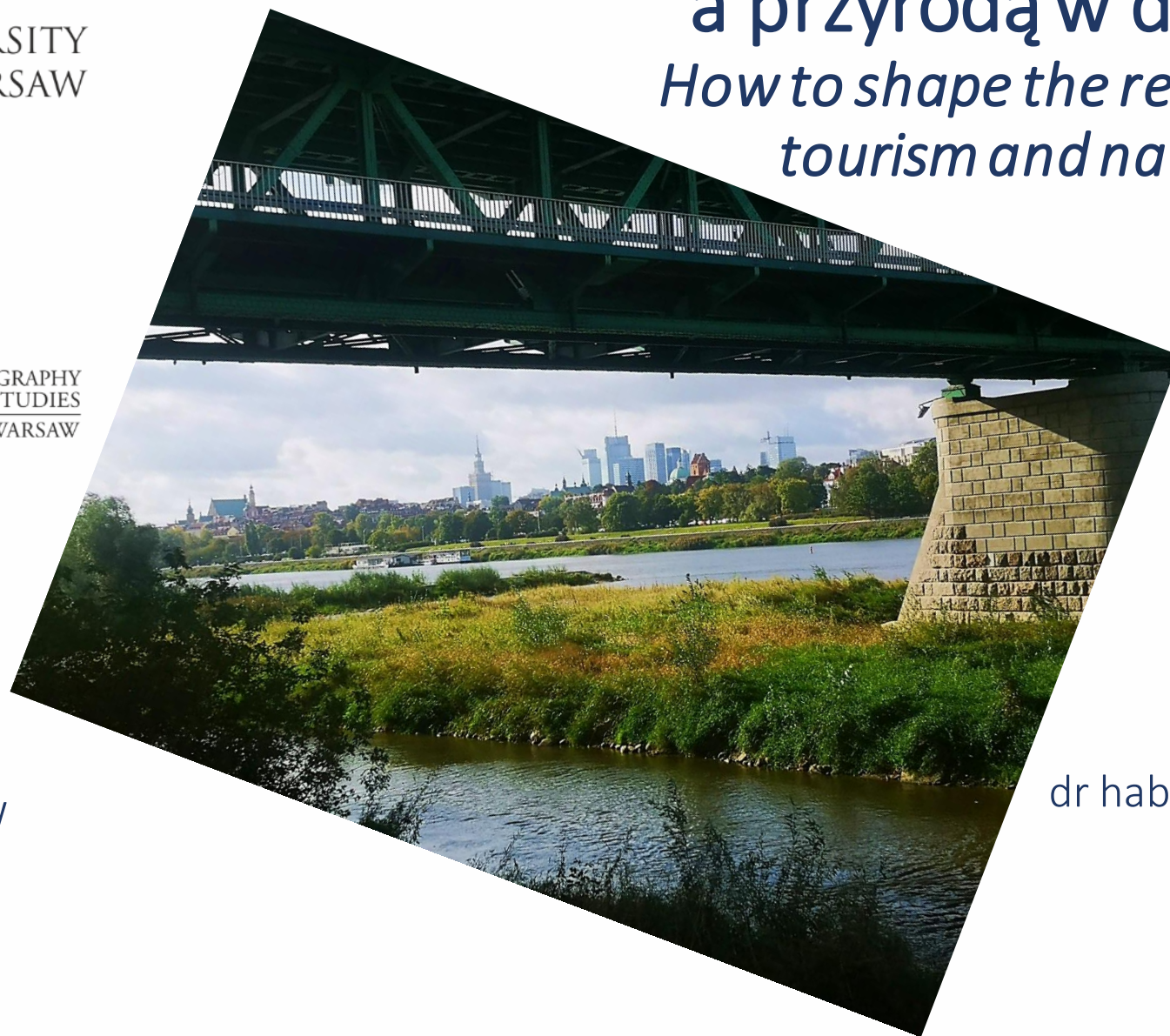
*Stowarzyszenie
na Rzecz Badania,
Rozwoju i Promocji
Turystyki*

Jak kształtować relacje między turystyką a przyrodą w dużym mieście?

How to shape the relationship between tourism and nature in a large city?

 TurystykanaUW

 NATURB

dr hab. Marta DEREK

dr hab. prof. UW Sylwia KULCZYK

dr Alina GERLÉE

„Polityka turystyczna m.st. Warszawy” a środowisko przyrodnicze: analiza relacji funkcjonalno-przestrzennych

*Tourism policy in Warsaw versus natural
environment: spatial and functional relationships*

„POLITYKA TURYSTYCZNA M.ST. WARSZAWY”

A ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE:

ANALIZA RELACJI FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNICH

dr hab. Marta DEREK

dr Alina GERLÉE

dr hab. prof. UW Sylwia KULCZYK

Warszawa, wrzesień 2023

Dlaczego nie możemy zmierzyć wpływu turystyki na przyrodę w dużym mieście?

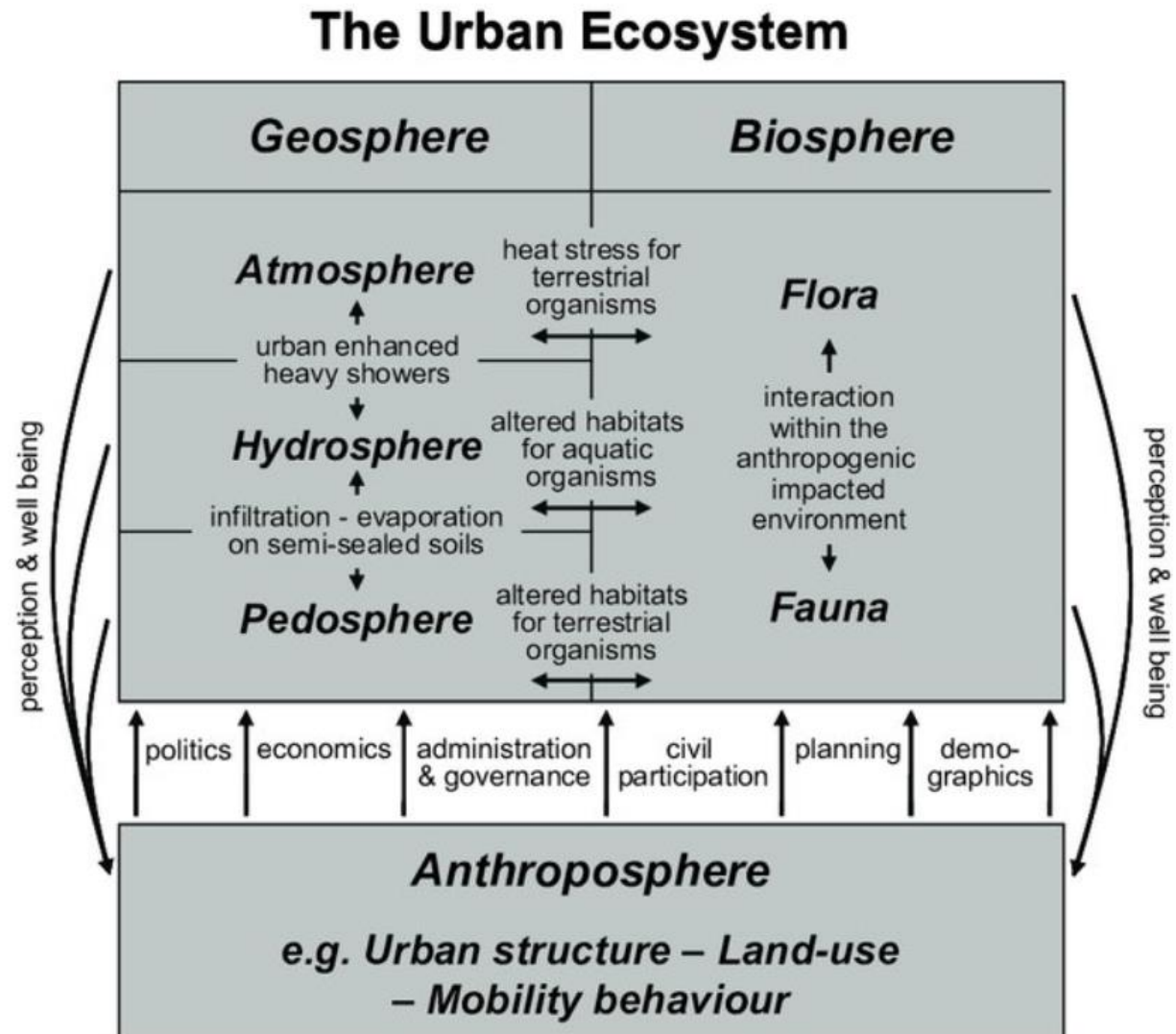
Why we cannot measure the impact of tourism on the natural environment in a large city?

Dlaczego nie możemy zmierzyć wpływu turystyki na przyrodę w dużym mieście?

Why we cannot measure the impact of tourism on the natural environment in a large city?

Turyści czerpią podobne korzyści z przyrody co mieszkańcy miast, ale...

Tourists get similar benefits from nature as city dwellers, but...

- turyści swobodnie wybierają, gdzie chcą spędzić swój czas
- turyści przebywają w mieście krótko i korzyści z przyrody rozpatrują w krótkiej perspektywie
- „miejska wyspa ciepła” w sezonie turystycznym (lato) – specyficzne potrzeby w specyficznych miejscach
- brak doświadczenia w obcowaniu z przyrodą i wiedzy, która u mieszkańców jest elementem znajomości codziennego otoczenia
- potrzeba „tłumaczy” przyrody (tablice informacyjne, aplikacje, itp.)
- *tourists freely choose where to spend their time*
- *tourists stay in a city for a short period of time and consider the benefits of nature in the short term*
- *"urban heat island" in the tourist season (summer) - specific needs in specific places*
- *lack of experience with nature; lack of knowledge which for the local people is a part of their everyday surroundings*
- *need for nature "interpreters" (information boards, apps, etc.)*

Elementy środowiska przyrodniczego stanowiące zasoby turystyczne Warszawy

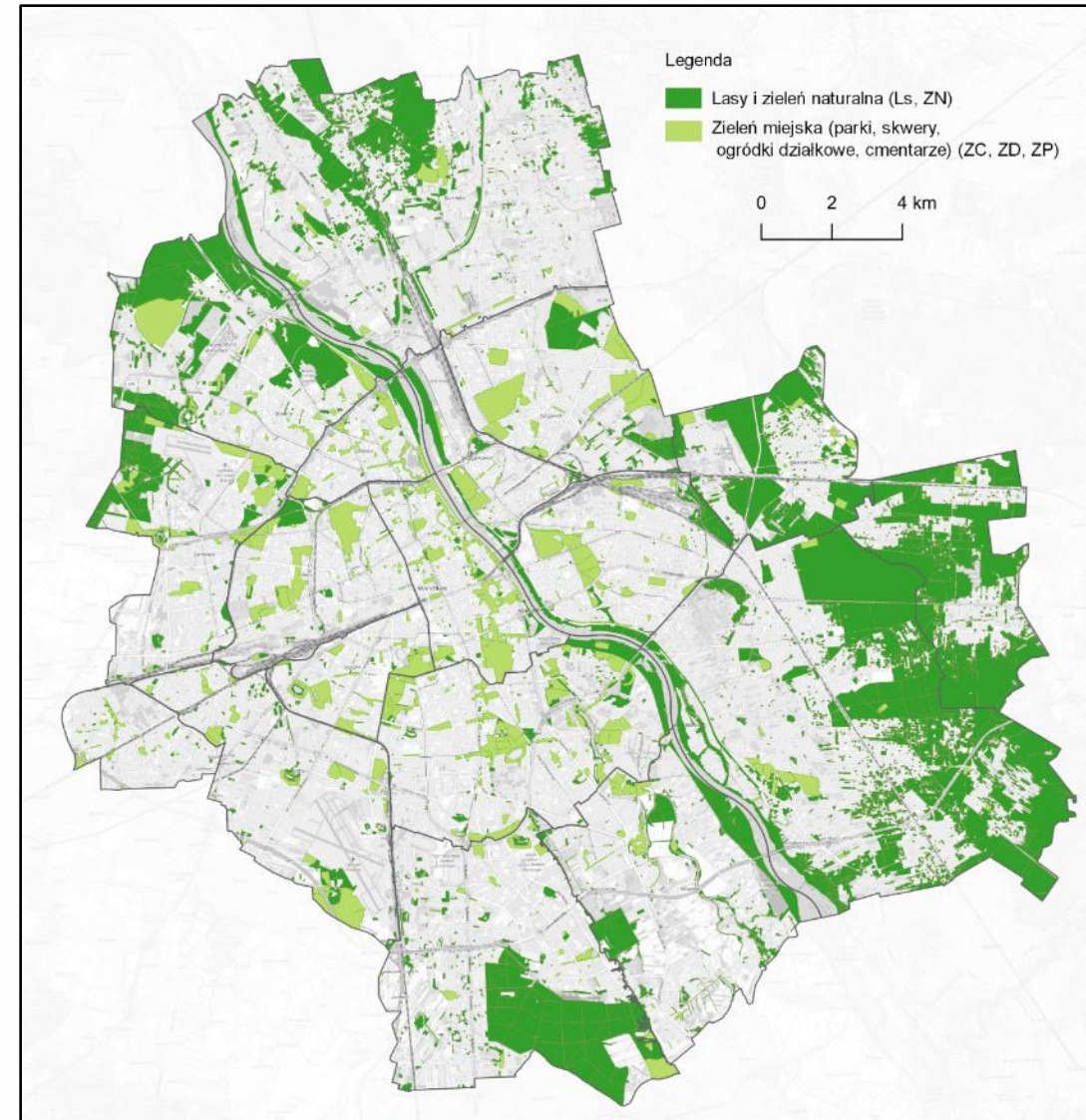
Elements of natural environment constituting tourist resources in Warsaw

ZIELEŃ MIEJSKA *Urban greenery*

- Tereny zieleni urządzonej ogólnodostępnej (parki, zieleńce, ogrody, bulwary z zielenią urządzoną)

Maintained urban greenery, publicly accessible (parks, gardens, etc.)

- **Lasy** (*forests*)
- „Czwarta przyroda” (*“nature of the fourth kind”*)

Elementy środowiska przyrodniczego stanowiące zasoby turystyczne Warszawy

Elements of natural environment constituting tourist resources in Warsaw

ZIELEŃ MIEJSKA *Urban greenery*

- Tereny zieleni urządzonej ogólnodostępnej (parki, zieleńce, ogrody, bulwary z zielenią urządzoną)

Maintained urban greenery, publicly accessible (parks, gardens, etc.)

- Lasy (*forests*)
- „Czwarta przyroda” (*“nature of the fourth kind”*)

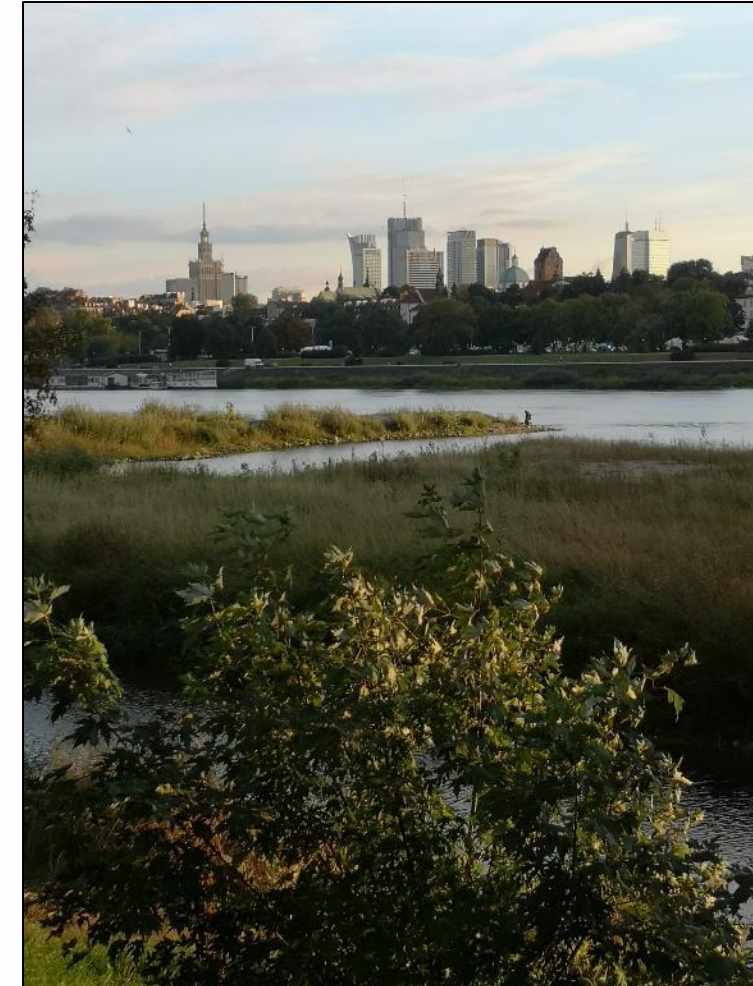
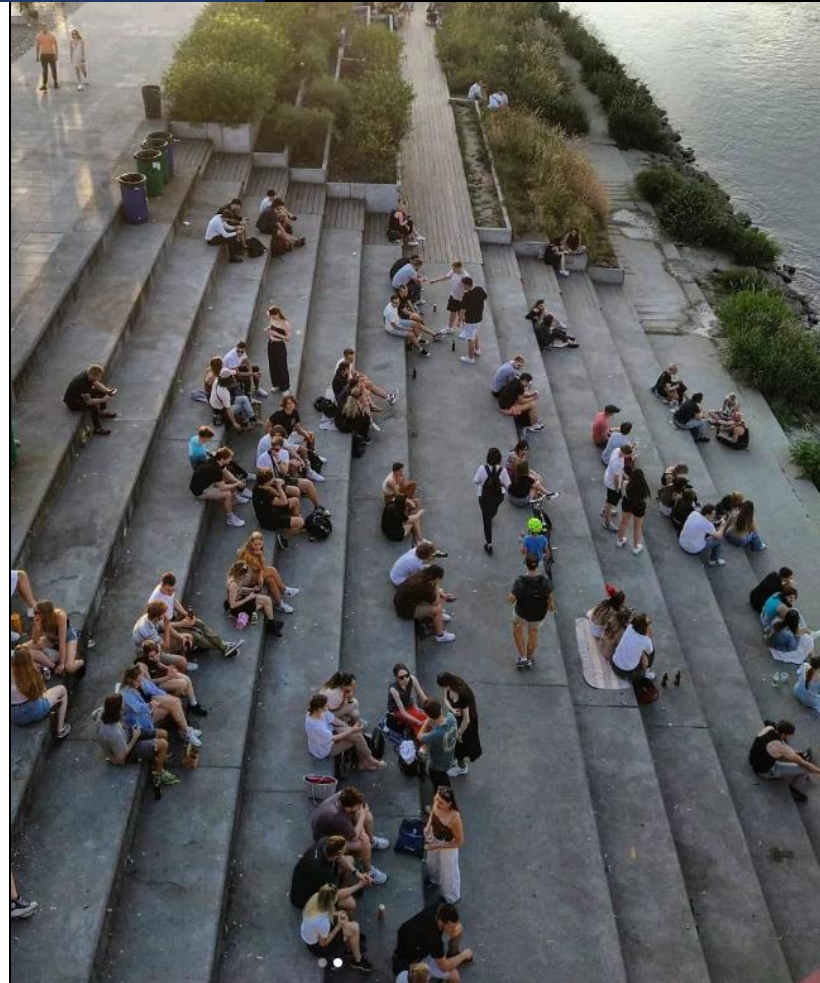

Elementy środowiska przyrodniczego stanowiące zasoby turystyczne Warszawy

Elements of natural environment constituting tourist resources in Warsaw

WODA Water

- **Wisła**
- Małe zbiorniki wodne
small water bodies

Lewy i prawy brzeg Wisły

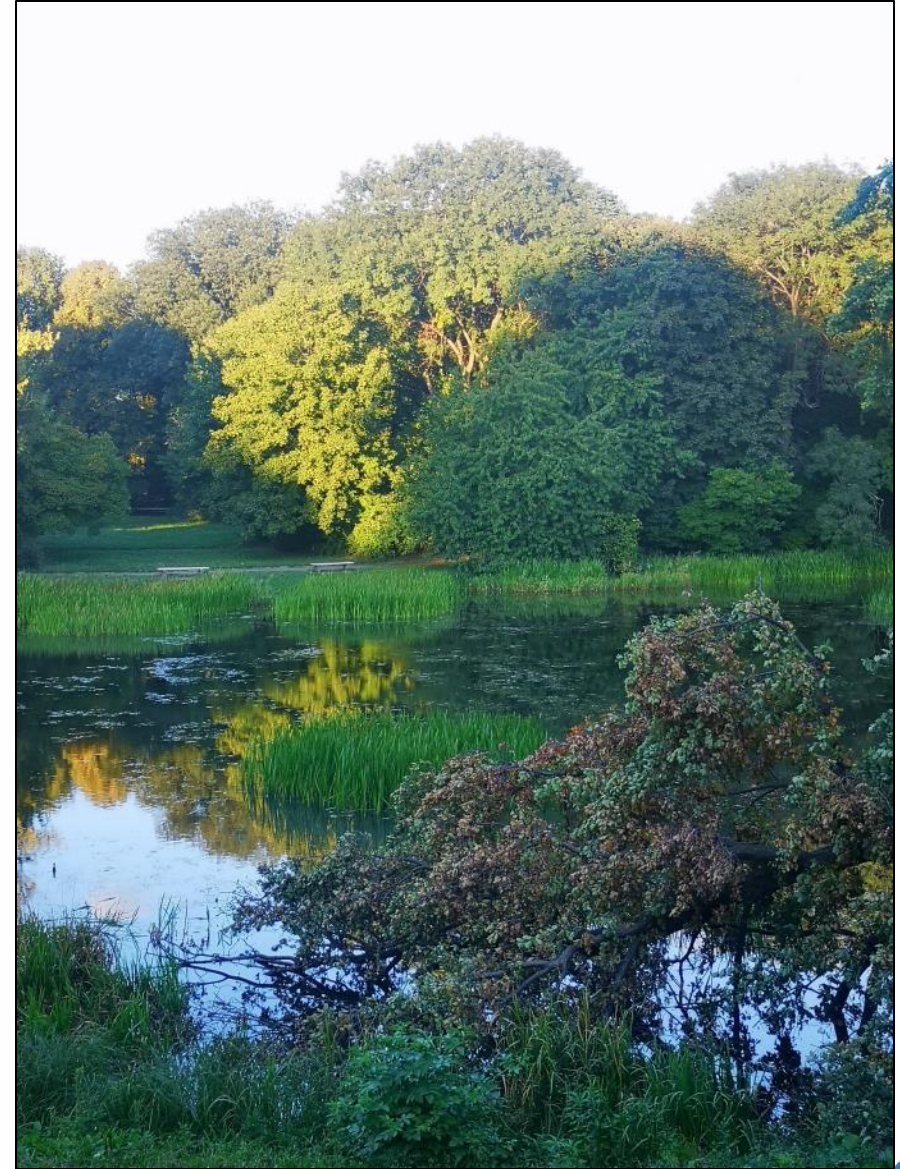

Elementy środowiska przyrodniczego stanowiące zasoby turystyczne Warszawy

Elements of natural environment constituting tourist resources in Warsaw

WODA Water

- Wisła
- **Małe zbiorniki wodne**
small water bodies

Woda w Parku Skaryszewskim

Jak kształtować relacje między turystyką a środowiskiem przyrodniczym Warszawy w kontekście dokumentu „Polityka turystyczna m.st. Warszawy”? Najważniejsze rekomendacje

How to shape the relationship between tourism and the natural environment of Warsaw in the context of the document "Tourism policy of Warsaw"? Key recommendations

PUNKT WYJŚCIA

KONTEKST

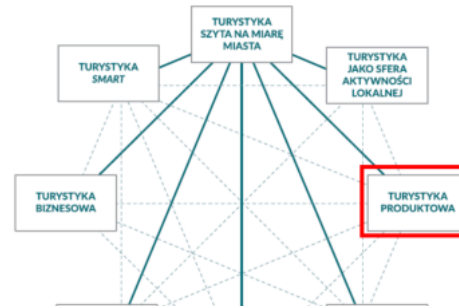

3. Turystyka produktowa

„Polityka turystyczna m.st. Warszawy”

„podstawą rozwoju oferty turystycznej miasta oraz podkreślania jego atrakcyjności w komunikatach marketingowych powinny być obszary produktowe”

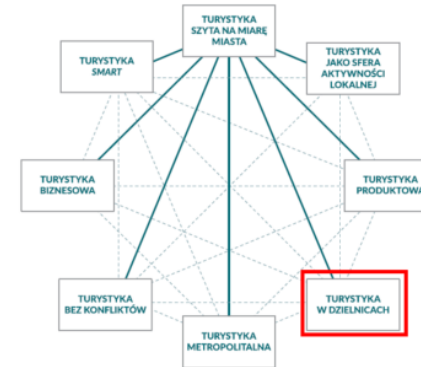
REKOMENDACJE

- „zielone korytary komunikacyjne miasta)
- produkt turystyczny mają bezpośrednią naturalności, kulturalną i turystycznej z
- produkt turystyczny ekologiczny w

4. Turystyka w dzielnicach

„Polityka turystyczna m.st. Warszawy”

„zwiększanie aktywności turystycznej w innych dzielnicach Warszawy dla uniknięcia natłoku turystów w Śródmieściu”

REKOMENDACJE

- turystykę w dzielnicach rozwinąć jako podstawowy system przyr
- ewentualny rozwój turystyki „naturalnej”, przy odpowie
- ewentualny rozwój turystyki z poszanowaniem najważnie

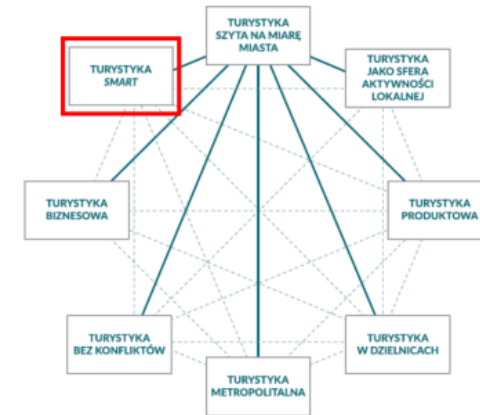
8. Turystyka smart

„Polityka turystyczna m.st. Warszawy”

„potrzeby informacyjne turystów oraz rozproszenie przestrzenne walerów i podaży turystycznej, tworzą doskonały kontekst i katalizator rozwoju miasta w duchu idei smart city”

REKOMENDACJE

- stworzenie aplikacji pełniącej rolę serwisu przyrodniczego miasta
- stworzenie zintegrowanego systemu ofert edukacji ekologicznej
- powołanie Muzeum Miejskiej Przyrody

1. Rozwijać turystykę w miejscach oddalonych od terenów, które tworzą podstawowy system przyrodniczy Warszawy

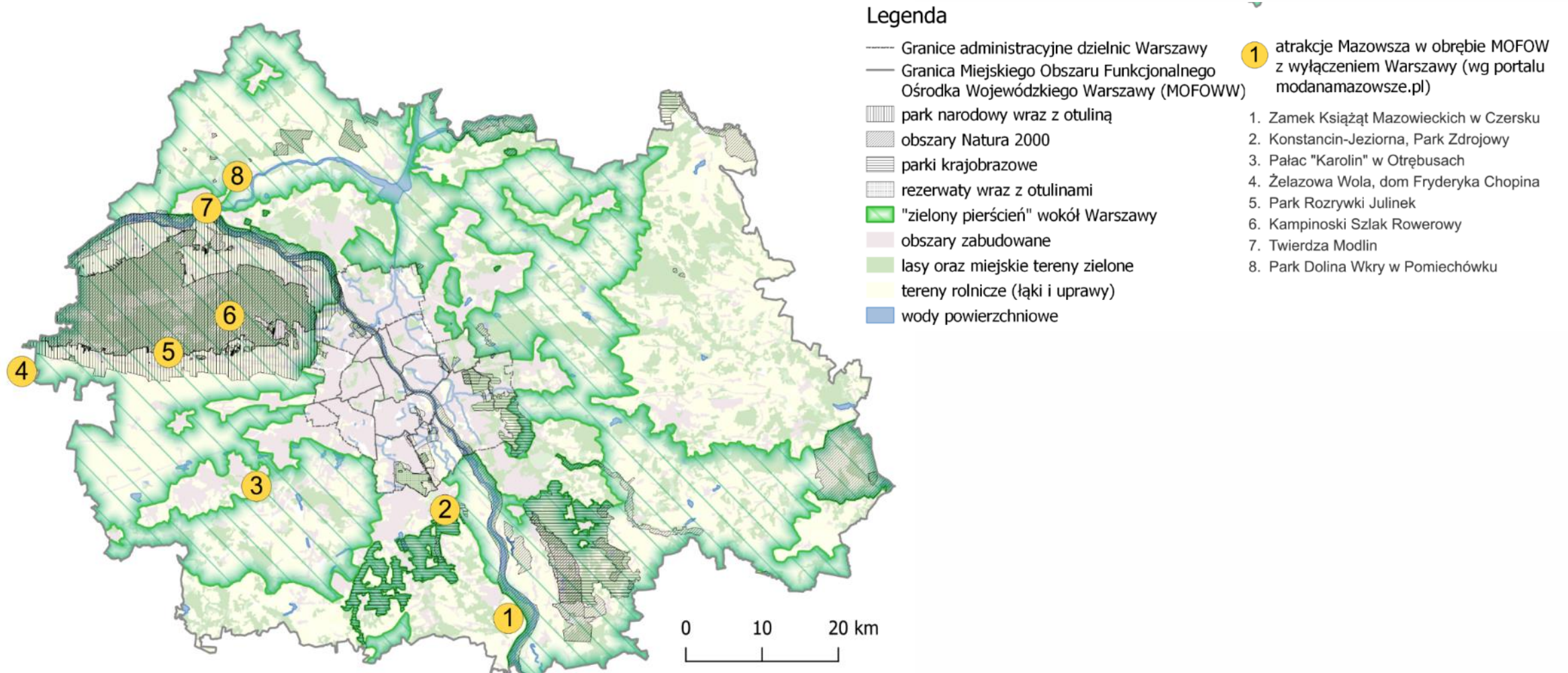
Develop tourism in locations away from the areas which form Warsaw's basic natural system

2. Nie rozwijać turystyki metropolitalnej na terenach cennych przyrodniczo

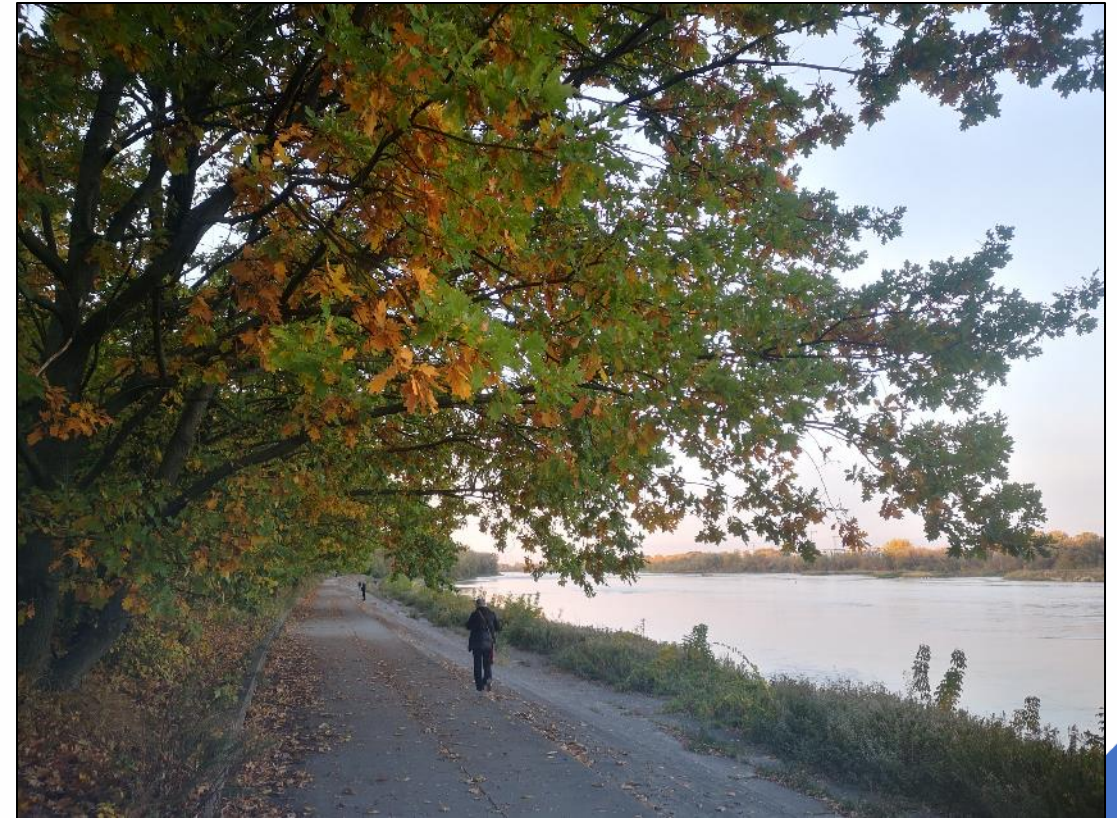
Do not develop metropolitan tourism in environmentally valuable areas

3. Promować ogólny wizerunek miasta, przez które przebiegają korytarze ekologiczne, dzięki czemu Warszawa może pochwalić się atrakcyjnymi ostojami bioróżnorodności

Promote the overall image of a city with ecological corridors through which proves that Warsaw has attractive biodiversity hotspots

4. Doceniać i wykorzystywać rolę „czwartej przyrody” *Value and use nature „of the fourth kind”*

Psia Górka *versus* Park Polskich Wynalazców

VS.

VS.

4. Doceniać i wykorzystywać rolę „czwartej przyrody” Value and use nature „of the fourth kind”

Kopiec Powstania Warszawskiego

5. Dobra komunikacja między zarządzającymi a użytkownikami (w tym edukacja) *Good communication between managers and users (including education)*

Poradnik

Jak pomóc lokalnej przyrodzie?

Wydziel duże części trawnika i pod drzewami bez grabienia liści.
Pozostaw sterty chrustu i martwe kłody do naturalnego rozkładu.
To cenne siedliska, które bardzo zwiększają lokalną różnorodność biologiczną.
Sadź gatunki rodzime krzewów i drzew, np. kalinę koraloną, czarny bez, dziką różę szypszynę, głogi, leszczynę pospolitą, klon polny i wiele innych.
Załącz żywopłot, na przykład grabowy, głogowy lub z derenia jadalnego.
Posiej łąkę z myślą o owadach zapylających (najlepiej jakby w mieszance takiej łąki były wyłącznie nasiona rodzimych gatunków kwiatów).
Koś trawnik rzadziej lub tylko 1-2 razy w roku.
Wsiej w trawnik koniczynę i stokrotki; obserwuj, jakie nowe gatunki się w nim pojawiają.
Wydziel „dziki zakątek” – miejsce oddane naturze i zachodzącym w niej procesom (może to być 10% terenu lub więcej).
Zawieś różne skrzynki lęgowe dla ptaków i nietoperzy (pamiętaj, że muszą być odpowiednio wykonane, rozmieszczone i co roku czyszczone).
Załącz kompostownik.
Zbieraj deszczówkę do podlewania.
Odkryj czwartą przyrodę w okolicy i odkrywaj, co w niej żyje. Sprawdź, czy w pobliskim parku nie da się utworzyć dzikiego zakątka – specjalnej strefy dla dzikiej przyrody w mieście. Posadź wierzbę głowiastą (jedną sztukę lub więcej) – to nie jest specjalny gatunek wierzby, ale forma jej kształtowania.

6. „Zielone korytarze” w Śródmieściu Warszawy (pieszo-rowerowe ciągi komunikacyjne otoczonych zielenią, które łączyłyby ze sobą najważniejsze atrakcje miasta)

„Green corridors” in the central part of Warsaw (pedestrian and cycle paths surrounded by greenery connecting the city's main attractions)

7. W promocji turystycznej miasta wykorzystywać takie obszary zieleni, gdzie istniejące zagospodarowanie sprzyja ograniczeniu bezpośredniego, negatywnego oddziaływania odwiedzających na otoczenie

In the promotion of tourism in the city, use such green areas where the existing development is conducive to reducing the direct negative impact of visitors on the surroundings

8. stworzenie aplikacji pełniącej rolę serwisu przyrodniczego miasta
development of an application acting as the city's nature service

9. stworzenie zintegrowanego systemu ofert edukacji ekologicznej
creation of an integrated system of environmental education offers

10. powołanie Muzeum Miejskiej Przyrody
establishment of the Museum of Urban Nature

**„POLITYKA TURYSTYCZNA M.ST. WARSZAWY”
A ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE:
ANALIZA RELACJI FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH**

dr hab. Marta DEREK

dr Alina GERLÉE

dr hab. prof. UW Sylwia KULCZYK

Warszawa, wrzesień 2023

FB: TurystykanaUW

Marta Derek
m.derek@uw.edu.pl

Stymulanty i destymulanty atrakcyjności turystycznej regionów

dr Piotr Łysoń

Główny Urząd Statystyczny

Ministerstwo
Sportu i Turystyki

POLSKA
ORGANIZACJA
TURYSTYCZNA

*Stowarzyszenie
na Rzecz Badania,
Rozwoju i Promocji
Turystyki*

Walory turystyczne w powiatach i ich otoczeniu (Stymulanty i destymulanty atrakcyjności turystycznej)

Konferencja „Turystyka w zrównoważonym rozwoju kraju
i regionów”

26.10.2023 r. Szkoła Główna Turystyki i Hotelarstwa
Vistula, Warszawa

dr Piotr Łyson (p.lyson@stat.gov.pl)
Dyrektor Departamentu
Badań Społecznych i Rynku Pracy

Badanie walorów turystycznych w powiatach i ich otoczeniu – opis metody

Nowatorski charakter badania

- Zastosowanie i unormowanie miar cząstkowych łączących różne rodzaje walorów turystycznych.
- Skonstruowane zostały na ich podstawie wskaźniki syntetyczne.
- Wykorzystanie metody wyznaczania otoczenia powiatów umożliwia odejście od ograniczenia analiz do jednostek terytorialnych w ich granicach administracyjnych.
- Uwzględnienie walorów turystycznych występujących poza granicami administracyjnymi danego powiatu, w jego otoczeniu, ma miejsce zgodnie z malejącą funkcją odległości, dzięki której wkład walorów turystycznych występujących w otoczeniu analizowanego powiatu zmniejsza się wraz z odległością.

Składniki walorów turystycznych

Zidentyfikowane i dostępne na poziomie powiatów dane, które następnie wykorzystano do otrzymania miar walorów turystycznych, podzielono na następujące grupy:

- dane z zakresu kultury i dziedzictwa narodowego
- dane z zakresu środowiska naturalnego,
- dane z zakresu bazy turystycznej,
- czynniki destymulujące walory turystyczne.

Unormowanie zmiennych (1)

- Zmienne będące przedmiotem agregacji unormowano i pozbawiono mian i doprowadzono do ich porównywalności.
- W opisywanej metodologii, podobnie jak w wielu innych badaniach empirycznych, stymulanty stanowią dominującą grupę wykorzystywanych zmiennych. W badaniu przyjęto normalizację zmiennych poprzez unitaryzację zerowaną, zgodnie ze wzorem:

$$z_{ij} = \frac{[x_{ij} - \min\{x_{ij}\}]}{r_j}, \quad i = 1, 2, \dots, n \quad j = 1, 2, \dots, m$$

gdzie:

$z_{ij} (x_{ij})$ – wartość znormalizowana (wartość) j-tej zmiennej dla i-tego obiektu,

r_j – rozstęp j-tej zmiennej.

Unormowanie zmiennych (1)

W celu transformacji destymulant w stymulanty i ich unormowania przyjęto formułę różnicową, zgodnie z poniższym wzorem, a następnie zastosowano unitaryzację zerowaną.

$$x_{ij} = a - b * x_{ij}^D \quad (b > 0)$$

gdzie:

a, b – stałe, przyjmowane arbitralnie ($b = 1$, $a = \max_i \{ x_{ij}^D \}$),

x_{ij}^D - oryginalna wartość zmiennej x_{ij} przed transformacją z destymulanty w stymulantę.

Wszystkie przyjęte wskaźniki cząstkowe i dziedzinowe zostały utworzone według jednej zasady:

- unormowanie (suma wag równa 1 i wagi z przedziału $[0,1]$);
- addytywność (zarówno miary i wskaźniki składowe, jak i wskaźniki dziedzinowe poszczególnych wymiarów walorów turystycznych można dodawać).
- Dopiero **końcowy syntetyczny wskaźnik walorów turystycznych WaT** jest wyrażony w procentach. W tym celu ważona suma wskaźników składowych została pomnożona przez 100.

Metoda wyznaczania otoczenia powiatów

- Za sąsiadów danego powiatu uznawano jednostki administracyjne, których siedziba znajduje się w promieniu $R=48,564$ km od siedziby analizowanego powiatu lub miasta na prawach powiatu.
- Promień R jest trzykrotnością promienia koła r , którego powierzchnia pomnożona przez 380 (łączna liczba powiatów i m.n.p.p.) jest równa terytorium Polski.
- Podstawą przeprowadzonych analiz mających na celu uwzględnienie w obliczeniach sąsiedztwa i otoczenia powiatów i miast na prawach powiatów był zbiór zawierający dane o współrzędnych geograficznych ich siedzib.

Funkcja odległości

Kolejnym etapem analizy było utworzenie funkcji opisującej wpływ sąsiada na dany powiat. Przyjęto, że wraz ze wzrostem odległości siedziby powiatu od siedziby powiatu analizowanego jego wpływ będzie malał. Tę zależność opisuje następująca liniowa i malejąca funkcja odległości:

$$f_{il} = 1 - \frac{d_{il}}{R},$$

$l = 1, 2, \dots, L$ – oznaczenie kolejnych powiatów sąsiadów w promieniu R

$i = 1, 2, \dots, N$ $N = 380$ – oznaczenie powiatów lub miast na prawach powiatu

gdzie:

f_{il} – wartość funkcji odległości dla powiatów i oraz l ,

d_{il} – odległość siedziby powiatu i od siedziby powiatu l ,

R – przyjęty promień maksymalny

Łączenie danych dla powiatu i jego otoczenia (1)

Ostateczna wartość wskaźnika dla danego rodzaju walorów turystycznych powiatu uwzględniająca wpływ otoczenia (w_{i_o}) jest przedstawiona jako średnia ważona:

$$w_{i_o} = 0,75 * w_i + 0,25 * \alpha_i,$$

gdzie:

w_{i_o} – wskaźnik walorów turystycznych i-tego powiatu uwzględniający otoczenie,

w_i – wskaźnik walorów turystycznych na terenie i-tego powiatu (nieuwzględniający otoczenia),

α_i – wskaźnik wpływu otoczenia na i-ty powiat.

Wagi $\frac{3}{4}$ i $\frac{1}{4}$ przyjęto w taki sposób, aby dla ok. $\frac{1}{2}$ ogólnej liczby powiatów i miast na prawach powiatu dominował składnik walorów turystycznych na terenie powiatu (nieuwzględniający otoczenia) - w_i , a dla pozostałej $\frac{1}{2}$ - wskaźnik wpływu otoczenia - α_i .

Łączenie danych dla powiatu i jego otoczenia (2)

Wskaźnik wpływu otoczenia na walory turystyczne danego powiatu (odrębnie dla każdego z czterech wskaźników dziedzinowych: WaK, WaS, WaB i WaD) rozumiany jest jako suma iloczynów (α_i) funkcji odległości i wskaźnika odnoszącego się do danego rodzaju walorów turystycznych każdego z L sąsiadów znajdujących się w otoczeniu analizowanego powiatu i:

$$\alpha_i = \sum_{l=1}^L f_{il} * w_l$$

gdzie:

f_{il} - wartość funkcji odległości dla powiatów i oraz l,

w_l – wartość wskaźnika odnoszącego się do danego rodzaju walorów turystycznych na terenie powiatu l.

Poprawki transgraniczne (1)

Z listy światowego dziedzictwa UNESCO w odległości do 50 km od granic Polski wzięto pod uwagę następujące **pozycje kulturowe** w ramach wskaźnika dziedzinnego WaK:

- w Czechach: Litomyšl – zamek renesansowo-barokowy wraz z ogrodami,
- w Niemczech: Bad Muskau – Park Mużakowski (pałac),
- na Słowacji: Spisz z obiektami: miasto Levoča (Lewocza) – zamek Spiski i związane z nim zabytki, Spišské Podhradie (Spiskie Podgrodzie) – Spiska Kapituła – siedziba biskupów Spiszu i Žehra – zabytkowy kościół, Bardejov – średniowieczne miasto obronne, Vlkolinec – rezerwat architektury ludowej, Bodružal – cerkiew greckokatolicka p.w. św. Mikołaja), Hervartov – kościół rzymskokatolicki p.w. św. Franciszka z Asyżu, Kežmarok (Kieżmark) – protestancki kościół artykularny, Ladomirová – cerkiew greckokatolicka p.w. św. Michała), Leštiny – protestancki kościół artykularny, Ruská Bystrá – cerkiew greckokatolicka p.w. Przeniesienia relikwii św. Mikołaja, Tvrdošín (Twardoszyn) – kościół rzymskokatolicki p.w. Wszystkich Świętych;

oraz **obszary przyrodnicze**:

- w Niemczech – Lützenau: rezerwat biosfery – UNESCO-Biosphärenreservat Spreewald,
- na Słowacji – lasy bukowe – Havešová, Rožok, Stužica w Górach Bukowskich i Kyjovský prales(Puszcza Kijowska) w Górach Wyhorlat.
- Ponadto ujęto nie występujący na liście światowego dziedzictwa UNESCO – Narodowy rezerwat przyrody Skały Adrspasko-Ciepliekie w Czechach oraz Zamek Orawski na Słowacji

Poprawki transgraniczne (2)

Podobnie jak w przypadku krajowych powiatów stanowiących otoczenie wykorzystana została analogiczna funkcja odległości określona jako:

$$f_{il} = 1 - \frac{c_{il}}{R},$$

gdzie:

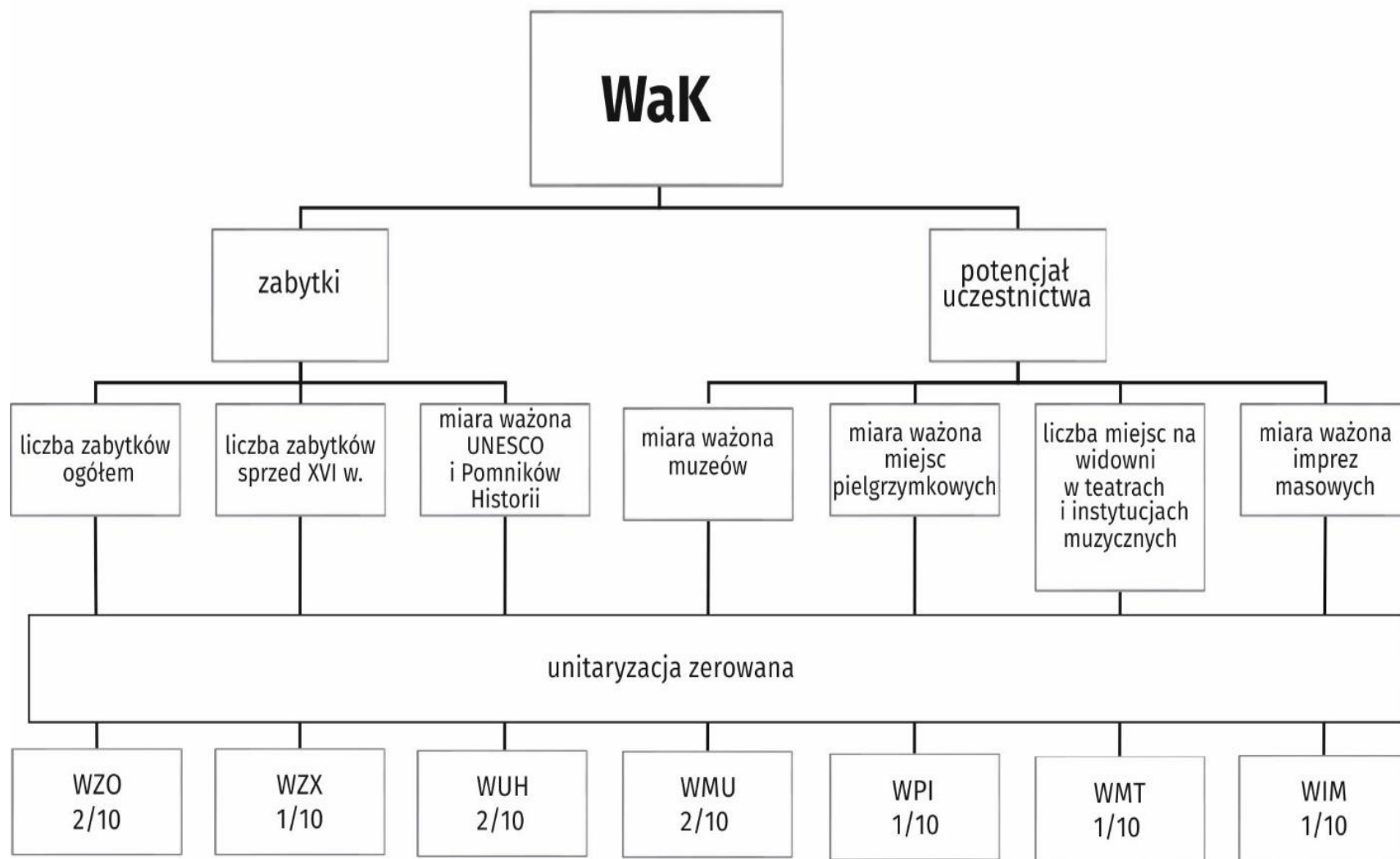
f_{il} - wartość funkcji odległości dla powiatu i oraz obiektu transgranicznego l,

c_{il} - najmniejsza odległość od obiektu l za granicą Polski do granicy powiatu i,

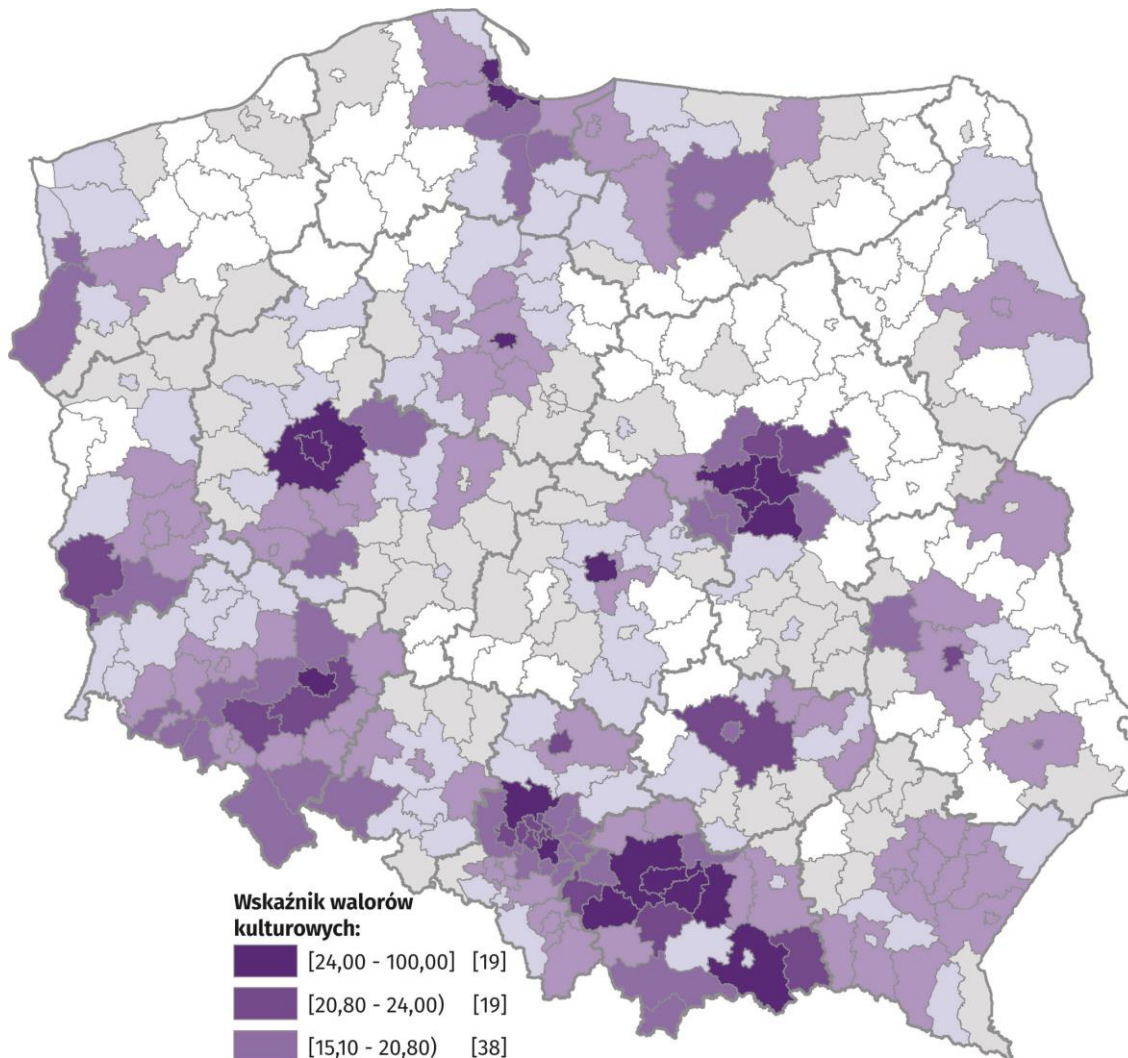
R- wyznaczony w ramach analizy otoczenia powiatu maksymalny promień
R=48,564 km.

Analogiczna procedura została zastosowana w ramach wskaźnika dziedzinowego WaS dla następujących parków narodowych z sąsiednich państw członkowskich UE: 8 parków narodowych Słowacji (tj.: Tatrzański PN, Pieniński PN, PN Niżne Tatry, PN Mała Fatra, PN Wielka Fatra, PN Słowacki Raj, PN Połoniny, PN Płaskowyż Murański), 2 parki narodowe Czech (tj.: PN Czeska Szwajcaria, Karkonoski PN), 2 parki narodowe Niemiec (tj. PN Saskiej Szwajcarii, PN Doliny Dolnej Odry).

Wskaźnik atrakcyjności kulturowej (WaK)

Wskaźnik walorów kulturowych uwzględniający otoczenie i poprawkę transgraniczną według grup kwintylowych (WaK)

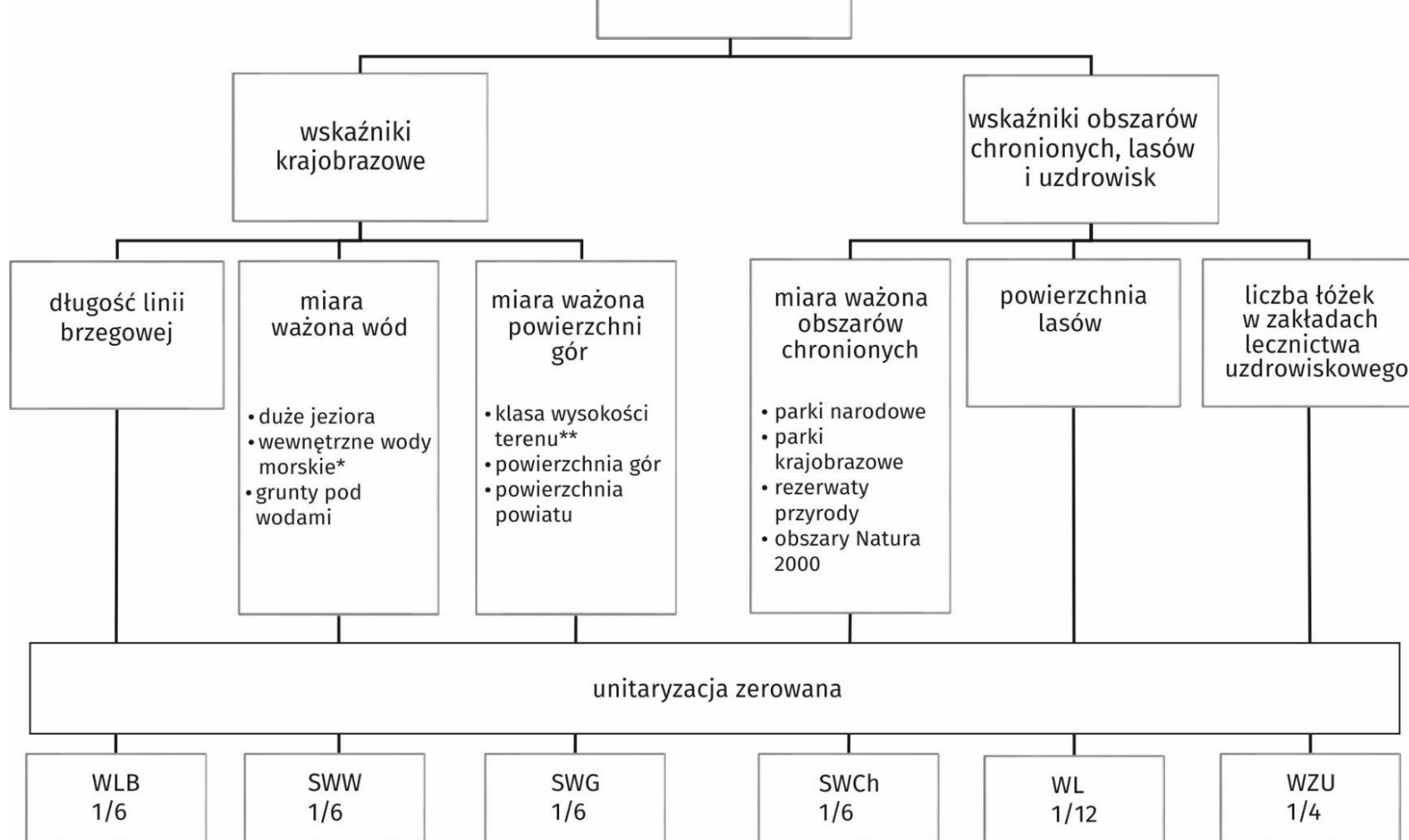

Wskaźnik walorów
kulturowych:

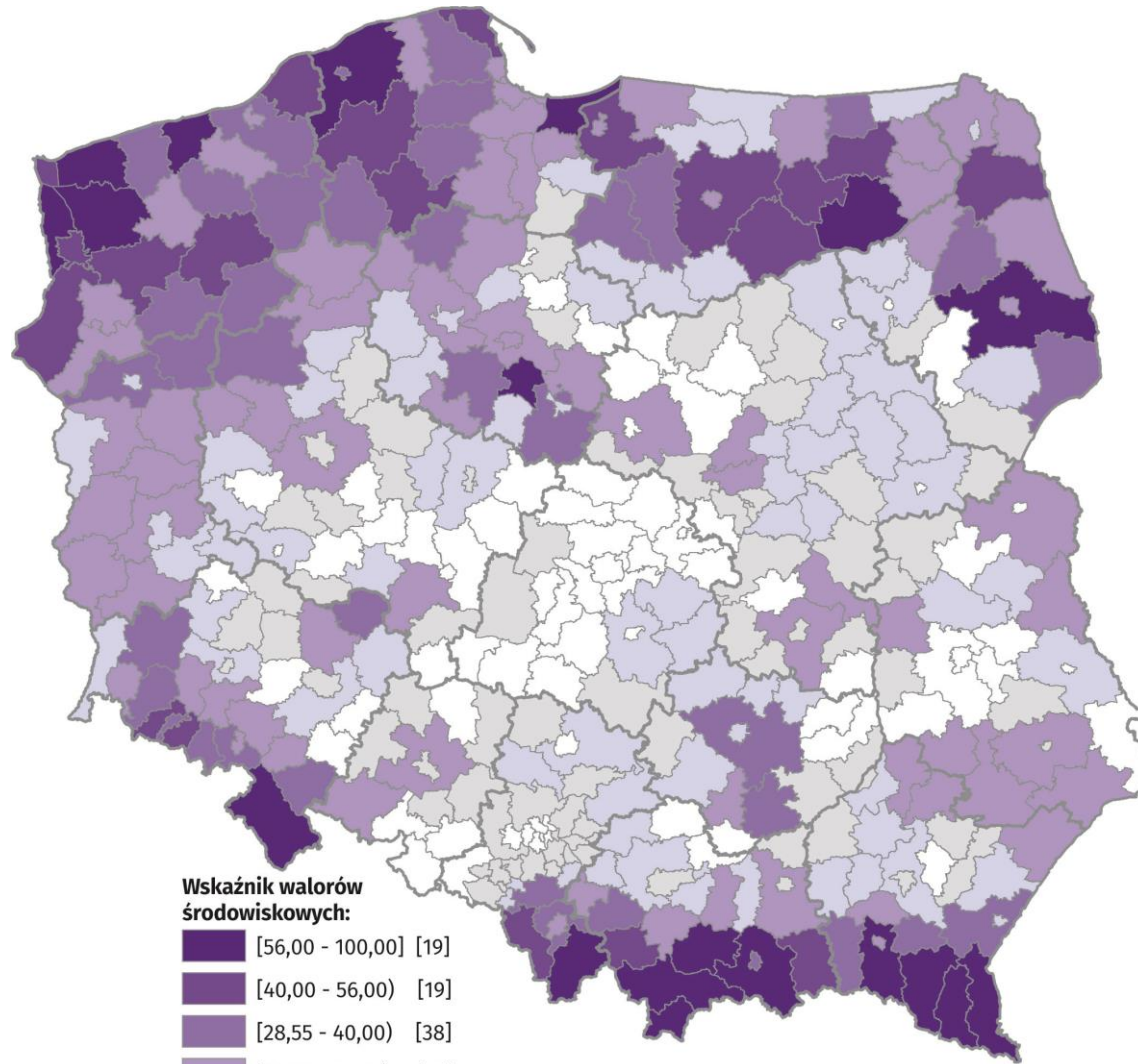
[24,00 - 100,00]	[19]
[20,80 - 24,00)	[19]
[15,10 - 20,80)	[38]
[9,10 - 15,10)	[76]
[5,40 - 9,10)	[76]
[2,730 - 5,40)	[76]
[0,00 - 2,73)	[76]

Wskaźnik atrakcyjności środowiskowej (WaS)

WaS

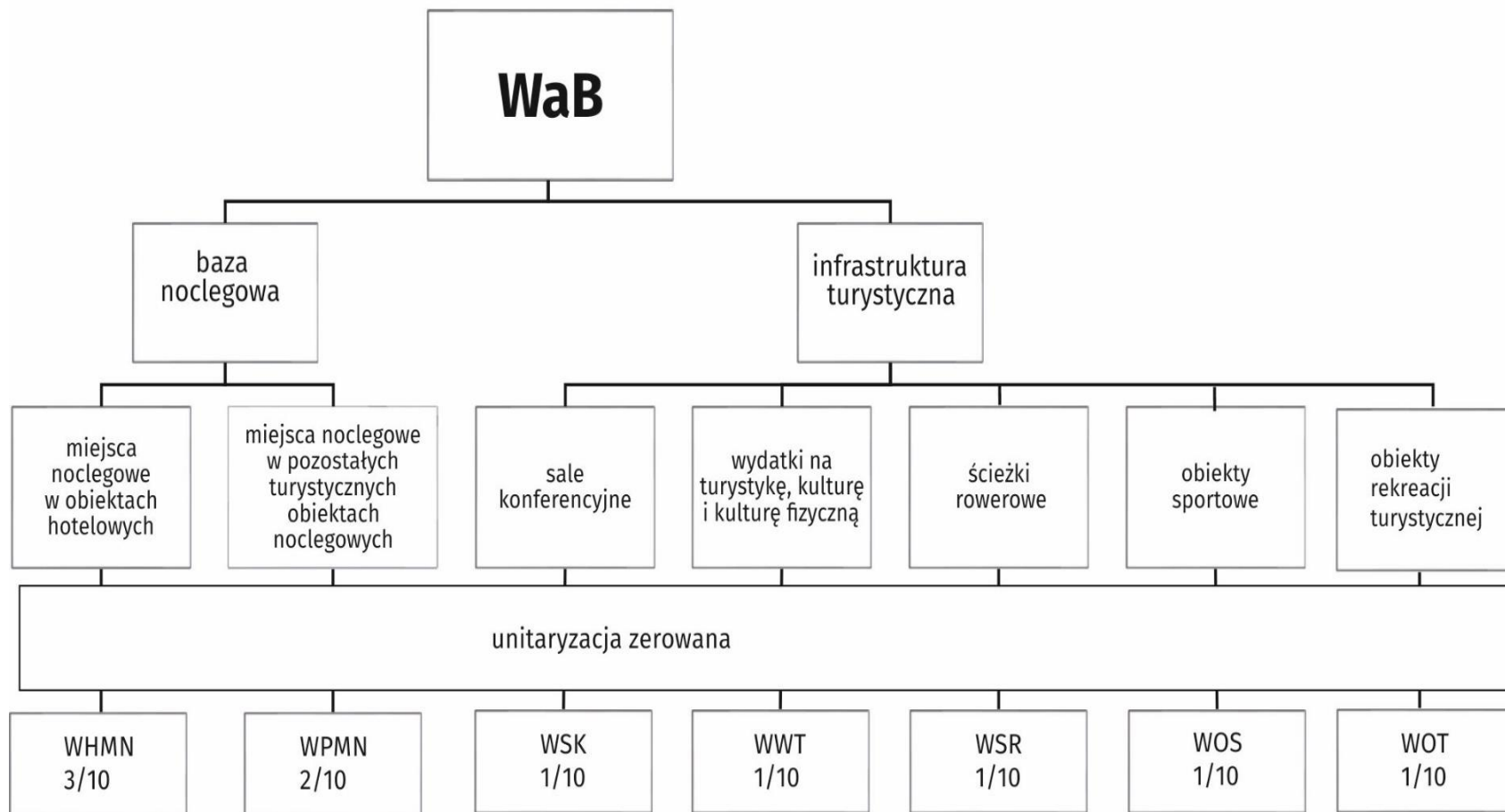
Wskaźnik walorów środowiskowych uwzględniający otoczenie i poprawkę transgraniczną według grup kwintylowych (WaS)

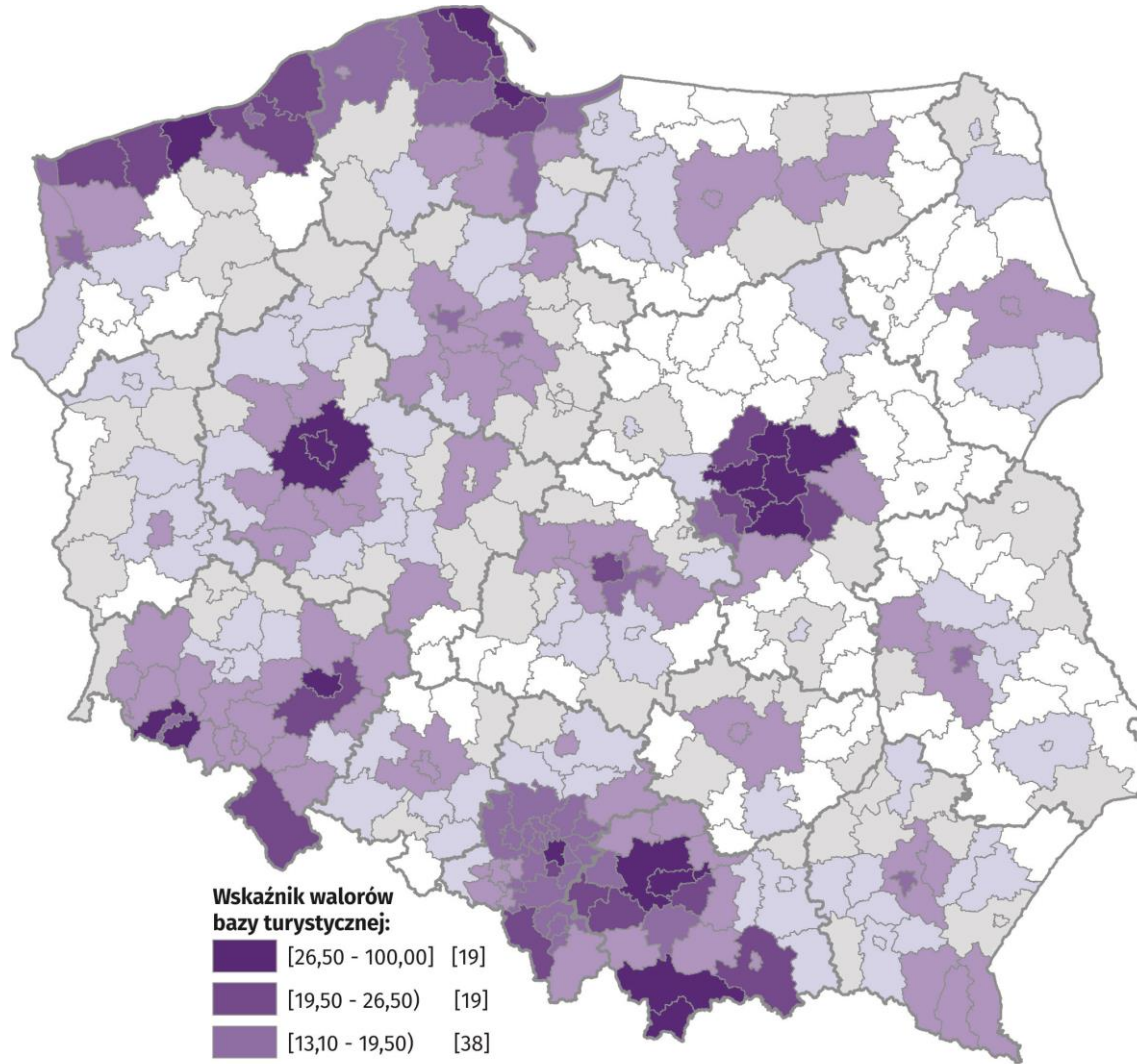
Wskaźnik walorów
środowiskowych:

[56,00 - 100,00]	[19]
[40,00 - 56,00]	[19]
[28,55 - 40,00]	[38]
[14,90 - 28,55]	[76]
[9,20 - 14,90]	[76]
[5,52 - 9,20]	[76]
[0,00 - 5,52]	[76]

Wskaźnik bazy turystycznej (WaB)

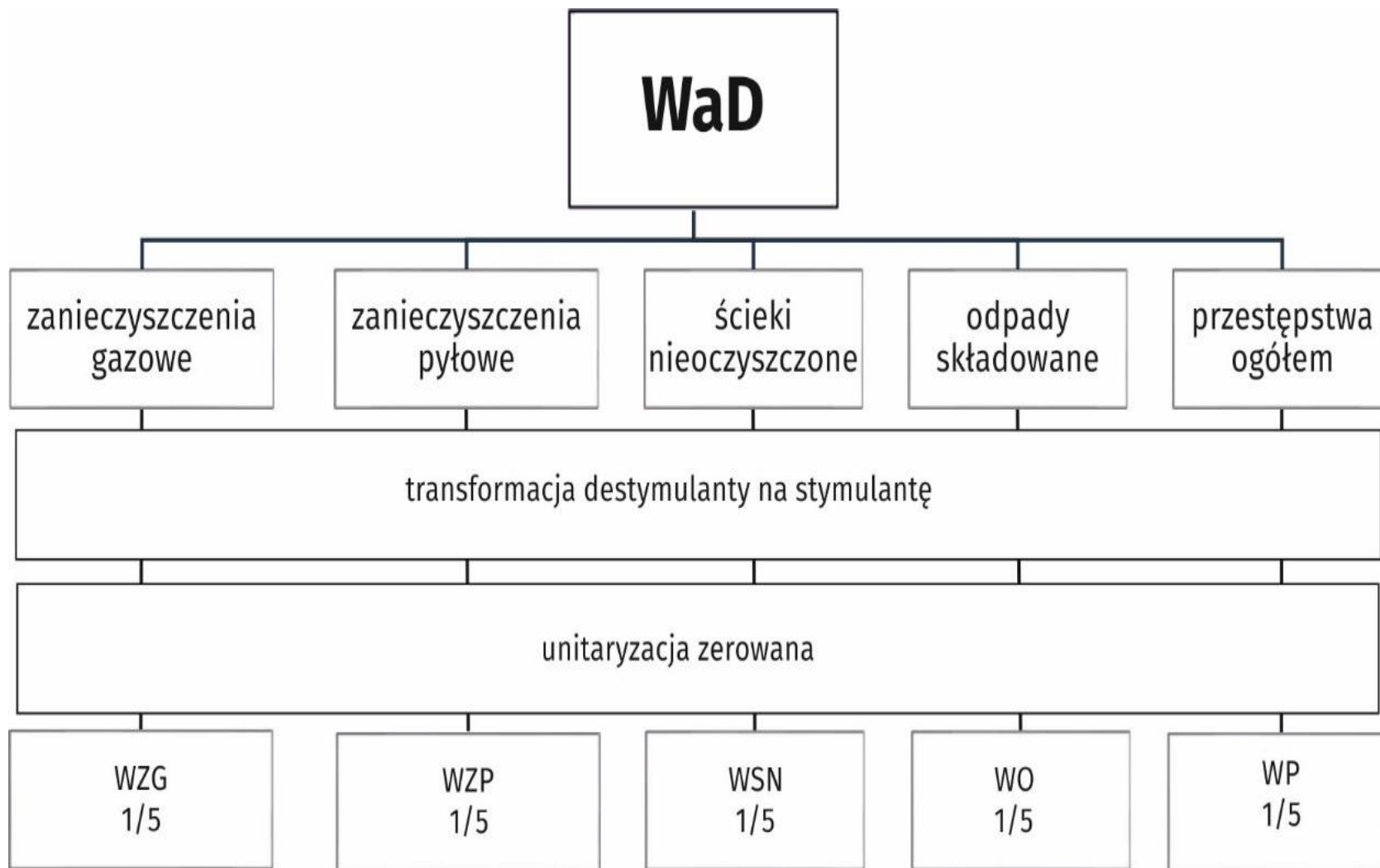
Wskaźnik walorów bazy turystycznej uwzględniający otoczenie i poprawkę transgraniczną według grup kwintylowych (WaB)

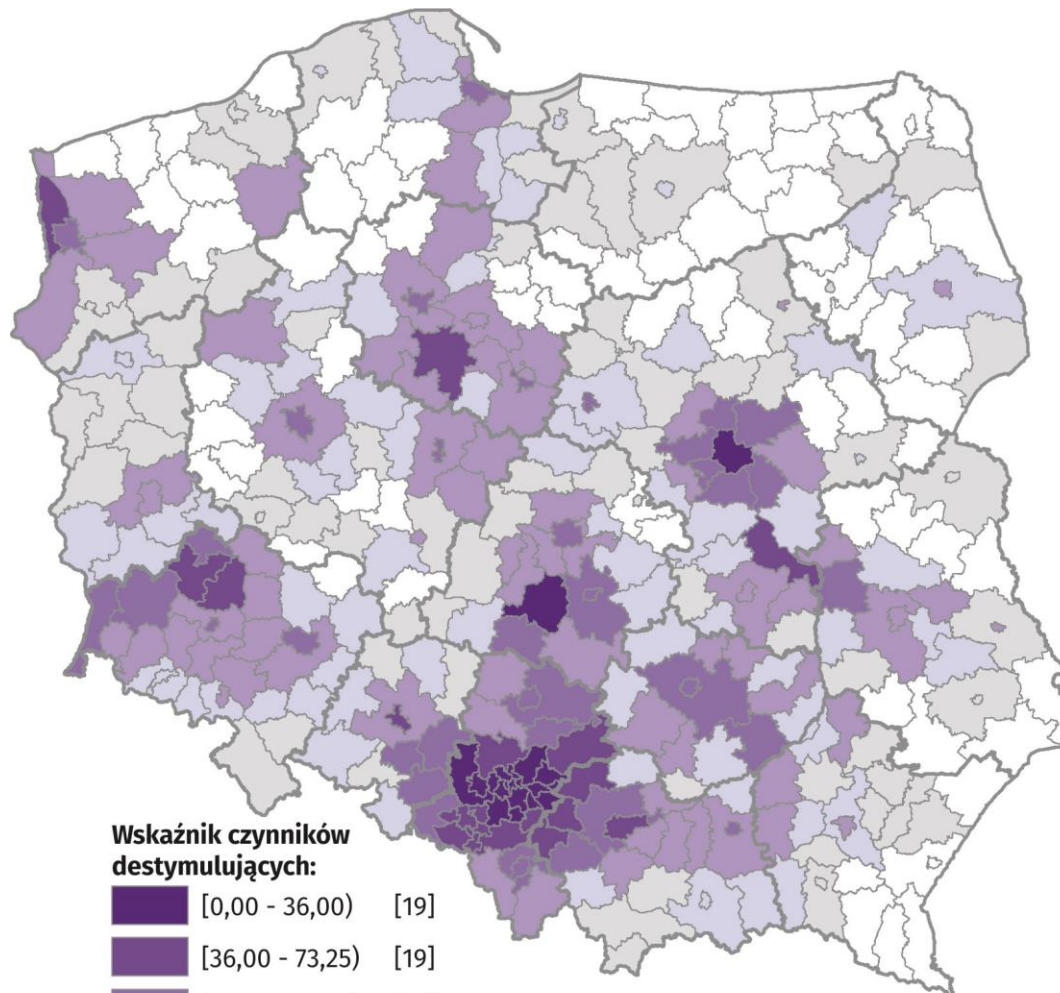
Wskaźnik walorów
bazy turystycznej:

[26,50 - 100,00]	[19]
[19,50 - 26,50)	[19]
[13,10 - 19,50)	[38]
[7,00 - 13,10)	[76]
[4,63 - 7,00)	[76]
[2,80 - 4,63)	[76]
[0,00 - 2,80)	[76]

Wskaźnik czynników destymulujących (WaD)

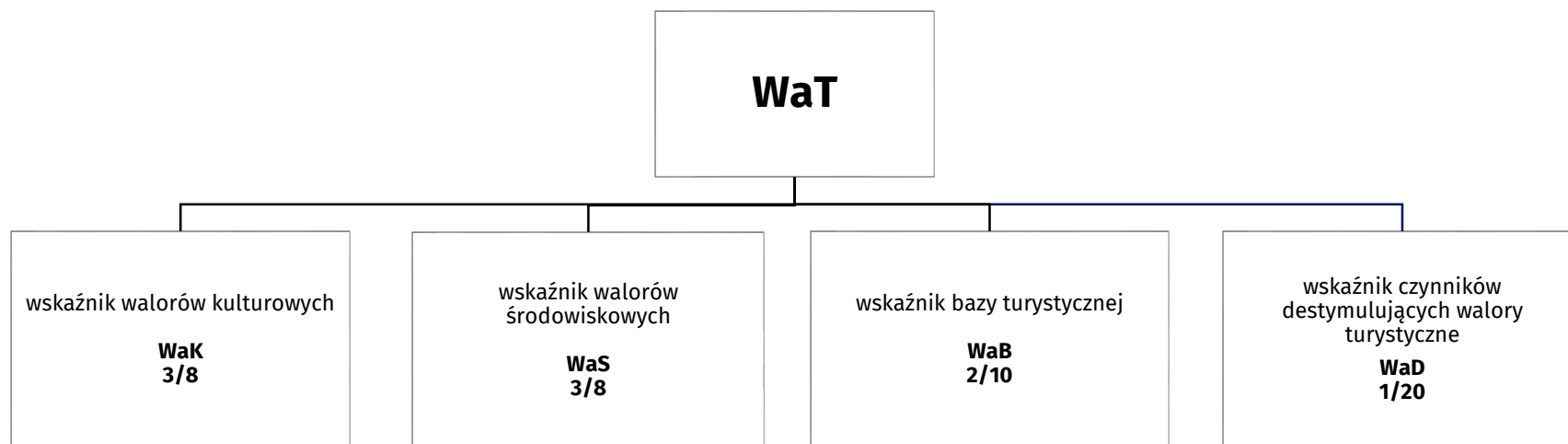
Wskaźnik czynników destymulujących uwzględniający otoczenie i poprawkę transgraniczną według grup kwintylowych (WaD)

Wskaźnik czynników
destymulujących:

[0,00 - 36,00)	[19]
[36,00 - 73,25)	[19]
[73,25 - 85,50)	[38]
[85,50 - 93,45)	[76]
[93,45 - 96,10)	[76]
[96,10 - 97,96)	[76]
[97,96 - 100,00]	[76]

Wskaźnik walorów turystycznych (WaT)

- $WaT_i = (0,375 * WaK_i + 0,375 * WaS_i + 0,2 * WaB_i + 0,05 * WaD_i) * 100$
- $i = 1, 2, \dots, N$ $N = 380$ – oznaczenie powiatów lub miast na prawach powiatu

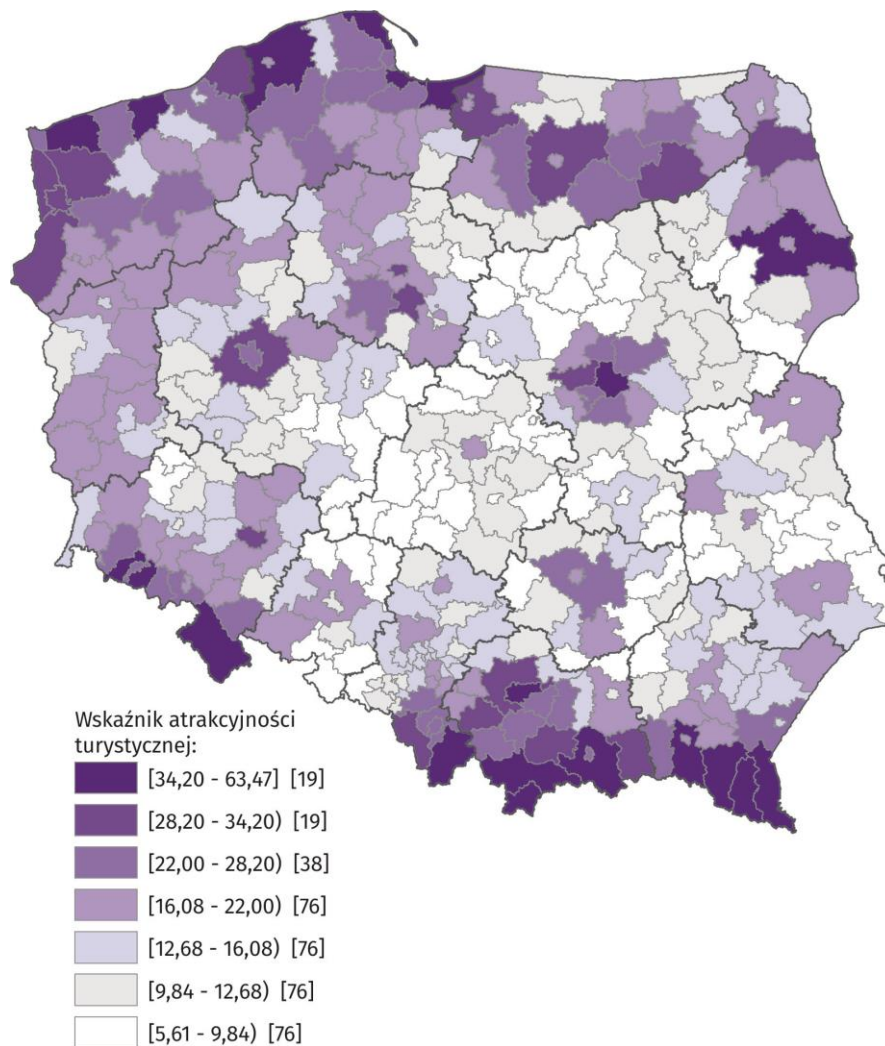
	Powiat	Województwo	WaT
1	Warszawa	mazowieckie	63,5
2	nowosądecki	małopolskie	57,5
3	Kraków	małopolskie	53,7
4	kłodzki	dolnośląskie	53,3
5	nowotarski	małopolskie	51,1
6	tatrzański	małopolskie	44,2
7	bieszczadzki	podkarpackie	43,2
8	Gdańsk	pomorskie	42,2
9	leski	podkarpackie	41,8
10	kołobrzeski	zachodniopomorskie	41,8
11	stąpski	pomorskie	40,8
12	kamieński	zachodniopomorskie	37,3
13	sanocki	podkarpackie	37,3
14	nowodworski	pomorskie	36,7
15	żywiecki	śląskie	36,0
16	krośnieński	podkarpackie	35,9
17	białostocki	podlaskie	35,6
18	karkonoski (d. jeleniogórski)	dolnośląskie	35,2
19	pucki	pomorskie	34,3
20	aleksandrowski	kujawsko-pomorskie	34,2
21	piski	warmińsko-mazurskie	33,7
22	olsztyński	warmińsko-mazurskie	32,7
23	gorlicki	małopolskie	32,6
24	Wrocław	dolnośląskie	31,6
25	limanowski	małopolskie	31,3
26	wadowicki	małopolskie	30,7
27	krakowski	małopolskie	30,6
28	goleniowski	zachodniopomorskie	30,4
29	stawieński	zachodniopomorskie	29,7
30	gryfiński	zachodniopomorskie	29,6
31	elbląski	warmińsko-mazurskie	29,4
32	augustowski	podlaskie	29,2
33	Szczecin	zachodniopomorskie	29,0
34	policki	zachodniopomorskie	28,9
35	poznański	wielkopolskie	28,8
36	cieszyński	śląskie	28,7
37	warszawski zachodni	mazowieckie	28,7
38	Toruń	kujawsko-pomorskie	28,3

Górna grupa decylowa powiatów uszeregowanych według wartości wskaźnika walorów turystycznych (WaT)

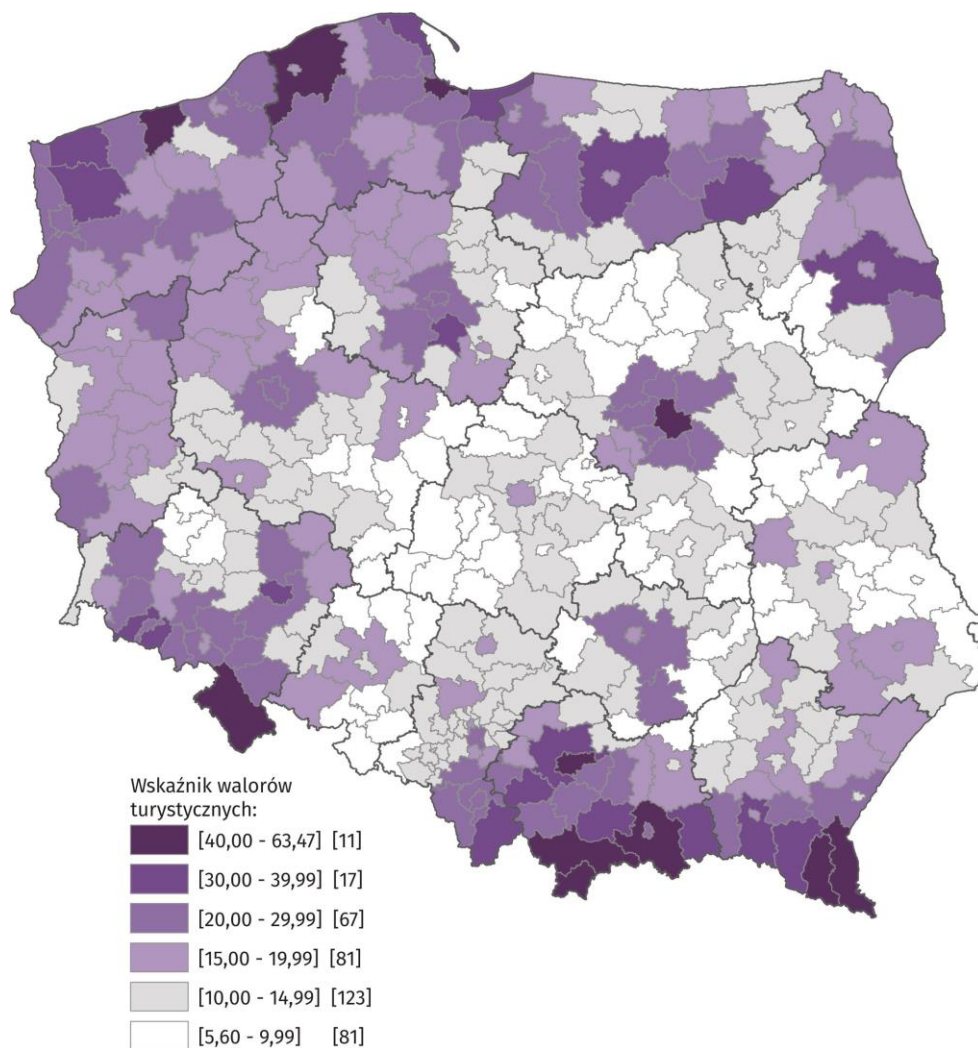
Wśród 38 powiatów z górnej grupy decylowej aż 8 należy do woj. małopolskiego, w tym aż 3 są wśród 5 najwyżej lokowanych powiatów i miast na prawach powiatów. 7 powiatów jest z województwa zachodniopomorskiego.

Wśród 10 najwyżej lokowanych powiatów lub miast na prawach powiatu są 3 duże polskie miasta: Warszawa (1), Kraków (3) i Gdańsk (8), 6 powiatów górskich: nowosądecki (2), kłodzki (4), nowotarski (5), bieszczadzki (6), tatrzański (8) i leski (10) i nadmorski powiat kołobrzeski. Jednocześnie 5 spośród 7 powiatów ziemskich z pierwszej dziesiątki dysponują zasobami uzdrowiskowymi, które silnie wpływają na ruch turystyczny – z uwagi na ograniczenie sezonowości generują one całoroczny ruch turystyczny.

Wskaźnik walorów turystycznych uwzględniający otoczenie i poprawkę transgraniczną według grup kwintylowych (decylowych i półdecylowych dla górnego krańca rozkładu)

Wskaźnik walorów turystycznych uwzględniający otoczenie i poprawkę transgraniczną według przedziałów wartości wskaźnika walorów turystycznych

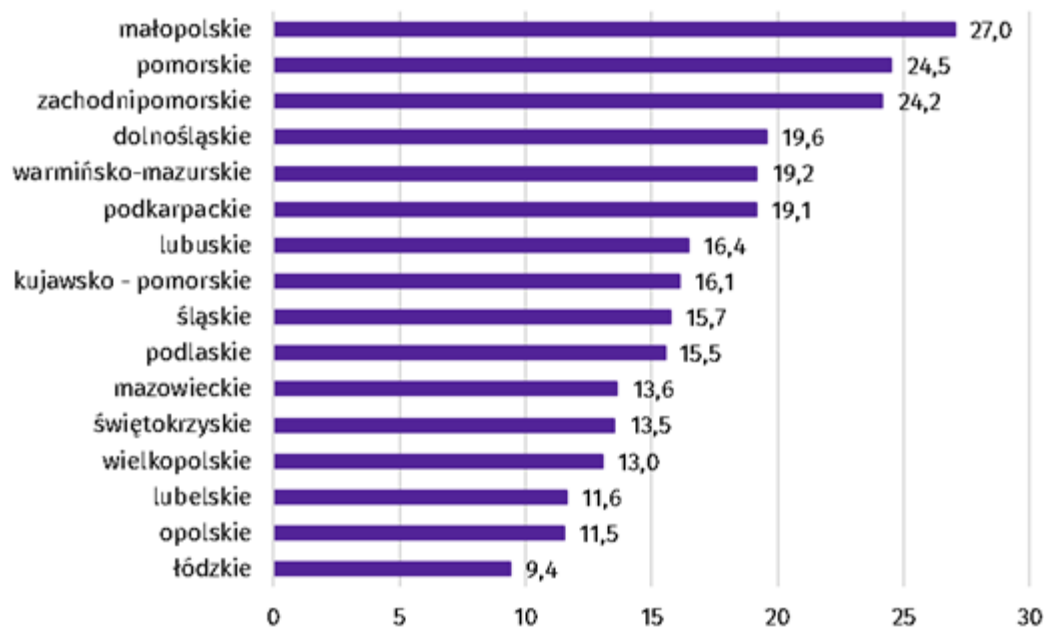

Walory turystyczne powiatów a wykorzystanie bazy noclegowej

Lokata powiatów i miast na prawach powiatu wg liczby udzielonych noclegów w turystycznych obiektach noclegowych w 2021 r.

Powiaty i miasta na prawach powiatu	Województwo	Liczba udzielonych noclegów (w tys.)	Lokata
kołobrzeski	zachodniopomorskie	3910,0	1
Warszawa	mazowieckie	3479,6	2
Kraków	małopolskie	2635,0	3
tatrzański	małopolskie	2610,5	4
Gdańsk	pomorskie	1984,2	5
karkonoski	dolnośląskie	1851,6	6
nowosądecki	małopolskie	1451,2	7
pucki	pomorskie	1436,5	8
gryficki	zachodniopomorskie	1414,1	9
Wrocław	dolnośląskie	1381,7	10

Walory turystyczne województw

Jak pokazuje analiza powyższego wykresu najbardziej atrakcyjne pod względem turystycznym są województwa małopolskie (1), pomorskie (2) i zachodniopomorskie (3), a w następnej kolejności woj. dolnośląskie (4), warmińsko-mazurskie (5) i podkarpackie (6). Z kolei wśród najmniej atrakcyjnych pod względem turystycznym województw znalazły się kolejno województwa: łódzkie (16), opolskie (15) oraz lubelskie (14).

Badanie może stanowić źródło cennej informacji dla:

- władz samorządowych na poziomie regionalnym (wojewódzkim),
- władz samorządowych na poziomie lokalnym (powiatowym lub gminnym),
- władz centralnych,
- przedsiębiorców (przy podejmowaniu decyzji o rozpoczęciu bądź rozwoju przedsięwzięć turystycznych),
- osób poszukujących ciekawych miejsc na wypoczynek.

Innovative solutions for the development of sustainable transport in tourism

**dr hab. Elżbieta Szymańska, prof. Politechniki
Białostockiej**

Politechnika Białostocka

Ministerstwo
Sportu i Turystyki

POLSKA
ORGANIZACJA
TURYSTYCZNA

*Stowarzyszenie
na Rzecz Badania,
Rozwoju i Promocji
Turystyki*

Innovative solutions for the development of sustainable transport in tourism at the example of Bialowieska Forest

*Konferencja naukowa
Wpływ turystyki na zrównoważony rozwój kraju
Akademia Finansów i Biznesu Vistula
26.10.2023 r.*

*Dr hab. Elżbieta Szymańska, prof. PB
Politechnika Białostocka
Katedra marketingu i turystyki*

Assumptions for research

A research problem

is sustainable mobility of tourists in naturally valuable areas

Research goals

C1 - diagnosing the forms of transport used by tourists in naturally valuable areas on the example of the Bialowieska Forest

C2 - tourists' assessment of the existing infrastructure and transport services in the Bialowieska Forest

C3 - identification and assessment of sustainable innovative solutions for tourist mobility in naturally valuable areas

Methodology

- ▶ Quantitative methods were used in researching mobility problems and needs in the Hajnówka County area.
- ▶ The diagnostic survey method was used,
- ▶ and the tool was a survey questionnaire in the following forms: paper, digital and QR code ("face to face" and CAWI research techniques were conducted)
- ▶ Both nominal and interval questions were proposed for use in the research.
- ▶ Closed-ended questions include the following:
 - ▶ multiple-choice answer questions (closed, open and semi-open), where the respondent can choose an answer from several predetermined ones;
 - ▶ dichotomous questions, in which one of two answers may be chosen.

The research procedure

The research procedure involved three stages:

- ▶ Stage 1 - consisted in establishing international cooperation, as well as analysing and assigning tasks, with its outcome being the preparation and submission of the project
- ▶ Stage 2 - concerned the implementation of project tasks, scheduled for the 2019-2022 period (the sample of tourists was 421 people)
- ▶ Stage 3 - involves summarising the research and formulating conclusions and recommendations.

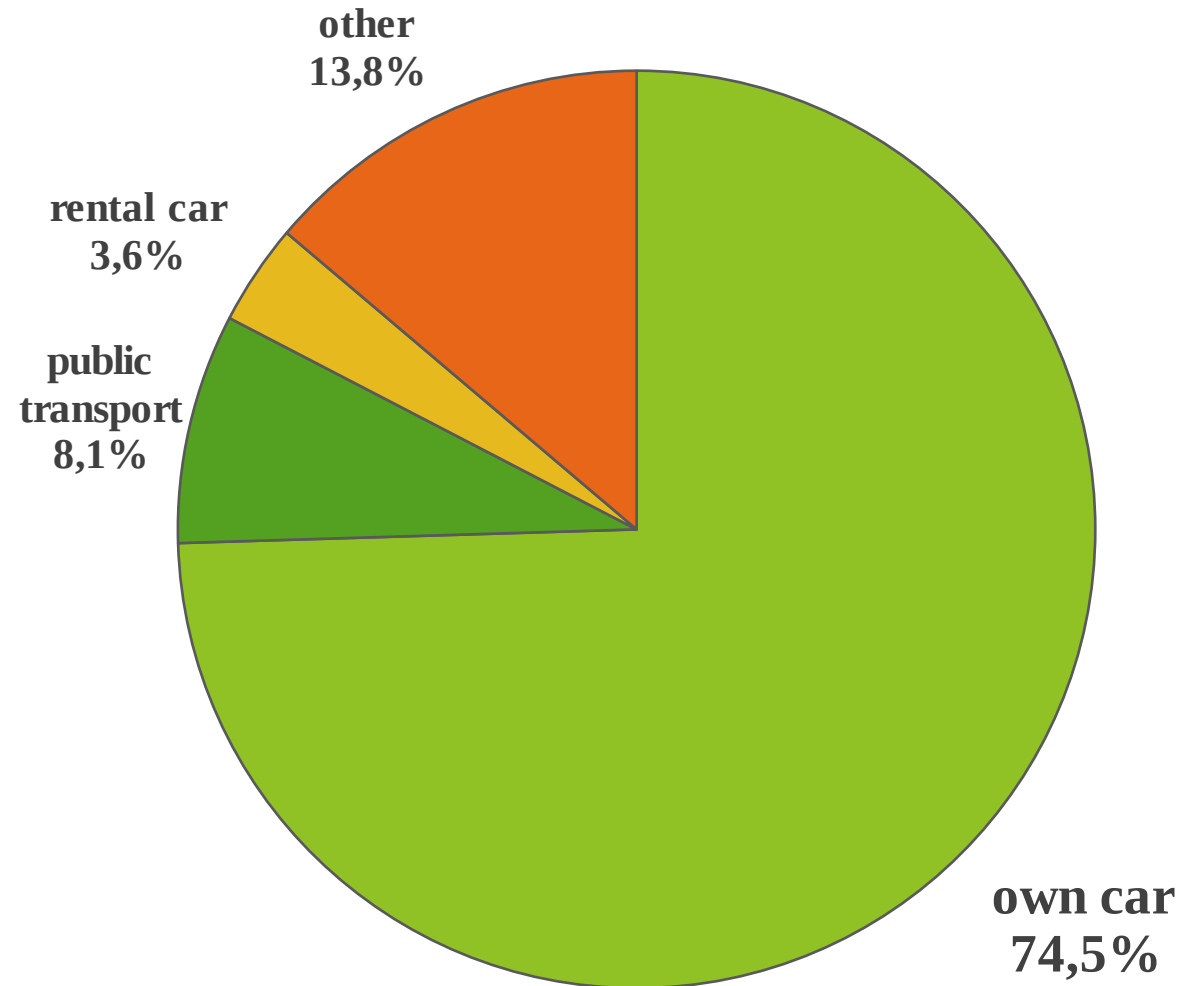
Research results

The research were paid by the **MARA Project**

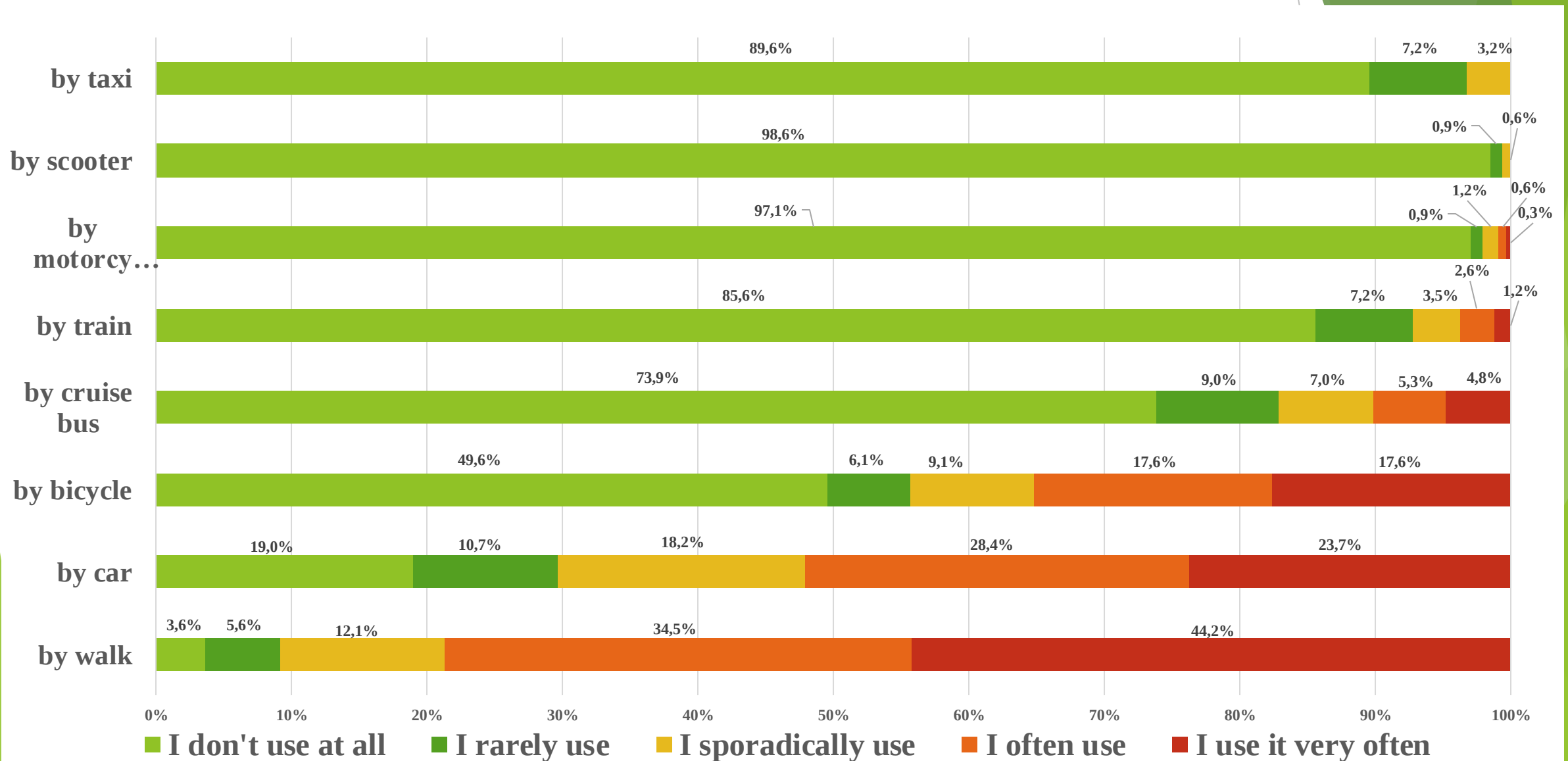
Mobility and Accessibility in Remote Areas - a new approach to developing mobile expressions in remote areas

Interreg Baltic Sea Regions - 18 partners from 9 countries

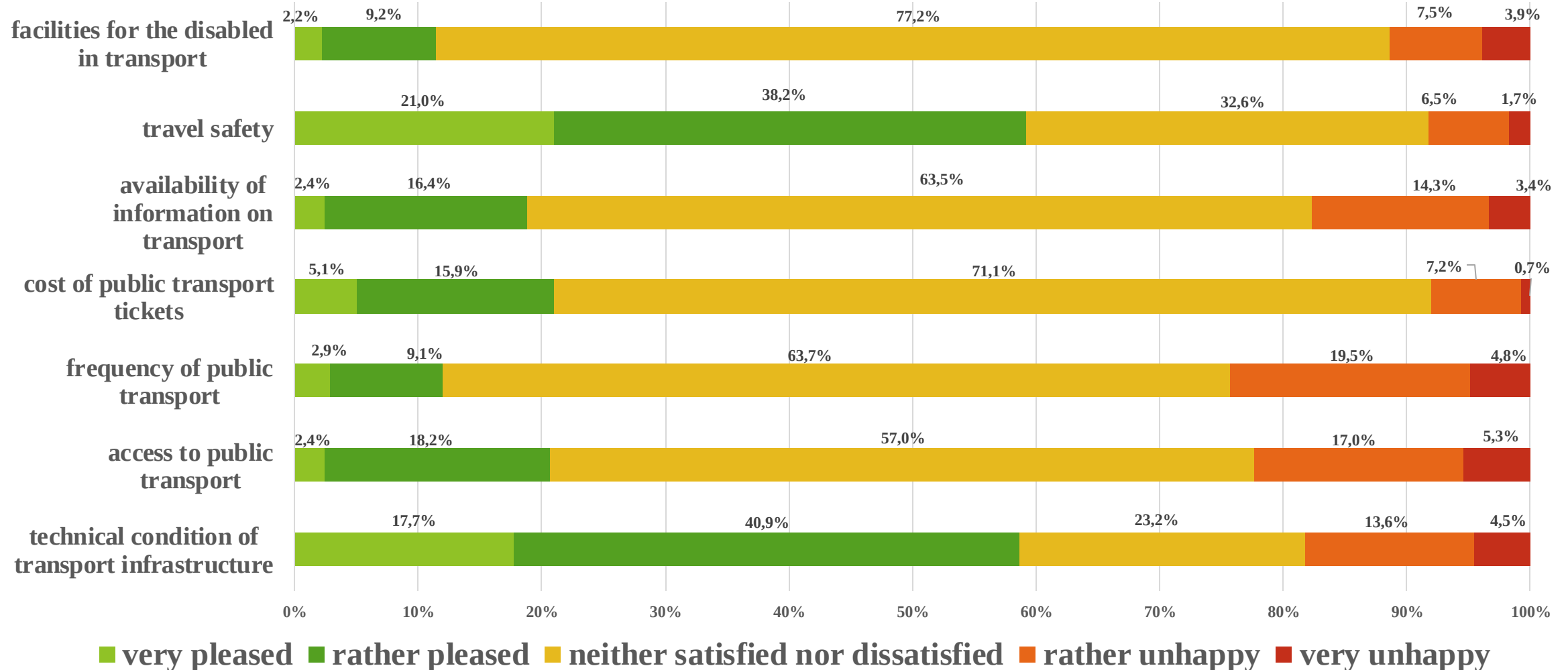
The mode of transport used by the respondents to reach the tourist destination and to travel around the region

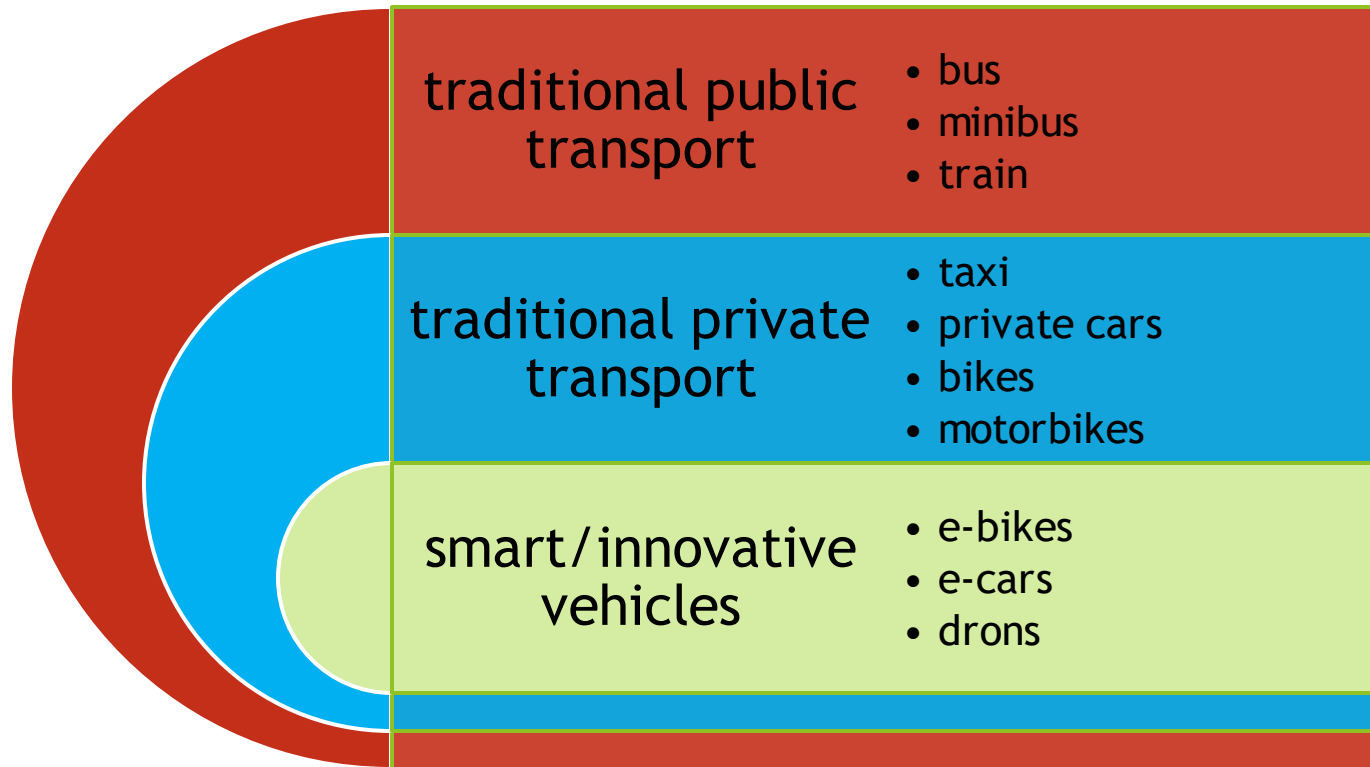
Transport modes used by tourists for moving within the destination

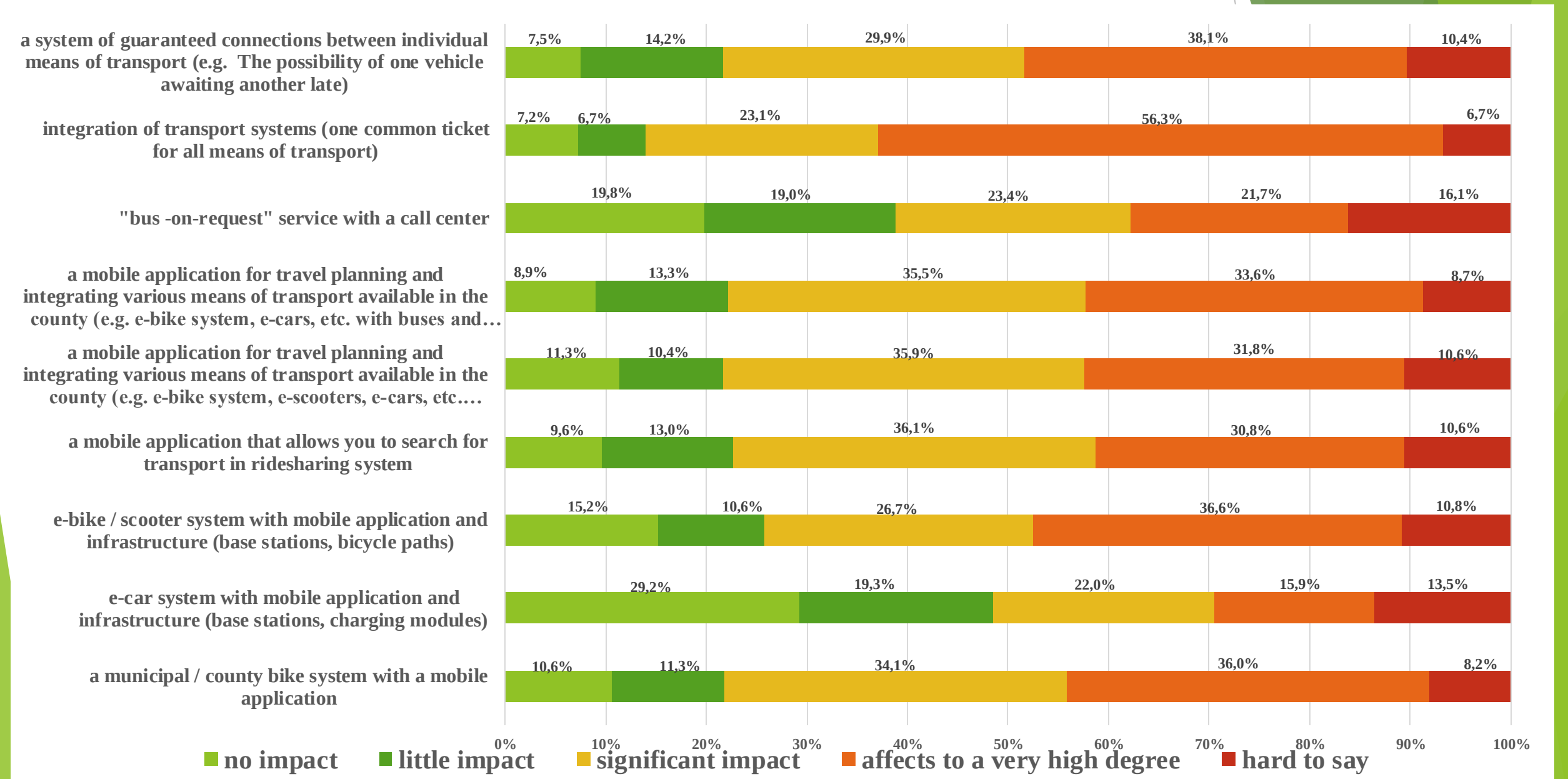
Tourists assessment of the local public transport system

Traditional and innovative forms of passenger transport used and proposed for use in Bialowieska Forest

Innovative mobility solutions which would improve the tourists mobility

Limitations

- ▶ The SARS-CoV-1 pandemic, which "froze" the global economy starting from March 2020, and made it almost impossible to conduct research, as tourism was greatly restricted or completely shut down
- ▶ The lack of representative group of seniors in the research sample

Conclusions

- ▶ The current model of transport accessibility of from the point of view of public transport should be assessed as insufficient in many respects;
- ▶ The most popular means of transport is private car
- ▶ The most popular means of public transport is the bus
- ▶ The most important for tourists is the integration of public transport system
- ▶ The innovations as a e-car system or a e-bike are not very important
- ▶ Hajnowka Region is poorly communicated with other regions of Poland, which limits the mobility of tourists and discourages potential tourists from visiting the county, which in consequence weakens the local economy

Recommendations for business and the local government

- ▶ the integration of transport systems
- ▶ an increase in the number of car parks, as well as the number of bicycle paths and parking spaces
- ▶ there is a need to increase the frequency of both bus and rail transport
- ▶ improve the technical condition of bus transport
- ▶ increasing the number of cycling routes, bicycle stations, bicycle rentals, e-bikes - for better sustainability
- ▶ promoting the model of using a private car for persons travelling together
- ▶ promoting the model of more sustainable modes of transportation - using a e-bikes and e-cars for tourists